

Euroopan unionin virallinen lehti

L 23

Suomenkielinen laitos

Lainsäädäntö

54. vuosikerta

27. tammikuuta 2011

Sisältö

II Muut kuin lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttävät säädökset

ASETUKSET

- ★ **Komission asetus (EU) N:o 61/2011, annettu 24 päivänä tammikuuta 2011 oliiviöljyn ja uutetun oliiviöljyn ominaisuuksista sekä niiden määrittämismenetelmistä annetun asetuksen (ETY) N:o 2568/91 muuttamisesta** 1
- ★ **Komission asetus (EU) N:o 62/2011, annettu 26 päivänä tammikuuta 2011, ICES-osa-alueiden 27 ja 28.2 jättämisestä eräiden pyyntiponnistusrajotusten ulkopuolelle vuodeksi 2011 Itämeren turskakantoja ja näitä kantoja hyödyntäviä kalastuksia koskevasta monivuotisesta suunnitelmasta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1098/2007 mukaisesti** 15
- ★ **Komission asetus (EU) N:o 63/2011, annettu 26 päivänä tammikuuta 2011, yksityiskohtaisista säännöksistä hiilidioksidipäästötavoitteita koskevan poikkeuksen hakemiseksi Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 443/2009 11 artiklan mukaisesti ⁽¹⁾** 16
- Komission asetus (EU) N:o 64/2011, annettu 26 päivänä tammikuuta 2011, kiinteistä tuontiarvoista tiettyjen hedelmien ja vihannesten tulohinnan määrittämiseksi 29

Hinta: 4 EUR

(jatkuu kääntöpuolella)

⁽¹⁾ ETA:n kannalta merkityksellinen teksti

FI

Säädökset, joiden otsikot on painettu laihalla kirjasintyyppillä, ovat maatalouspolitiikan alaan kuuluvia juoksevien asioiden hoitoon liittyviä säädöksiä, joiden voimassaoloaika on yleensä rajoitettu.

Kaikkien muiden säädösten otsikot on painettu lihavalla kirjasintyyppillä ja merkitty tähdellä.

IV EY-sopimuksen, EU-sopimuksen ja Euratom-sopimuksen nojalla ennen 1. joulukuuta 2009 annetut säädökset

- ★ EFTAn valvontaviranomaisen päätös N:o 191/09/KOL, tehty 22 päivänä huhtikuuta 2009, valtiontukea koskevien menettelysääntöjen ja aineellisten sääntöjen muuttamisesta 70. kerran lisäämällä uusi luku arvoltaan alentuneiden omaisuuserien käsittelystä ETA:n pankkisektorilla 31

Oikaisuja

- ★ Oikaistaan komission asetus (EU) N:o 1261/2010, annettu 22 päivänä joulukuuta 2010, väliaikaisen tasoitus-tullin käyttöönotosta tietyjen Intiasta peräisin olevien ruostumattomasta teräksestä valmistettujen tankojen tuonnissa (EUVL L 343, 29.12.2010) 53

II

(Muut kuin lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttävät säädökset)

ASETUKSET

KOMISSION ASETUS (EU) N:o 61/2011,**annettu 24 päivänä tammikuuta 2011****oliiviöljyn ja uutetun oliiviöljyn ominaisuuksista sekä niiden määrittämismenetelmistä annetun asetuksen (ETY) N:o 2568/91 muuttamisesta**

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon maatalouden yhteisestä markkinajärjestelystä ja tiettyjä maataloustuotteita koskevista erityissäännöksistä (yhteisiä markkinajärjestelyjä koskeva asetus) 22 päivänä lokakuuta 2007 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1234/2007 ⁽¹⁾ ja erityisesti sen 113 artiklan 1 kohdan a alakohdan ja 121 artiklan h alakohdan yhdessä sen 4 artiklan kanssa,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Komission asetuksessa (ETY) N:o 2568/91 ⁽²⁾ määritellään oliiviöljyn ja uutetun oliiviöljyn (oliivin puristemassaöljyn) fysikaaliset ja kemialliset ominaisuudet sekä kyseisten ominaisuuksien määrittämismenetelmät. Kyseiset menetelmät ja öljyjen ominaisuuksiin liittyvät raja-arvot olisi saatettava ajan tasalle ottaen huomioon asiantuntijakemistien lausunto ja kansainvälisen oliivineuvoston puitteissa tehty työ.
- (2) Koska asiantuntijakemistit ovat erityisesti todenneet, että rasvahappojen etyyliestereiden (FAEE) ja rasvahappojen metyyliestereiden (FAME) pitoisuus on hyödyllinen parametri ekstra-neitsytoliiviöljyjen laatua määritettäessä, kyseisten estereiden raja-arvot ja pitoisuuden määrittämismenetelmä olisi otettava käyttöön.
- (3) Tällä asetuksella tehtyjä muutoksia olisi sovellettava vasta 1 päivästä huhtikuuta 2011, jotta aikaa jäisi uusiin vaatimuksiin sopeutumiseksi ja niiden soveltamisen vaatimien välineiden käyttöönotolle ja jottei kaupankäynnille aiheutettaisi häiriöitä. Samoista syistä olisi säädettävä, että ennen kyseistä päivämäärää unionissa lainmukaisesti valmistettuja ja merkittyjä tai unioniin lainmukaisesti tuo-

tuja, vapaaseen liikkeeseen laskettuja oliiviöljyjä ja oliivin puristemassaöljyjä voidaan pitää kaupan varastojen loppumiseen asti.

(4) Sen vuoksi asetusta (ETY) N:o 2568/91 olisi muutettava.

(5) Tässä asetuksessa säädetyt toimenpiteet ovat maatalouden yhteisen markkinajärjestelyn hallintokomitean lausunnon mukaiset,

ON ANTANUT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Muutetaan asetus (ETY) N:o 2568/91 seuraavasti:

1) Lisätään 2 artiklan 1 kohtaan luetelmakohta seuraavasti:

— vahojen, rasvahappojen metyyliestereiden ja rasvahappojen etyyliestereiden pitoisuuksien määrittäminen liitteen XX kapillaarikaasukromatografiamenetelmällä.”

2) Lisätään liitteiden yhteenvetoon seuraava:

”Liite XX Vahojen, rasvahappojen metyyliestereiden ja rasvahappojen etyyliestereiden pitoisuuksien määrittäminen kapillaarikaasukromatografiamenetelmällä”

3) Korvataan liite I tämän asetuksen liitteellä I.

4) Lisätään tämän asetuksen liitteessä II esitetty liite XX.

2 artikla

Ennen 1 päivänä huhtikuuta 2011 unionissa lainmukaisesti valmistettuja ja merkittyjä tai unioniin lainmukaisesti tuotuja, vapaaseen liikkeeseen laskettuja tuotteita voidaan pitää kaupan varastojen loppumiseen asti.

⁽¹⁾ EUVL L 299, 16.11.2007, s. 1.⁽²⁾ EYVL L 248, 5.9.1991, s. 1.

3 artikla

Tämä asetus tulee voimaan kolmantena päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Sitä sovelletaan 1 päivästä huhtikuuta 2011.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 24 päivänä tammikuuta 2011.

Komission puolesta
José Manuel BARROSO
Puheenjohtaja

OLIIVIÖLJYJEN OMINAISUUDET

Luokka	Rasvahappojen metyyliesterit (FAME) ja rasvahappojen etyyliesterit (FAEE)	Happopitoisuus (%) (*)	Peroksidiluku mEq O ₂ /kg (*)	Vahat mg/kg (**)	2-glyceryylimonopalmiitaatti (%)	Stigmastadieni mg/kg (1)	HPLC:llä määritetyn ja teoreettisesti lasketun ECN42:n välinen ero	K ₂₃₂ (*)	K ₂₇₀ (*)	Delta-K (*)	Aistinvarainen arvio Virheen mediaani (Md) (*)	Aistinvarainen arvio Hedelmäisyyden mediaani (Mf) (*)
1. Ekstra-neitsytoliiviöljy	Σ FAME + FAEE ≤ 75 mg/kg tai 75 mg/kg < Σ FAME + FAEE ≤ 150 mg/kg ja (FAEE/FAME) ≤ 1,5	≤ 0,8	≤ 20	≤ 250	≤ 0,9 jos palmitiinihapon kokonaisprosenttiosuus % ≤ 14 % ≤ 1,0 jos palmitiinihapon kokonaisprosenttiosuus % > 14 %	≤ 0,10	≤ 0,2	≤ 2,50	≤ 0,22	≤ 0,01	Md = 0	Mf > 0
2. Neitsytoliiviöljy	—	≤ 2,0	≤ 20	≤ 250	≤ 0,9 jos palmitiinihapon kokonaisprosenttiosuus % ≤ 14 % ≤ 1,0 jos palmitiinihapon kokonaisprosenttiosuus % > 14 %	≤ 0,10	≤ 0,2	≤ 2,60	≤ 0,25	≤ 0,01	Md ≤ 2,5	Mf > 0
3. Lamppuoliiviöljy	—	> 2,0	—	≤ 300 (3)	≤ 0,9 jos palmitiinihapon kokonaisprosenttiosuus % ≤ 14 % ≤ 1,1 jos palmitiinihapon kokonaisprosenttiosuus % > 14 %	≤ 0,50	≤ 0,3	—	—	—	Md > 2,5 (2)	—
4. Jalostettu oliiviöljy	—	≤ 0,3	≤ 5	≤ 350	≤ 0,9 jos palmitiinihapon kokonaisprosenttiosuus % ≤ 14 % ≤ 1,1 jos palmitiinihapon kokonaisprosenttiosuus % > 14 %	—	≤ 0,3	—	≤ 1,10	≤ 0,16	—	—
5. Jalostetusta oliiviöljystä ja neitsytoliiviöljystä valmistettu oliiviöljy	—	≤ 1,0	≤ 15	≤ 350	≤ 0,9 jos palmitiinihapon kokonaisprosenttiosuus % ≤ 14 % ≤ 1,0 jos palmitiinihapon kokonaisprosenttiosuus % > 14 %	—	≤ 0,3	—	≤ 0,90	≤ 0,15	—	—
6. Raaka oliivin puristemassaöljy	—	—	—	> 350 (4)	≤ 1,4	—	≤ 0,6	—	—	—	—	—
7. Jalostettu oliivin puristemassaöljy	—	≤ 0,3	≤ 5	> 350	≤ 1,4	—	≤ 0,5	—	≤ 2,00	≤ 0,20	—	—
8. Oliivin puristemassaöljy	—	≤ 1,0	≤ 15	> 350	≤ 1,2	—	≤ 0,5	—	≤ 1,70	≤ 0,18	—	—

(1) Sellaisten isomeerien yhteismäärä, joka voidaan (tai jota ei voida) erottaa kapillaarikolonnin avulla.

(2) Tai jos virheen mediaani on enintään 2,5 ja hedelmäisyyden mediaani 0.

(3) Kun öljyn vahapitoisuus on 300–350 mg/kg, sitä pidetään lamppuöljynä, jos alifaattisten alkoholien kokonaispitoisuus on enintään 350 mg/kg tai jos erytrodioli- ja uvaolipitoisuus on enintään 3,5 prosenttia.

(4) Kun öljyn vahapitoisuus on 300–350 mg/kg, sitä pidetään raakana oliivin puristemassaöljynä, jos alifaattisten alkoholien kokonaispitoisuus on yli 350 mg/kg ja jos erytrodioli- ja uvaolipitoisuus on yli 3,5 prosenttia.

Luokka	Rasvahappojen pitoisuus ⁽¹⁾						Trans-oleiiniisomeerien summa (%)	Translino-leisomeerien ja translino-leeniisomeerien summa (%)	Sterolikoostumus						Kokonaissterolit (mg/kg)	Erytrodioli ja uvaoli (%) (**)
	Myristiinihappo (%)	Linoleeni-happo (%)	Arakidoni-happo (%)	Eikoseeni-happo (%)	Beheeni-happo (%)	Lignoseriinihappo (%)			Kolesteroli (%)	Brassika-steroli (%)	Kampesteroli (%)	Stigmaste-rololi (%)	Beetasito-steroli (%) ⁽²⁾	Delta-7-stigmaste-rololi (%)		
1. Ekstra-neitsytoliiviöljy	≤ 0,05	≤ 1,0	≤ 0,6	≤ 0,4	≤ 0,2	≤ 0,2	≤ 0,05	≤ 0,05	≤ 0,5	≤ 0,1	≤ 4,0	< Kamp.	≥ 93,0	≤ 0,5	≥ 1 000	≤ 4,5
2. Neitsytoliiviöljy	≤ 0,05	≤ 1,0	≤ 0,6	≤ 0,4	≤ 0,2	≤ 0,2	≤ 0,05	≤ 0,05	≤ 0,5	≤ 0,1	≤ 4,0	< Kamp.	≥ 93,0	≤ 0,5	≥ 1 000	≤ 4,5
3. Lamppuoliiviöljy	≤ 0,05	≤ 1,0	≤ 0,6	≤ 0,4	≤ 0,2	≤ 0,2	≤ 0,10	≤ 0,10	≤ 0,5	≤ 0,1	≤ 4,0	—	≥ 93,0	≤ 0,5	≥ 1 000	≤ 4,5 ⁽³⁾
4. Jalostettu oliiviöljy	≤ 0,05	≤ 1,0	≤ 0,6	≤ 0,4	≤ 0,2	≤ 0,2	≤ 0,20	≤ 0,30	≤ 0,5	≤ 0,1	≤ 4,0	< Kamp.	≥ 93,0	≤ 0,5	≥ 1 000	≤ 4,5
5. Jalostetusta oliiviöljystä ja neitsytoliiviöljystä valmistettu oliiviöljy	≤ 0,05	≤ 1,0	≤ 0,6	≤ 0,4	≤ 0,2	≤ 0,2	≤ 0,20	≤ 0,30	≤ 0,5	≤ 0,1	≤ 4,0	< Kamp.	≥ 93,0	≤ 0,5	≥ 1 000	≤ 4,5
6. Raaka oliivin puristemassaöljy	≤ 0,05	≤ 1,0	≤ 0,6	≤ 0,4	≤ 0,3	≤ 0,2	≤ 0,20	≤ 0,10	≤ 0,5	≤ 0,2	≤ 4,0	—	≥ 93,0	≤ 0,5	≥ 2 500	> 4,5 ⁽⁴⁾
7. Jalostettu oliivin puristemassaöljy	≤ 0,05	≤ 1,0	≤ 0,6	≤ 0,4	≤ 0,3	≤ 0,2	≤ 0,40	≤ 0,35	≤ 0,5	≤ 0,2	≤ 4,0	< Kamp.	≥ 93,0	≤ 0,5	≥ 1 800	> 4,5
8. Oliivin puristemassaöljy	≤ 0,05	≤ 1,0	≤ 0,6	≤ 0,4	≤ 0,3	≤ 0,2	≤ 0,40	≤ 0,35	≤ 0,5	≤ 0,2	≤ 4,0	< Kamp.	≥ 93,0	≤ 0,5	≥ 1 600	> 4,5

⁽¹⁾ Muiden rasvahappojen pitoisuus (%): palmitiinihappo: 7,5 - 20,0; palmitoleiinihappo: 0,3 - 3,5; heptadekaanihappo: ≤ 0,3; heptadekeeni-happo: ≤ 0,3 steariinihappo: 0,5 - 5,0; oleiinihappo: 55,0 - 83,0; linolihappo: 3,5 - 21,0

⁽²⁾ Seuraavien summa: delta-5-23-stigmastadienoli + klerosteroli + beetasitosteroli + sitostanoli + delta-5-avenasteroli + delta-5-24-stigmastadienoli

⁽³⁾ Kun öljyn vahapitoisuus on 300 - 350 mg/kg, sitä pidetään lamppuöljynä, jos alifaattisten alkoholien kokonaispitoisuus on enintään 350 mg/kg tai jos erytrodioli- ja uvaolipitoisuus on enintään 3,5 prosenttia.

⁽⁴⁾ Kun öljyn vahapitoisuus on 300 - 350 mg/kg, sitä pidetään raakana oliivin puristemassaöljynä, jos alifaattisten alkoholien kokonaispitoisuus on yli 350 mg/kg ja jos erytrodioli- ja uvaolipitoisuus on yli 3,5 prosenttia.

Huom.

a) Analyysitulokset on ilmaistava yhtä monen desimaalin tarkkuudella kuin kunkin ominaisuuden osalta esitetään.

Viimeinen luku on pyöristettävä yhdellä yksiköllä ylöspäin, jos sitä seuraava luku on suurempi kuin 4.

b) Jos öljyn yksikin ominaisuus poikkeaa annetuista arvoista, sen luokka muutetaan tai todetaan, ettei se täytä tässä asetuksessa säädettyjä puhtausvaatimuksia.

c) Öljyn laatuun viittaavat tähdellä (*) merkityt ominaisuudet tarkoittavat, että:

— lamppuoliiviöljyn ei tarvitse täyttää kaikkia raja-arvoja koskevia vaatimuksia samanaikaisesti,

— jos neitsytoliiviöljy ei täytä jotain raja-arvoa koskevaa vaatimusta, öljyn luokka muutetaan, mutta se säilyy edelleen luokiteltuna johonkin neitsytoliiviöljyluokista.

d) Kaksi tähteä (**) oliiviöljyn jonkin laatuominaisuuden kohdalla tarkoittaa, että oliivin puristemassaöljyjen ei tarvitse täyttää kaikkia raja-arvoja koskevia vaatimuksia samanaikaisesti."

LIITE II

"LIITE XX

Menetelmä vahojen, rasvahappojen etyyliestereiden ja rasvahappojen metyyliestereiden pitoisuuksien määrittämiseksi kapillaarikaasukromatografian avulla

1. TARKOITUS

Tällä menetelmällä määritetään vahojen, rasvahappojen metyyliestereiden ja rasvahappojen etyyliestereiden pitoisuudet oliiviöljyissä. Vahat ja alkyyliesterit eroavat toisistaan hiiliatomien lukumäärän perusteella. Menetelmää suositellaan käytettävän välineenä oliiviöljyn ja oliivin puristemassaöljyn erottamiseksi toisistaan sekä ekstra-neitsytoliiviöljyn laatuparametrina, jonka avulla voidaan havaita, onko ekstra-neitsytoliiviöljyyn vilpillisesti sekoitettu heikompilaatuisia öljyjä (neitsyt- tai lamppuöljyjä tai eräitä hajuttomiksi tehtyjä öljyjä).

2. PERIAATE

Öljy, johon on lisätty soveltuva sisäinen standardi, fraktioidaan kromatografisesti hydratoitua silikageeliä sisältävässä kolonnissa. Koeolosuhteissa eluoinutun jae (jonka polaarisuus on triasyyliglyserolien polaarisuutta heikempi) otetaan talteen ja määritetään suoraan kapillaarikaasukromatografian avulla.

3. LAITTEISTO

3.1. **Erlenmeyer-pullo, 25 ml.**

3.2. **Lasikolonne** nestekromatografiaa varten, sisähalkaisija 15 mm ja pituus 30–40 cm, varustettu hanalla.

3.3. **Kaasukromatografi**, jota voidaan käyttää kapillaarikolonnin kanssa ja johon kuuluu kolonniin suoraan injektointia varten sellainen järjestelmä, jonka osat ovat:

3.3.1. **Termostaattisäätöinen lämpötilaohjelmoitu uuni**

3.3.2. Kolonniin liitetty **kylmäinjektor**, jonka avulla näyte voidaan syöttää suoraan kolonniin

3.3.3. **Liekki-ionisaatiodektori ja muuntaja-vahvistin**

3.3.4. **Integroiva piirturi** (Huomautus 1), joka sopii käytettäväksi muuntaja-vahvistimen (kohta 3.3.3) kanssa.

Huomautus 1: Voidaan käyttää myös tietokonepohjaisia järjestelmiä, joissa kaasukromatografian tiedot syötetään tietokoneen avulla.

3.3.5. **Kvartsilasinen kapillaarikolonne (vahojen sekä metyyli- ja etyyliesterien määrittämiseksi)**, jonka pituus on 8–12 m ja sisähalkaisija 0,25–0,32 mm ja jonka sisäpinta on päällystetty nestefaasilla (Huomautus 2) siten, että nestekerroksen paksuus on tasaisesti 0,10–0,30 µm (Huomautus 2).

Huomautus 2: Soveltuvia kaupallisia nestefaaseja ovat muun muassa SE52, SE54, jne.

3.4. **Mikroruisku**, 10 µl, jossa on karkaistu neula, jonka avulla näyte voidaan injektoida suoraan kolonniin.

3.5. **Sähkökäyttöinen ravistelija.**

3.6. **Pyöröhaihdutin**

3.7. **Muhveliuuni**

3.8. **Analyysivaaka**, jonka tarkkuus ± 0,1 mg

3.9. Tavanomaiset laboratorion lasivälineet.

4. REAGENSsit

4.1. **Silikageeli**, 60–200 µm mesh. Silikageeli pannaan muhveliuuniin 500 °C:n lämpötilaan vähintään 4 tunniksi. Jäähdytetään ja lisätään vettä 2 % silikageelin määrästä. Sekoitetaan massan homogenisoimiseksi ja säilytetään eksikkaattorissa vähintään 12 tunnin ajan ennen käyttöä.

4.2. **n-heksaani**, kromatografialaattua tai jäämien määrittämiseen soveltuvaa laatua (puhtausaste on tarkistettava).

VAROITUS: Höyryt ovat herkästi syttyviä. Eristettävä lämmönlähteistä, kipinöistä ja avoliekeistä. Pullot on pidettävä aina asianmukaisesti suljettuina. Riittävästä ilmanvaihdosta käytön aikana on huolehdittava. Varottava höyryjen syntymistä. Poistettava tulipaloriskin mahdollisesti aiheuttavat laitteet, kuten lämmittimet tai sähkölaitteet, joita ei ole valmistettu syttymättömästä materiaalista. Haitallista hengitettynä: voi vahingoittaa hermosoluja. Vältettävä höyryjen hengittämistä. Tarvittaessa on käytettävä asianmukaisia hengityssuojaimia. Varottava aineen joutumista silmiin tai iholle.

4.3. **Etyylieetteri, kromatografialaattua.**

VAROITUS: Erittäin helposti syttyvä ja kohtalaisen myrkyllinen. Ärsyttää ihoa. Haitallista hengitettynä. Saattaa aiheuttaa silmävaurioita. Vaikutukset voivat ilmaantua viipeellä. Saattaa muodostua räjähtäviä peroksiedeja. Höyryt voivat syttyä. Eristettävä lämmönlähteistä, kipinöistä ja avoliekeistä. Pullot on pidettävä aina asianmukaisesti suljettuina. Riittävästä ilmanvaihdosta käytön aikana on huolehdittava. Varottava höyryjen syntymistä. Poistettava tulipaloriskin mahdollisesti aiheuttavat laitteet, kuten lämmittimet tai sähkölaitteet, joita ei ole valmistettu syttymättömästä materiaalista. Ei saa haihduttaa kuivaksi tai lähes kuivaksi. Veden tai muun sopivan aineen lisäksi vähentää peroksidien muodostumista. Ei saa niellä. Vältettävä höyryjen hengittämistä. Varottava pitkäaikaista tai toistuvaa ihokosketusta.

4.4. **n-heptaani**, kromatografialaattua, tai **iso-oktaani**.

VAROITUS: Syttyvää. Haitallista hengitettynä. Eristettävä lämmönlähteistä, kipinöistä ja avoliekeistä. Pullot on pidettävä aina asianmukaisesti suljettuina. Riittävästä ilmanvaihdosta käytön aikana on huolehdittava. Vältettävä höyryjen hengittämistä. Varottava pitkäaikaista tai toistuvaa ihokosketusta.

4.5. **Lauryliarakidaatin standardiliuos** (Huomautus 3), 0,05 % (m/V) liuos heksaanissa (sisäinen standardi vahoille).

Huomautus 3: Voidaan käyttää myös palmityylipalmitaattia, myristyylistearaattia tai lauryliarakidaattia.

4.6. **Metyyliheptadekanoaatin standardiliuos, 0,02 % (m/V) heksaanissa (sisäinen standardi metyyli- ja etyyliesterille).**4.7. **Sudan 1 (1-fenyylitso)-2-naftoli).**4.8. **Kantajakaasut: vety tai helium, puhdasta kaasukromatografista laatua.**

VAROITUS

Vety. Erittäin helposti syttyvä puristettuna. Eristettävä lämmönlähteistä, kipinöistä ja avoliekeistä tai sähkölaitteista, joita ei ole valmistettu syttymättömistä materiaaleista. On varmistettava, että pullon venttiili on kiinni aina, kun se ei ole käytössä. Paineenlenninta on aina käytettävä. Jousen paine päästetään pois ennen pullon venttiilin avaamista. Älä seiso pullon edessä venttiiliä avatessasi. Riittävästä ilmanvaihdosta käytön aikana on huolehdittava. Vetyä ei saa siirtää pullosta toiseen. Kaasua ei saa sekoittaa pullossa. Pullot on kiinnitettävä kaatumisen estämiseksi. Säilytettävä auringonvalolta ja lämmönlähteiltä suojattuna. Varastointipaikan on oltava sellainen, ettei siellä voi tapahtua syöpymistä. Vaurioituneita tai merkitsemättömiä pulloja ei saa käyttää.

Helium. Korkeassa paineessa puristettu kaasu. Se pienentää hengitettävän hapen määrää. Pullo on pidettävä suljettuna. Riittävästä ilmanvaihdosta käytön aikana on huolehdittava. Varastointitiloihin, jotka eivät ole asianmukaisesti tuuletettuja, ei pidä mennä. Paineenlenninta on aina käytettävä. Jousen paine päästetään pois ennen pullon venttiilin avaamista. Kaasua ei saa siirtää pullosta toiseen. Pullot on kiinnitettävä kaatumisen estämiseksi. Älä seiso pullon edessä venttiiliä avatessasi. Säilytettävä auringonvalolta ja lämmönlähteiltä suojattuna. Varastointipaikan on oltava sellainen, ettei siellä voi tapahtua syöpymistä. Vaurioituneita tai merkitsemättömiä pulloja ei saa käyttää. Ei saa hengittää. Käytetään yksinomaan teknisiin tarkoituksiin.

4.9. Apukaasut:

- Vety, puhdasta kaasukromatografista laatua.
- Paineilma, puhdasta kaasukromatografista laatua.

VAROITUS

Paineilma. Korkeassa paineessa puristettu kaasu. Käytettävä varoen syttyvien aineiden lähistöllä, sillä useimpien paineilman sisältämien orgaanisten yhdisteiden itsesyttymislämpötila on suuressa paineessa huomattavasti alhaisempi. On varmistettava, että pullon venttiili on kiinni, kun se ei ole käytössä. Paineenalenninta on aina käytettävä. Jousen paine päästetään pois ennen pullon venttiilin avaamista. Älä seiso pullon edessä venttiiliä avatessasi. Kaasua ei saa siirtää pullosta toiseen. Älä sekoita kaasua pullossa. Pullot on kiinnitettävä kaatumisen estämiseksi. Säilytettävä auringonvalolta ja lämmönlähteiltä suojattuna. Varastointipaikan on oltava sellainen, ettei siellä voi tapahtua syöpyymistä. Vaurioituneita tai merkitsemättömiä pulloja ei saa käyttää. Teknisiin tarkoituksiin tarkoitettua paineilmaa ei saa käyttää hengittämiseen tai hengityslaitteissa.

5. MENETTELY

5.1. Kromatografiakolonnin esikäsittely

Suspendoidaan 15 g silikageeliä (kohta 4.1) n-heksaaniin (kohta 4.2) ja lisätään kolonniin (kohta 3.2). Annetaan laskeutua itsestään. Autetaan laskeutumista sähkökäyttöisellä sekoittajalla, jotta saadaan homogeenisempi kromatografiakerros. Valutetaan läpi 30 ml n-heksaania mahdollisten epäpuhtauksien poistamiseksi. Punnitaan analyysiväällä (kohta 3.8) tarkasti noin 500 mg näytettä 25 ml:n erlenmeyer-pulloon (kohta 3.1) ja lisätään sopiva määrä sisäistä standardia (kohta 4.5) oletetun vahapitoisuuden mukaan. Esimerkki: oliiviöljyyn lisätään lauryyliarakidaattia 0,1 mg ja oliivin puristemassaöljyyn 0,25–0,50 mg, tai oliiviöljyihin (kohta 4.6) 0,05 mg metyyliheptadekanoaattia.

Siirretään näin valmistettu näyte kahden 2 ml:n n-heksaaniannoksen avulla kromatografiakolonneihin.

Liuottimen annetaan valua, kunnes se on 1 mm absorbentin pinnan yläpuolella. Valutetaan vielä n-heksaani/etyyलिएetteriseosta (suhde 99:1) ja kerätään 220 ml valumisnopeuden ollessa noin 15 pisaraa 10 sekunnissa. **(Tämä jae sisältää metyyli- ja etyyलिएettereitä ja vahoja).** (Huomautus 4) (Huomautus 5).

Huomautus 4: N-heksaani/etyyलिएetteriseos, suhde 99:1, on valmistettava uudelleen joka päivä.

Huomautus 5: Vahojen eluotumisen tarkkailemiseksi silmämääräisesti voidaan näyteliukseen lisätä 100 µl 1-prosenttista Sudan 1 -väriainetta eluutioliuksessa.

Väriaineen retentioaika on vahojen ja triasyyliglyserolien retentioaikojen välissä. Eluointi on keskeytettävä, kun väri saavuttaa kromatografiakolonnin pohjan, sillä tällöin kaikki vahat ovat eluotuneet.

Tällä tavoin saatu jae kuivataan pyöröhaihduttimessa, kunnes lähes kaikki liuotin on saatu poistettua. Viimeiset 2 ml poistetaan heikon typpivirtauksen avulla. Kerätään metyyli- ja etyyलिएettereitä sisältävä jae 2–4 ml:lla n-heptaanina tai iso-oktaania.

5.2. Kaasukromatografinen analyysi

5.2.1. Esivalmistelut

Kolonne liitetään kaasukromatografiin (kohta 3.3) siten, että injektioportti yhdistetään on-column -järjestelmään ja ulostulo detektoriin. Tarkistetaan kaasukromatografisten laitteiden toimivuus (kaasusilmukoiden kunto, detektorin ja piirturijärjestelmän tehokkuus jne.).

Jos kolonnia ei ole aikaisemmin käytetty, se on ensin esikäsiteltävä. Kolonnin läpi johdetaan kevyt kaasuvirtaus ja kaasukromatografi käynnistetään. Lämmitetään asteittain, kunnes lämpötila on noin neljän tunnin kuluttua kohonnut 350 °C:een.

Tätä lämpötilaa pidetään yllä vähintään 2 tunnin ajan. Sen jälkeen laitteisto säädetään käyttöolosuhteisiin (kaasuvirtojen säätö, liekin sytytys, kytkeminen elektroniseen piirturiin (kohta 3.3.4), uunin lämpötilan säätö kolonnin varten, detektorin säätö jne.). Signaali säädetään niin, että sen herkkyys on vähintään kaksi kertaa niin suuri kuin määrityksessä tarvitaan. Saadun pohjaviivan on oltava suora, siinä ei saa olla minkäänlaisia piikkejä eikä ryömintää mihinkään suuntaan.

Jos ilmenee negatiivista suoraviivaista ryömintää, se on merkki kolonnin liitännöiden viasta. Positiivinen ryömintä johtuu kolonnin riittämättömästä esikäsitteystä.

5.2.2. Toimintaolosuhteiden valinta vahoille sekä metyyli- ja etyyliesterille (Huomautus 6)

Kromatografia tehdään yleensä seuraavissa käyttöolosuhteissa:

— Kolonnin lämpötila:

20 °C minuutissa 5 °C minuutissa

aluksi 80 °C (1') — 140 °C — 335 °C (20)

— Detektorin lämpötila: 350 °C

— Injektoidun aineen määrä: 1 µl n-heptaaniliuosta (2–4 ml)

— Kantajakaasu: helium tai vety valitun kaasun optimaalisella lineaarisella nopeudella (ks. lisäys A)

— Laitteen herkkyys: siten, että edellä mainitut edellytykset täyttyvät.

Huomautus 6: Koska loppulämpötila on korkea, positiivinen ryömintä sallitaan, mutta se saa olla enintään 10 % huippuarvosta.

Kyseisiä käyttöolosuhteita voidaan muuttaa kolonnin ja kaasukromatografian ominaisuuksien perusteella, jotta kaikki vahat ja rasvahappojen metyyli- ja etyyliesterit saadaan erotettua ja piikkien erotus on riittävä (ks. kuvat 2, 3 ja 4) ja jotta sisäisen lauryliarakidaattistandardin retentioaika on 18 ± 3 minuuttia. Vahojen edustavimman piikin on oltava yli 60 % huippuarvosta; metyyli- ja etyyliesterien osalta käytettävän sisäisen metyyliheptadekanoattistandardin on saavutettava huippuarvo.

Piikkien integrointiparametrit asetetaan niin, että haluttujen piikkien pinta-alat voidaan arvioida oikein.

5.3. Määritys

10 µl:n mikroruiskuun vedetään 10 µl liuosta; vedetään männällä neula tyhjäksi. Työnnetään neula injektioalaitteeseen ja 1–2 sekunnin kuluttua injektoidaan nopeasti. Noin 5 sekunnin kuluttua vedetään neula hitaasti pois.

Piirturi pidetään käynnissä, kunnes vahat tai stigmastadieenit (riippuen analysoitavasta jakeesta) ovat eluoituneet täydellisesti.

Pohjaviivan on koko ajan oltava vaatimusten mukainen.

5.4. Piikkien tunnistus

Piikit tunnistetaan retentioaikojen perusteella vertaamalla samoissa olosuhteissa määritettyihin vahojen, joiden retentioajat tunnetaan, seoksiin. Alkyyliesterit tunnistetaan oliiviöljyjen tärkeimpien rasvahappojen (palmitiini- ja oleiinihappo) metyyli- ja etyyliesterien perusteella.

Kuva 1 esittää neitsytoliiviöljyn vahojen kromatogrammia. Kuvissa 2 ja 3 on kahden vähittäismyytävän ekstra-neitsytoliiviöljyn kromatogrammit; ensimmäinen metyyli- ja etyyliesterien kanssa ja toinen ilman niitä. Kuvassa 4 on kromatogrammit huippulaatuisesta ekstra-neitsytoliiviöljystä ja samasta öljystä, johon on sekoitettu 20 % hajuttomaksi tehtyä öljyä.

5.5. Vahojen kvantitatiivinen määrittäminen

Sisäisen lauryylirakidaattistandardin ja C₄₀–C₄₆-alifaattisten esterien piikkien pinta-ala lasketaan integraattorilla.

Kokonaisvahapitoisuus (mg/kg rasvaa) lasketaan muodostamalla yksittäisten vahojen summa seuraavasti:

$$\text{Vahat, mg/kg} = \frac{(\sum A_x) \cdot m_s \cdot 1\,000}{A_s \cdot m}$$

jossa:

A_x = kunkin esterin piikin pinta-ala tietokoneella laskettuna

A_s = sisäisen lauryylirakidaattistandardin piikin pinta-ala tietokoneella laskettuna

m_s = lisätyn sisäisen lauryylirakidaattistandardin massa milligrammoina

m = määritettävän näytteen massa grammoina.

5.5.1. Metyyli- ja etyyliesterien kvantitatiivinen määrittäminen

Sisäisen metyyliheptadekanoaattistandardin, C₁₆- ja C₁₈-rasvahappojen metyyliesterien ja C₁₆- ja C₁₈-rasvahappojen etyyliesterien piikkien pinta-ala määritetään integraattorin avulla.

Lasketaan kunkin alkyliesterien pitoisuus (mg/kg rasvaa) seuraavasti:

$$\text{Esteri, mg/kg} = \frac{A_x \cdot m_s \cdot 1\,000}{A_s \cdot m}$$

jossa:

A_x = kunkin C₁₆- ja C₁₈-esterin piikin pinta-ala tietokoneella laskettuna

A_s = sisäisen metyyliheptadekanoaattistandardin piikin pinta-ala tietokoneella laskettuna

m_s = lisätyn sisäisen metyyliheptadekanoaattistandardin massa milligrammoina

m = määritettävän näytteen massa grammoina.

6. TULOSTEN ILMOITTAMINEN

C₄₀–C₄₆:n (Huomautus 7) eri vahojen pitoisuuksien summa ilmoitetaan mg/kg rasvaa.

Ilmoitetaan C₁₆–C₁₈-rasvahappojen metyyli- ja etyyliesterien pitoisuuksien summa ja molempien yhteismäärä.

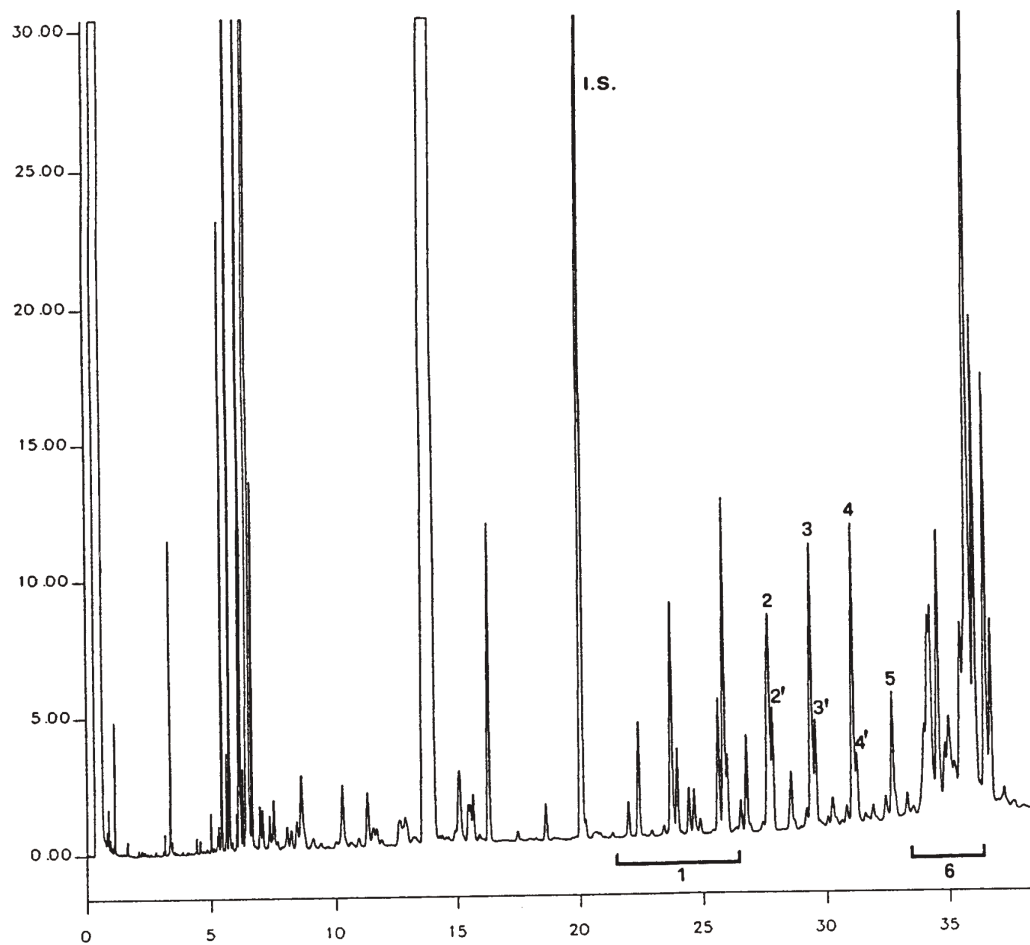
Tulokset ilmoitetaan mg/kg:n tarkkuudella.

Huomautus 7: Piikkien pinta-aloista määritetään niiden komponenttien määrät, joissa on parillinen määrä C-atomeja välillä C₄₀–C₄₆, liitteenä olevassa kuvassa esitetyn oliiviöljyn vahojen kromatogrammin mukaisesti. Jos C₄₆-esteri esiintyy kahtena piikkinä, sen tunnistamiseksi on syytä analysoida oliivin puristemassaöljyn vahojen jae, jossa C₄₆:n piikki on helppo tunnistaa, koska se on selvästi hallitsevin.

Ilmoitetaan etyyli- ja metyyliesterien välinen suhde.

Kuva 1

Esimerkki oliiviöljyn vahajakeen kaasukromatogrammista (*)

Niiden rasvahappojen metyyli- ja etyyliesterien piikit, joiden retentioajat ovat välillä 5–8 minuuttia

Merkkien selitykset:

I.S. = lauryliarakidaatti

1 = diterpeniesterit

2+2' = C₄₀-esterit

3+3' = C₄₂-esterit

4+4' = C₄₄-esterit

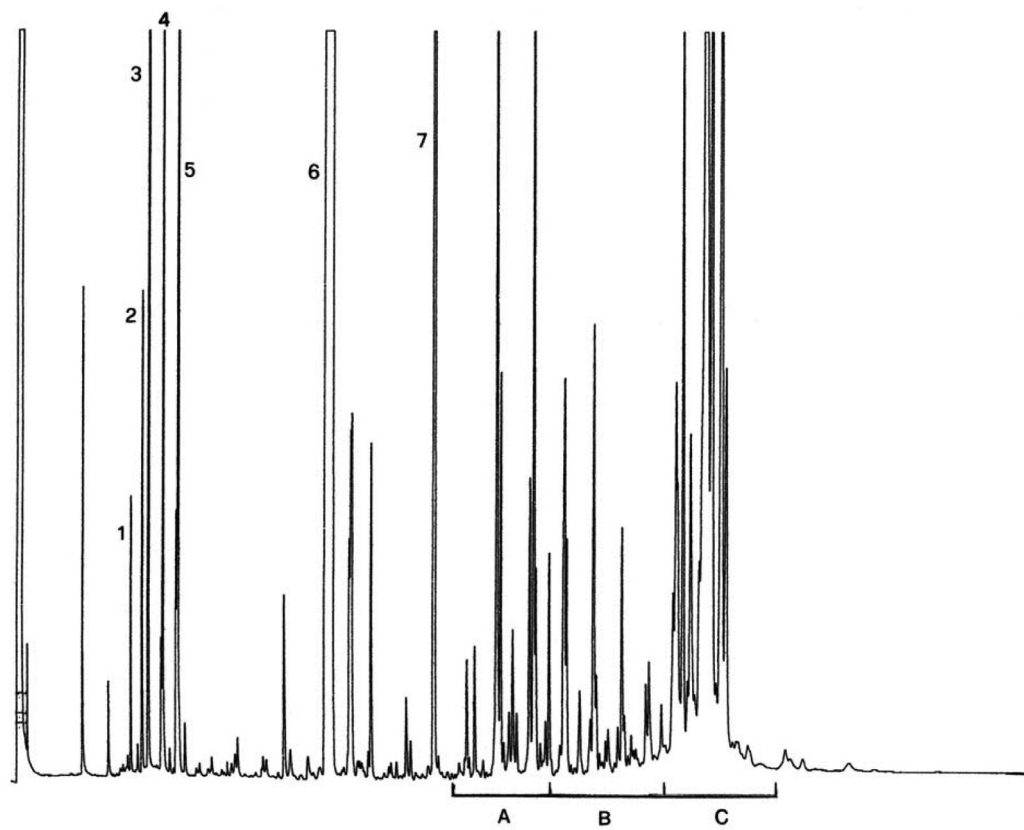
5 = C₄₆-esterit

6 = steroliesterit ja triterpeenialkoholit.

(*) Kun steroliesterit ovat eluotuneet, kromatogrammissa ei pitäisi olla merkittäviä piikkejä (triasyyli glyseroleja).

Kuva 2

Metyyliesterit, etyyliesterit ja vahat neitsytoliiviöljyssä

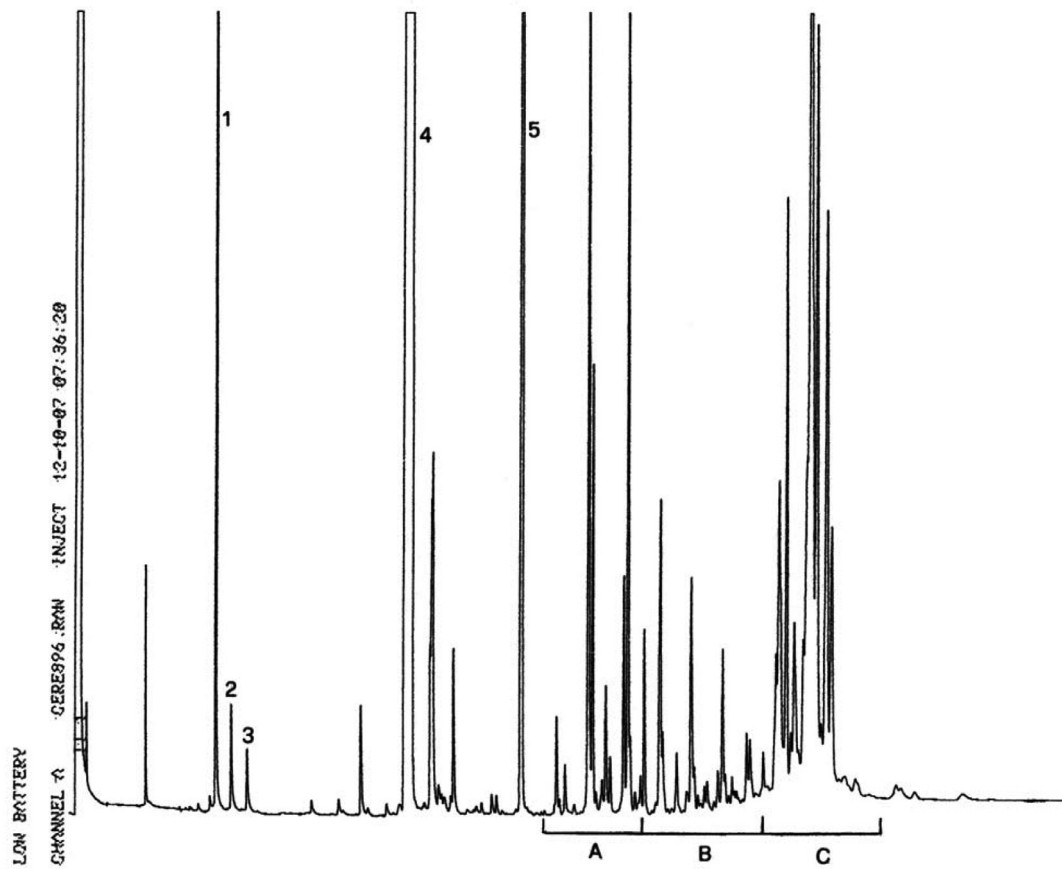

Merkkien selitykset:

- 1 – C₁₆-metyyli
- 2 – C₁₆-etyyli
- 3 – metyyliheptadekanoaatti I.S.
- 4 – C₁₈-metyyli
- 5 – C₁₈-etyyli
- 6 – skvaleeni
- 7 – lauryliarakidaatti I.S.
- A – diterpeniesterit
- B – vahat
- C – steroliesterit ja triterpeniesterit

Kuva 3

Metyyliesterit, etyyliesterit ja vahat ekstra-neitsytoliiviöljyssä

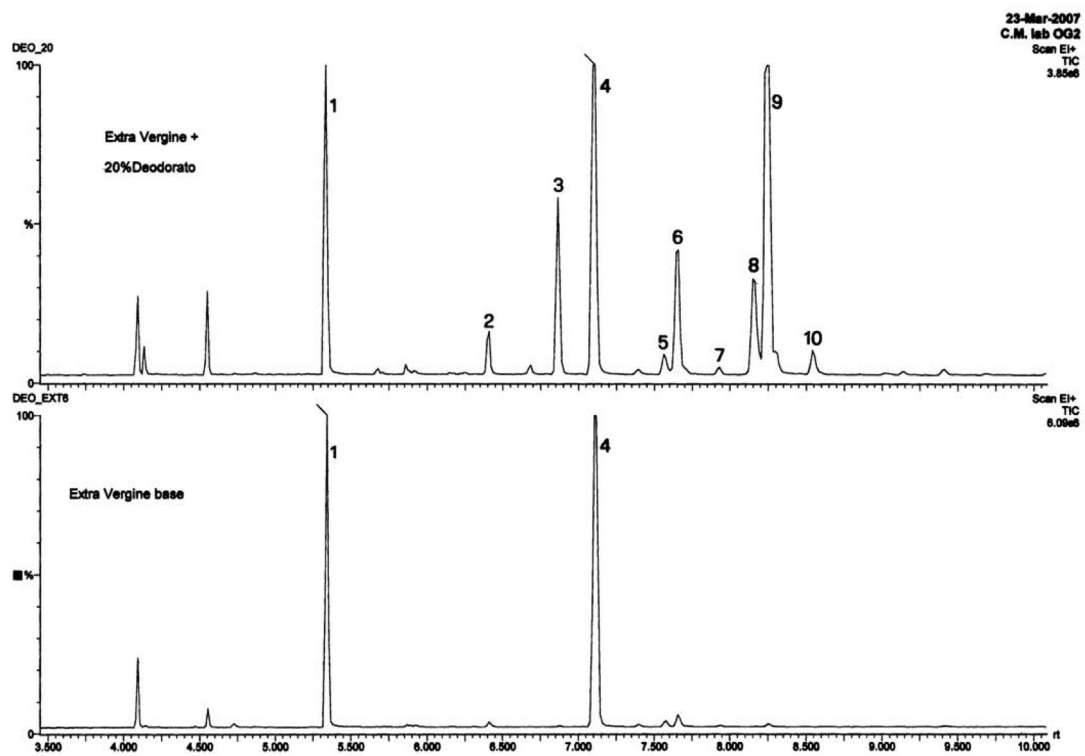

Merkkien selitykset:

- 1 – metyyliheptadekanoaatti I.S
- 2 – C₁₈-metyyli
- 3 – C₁₈-etyyli
- 4 – skvaleeni
- 5 – lauryliarakidaatti I.S.
- A – diterpeniesterit
- B – vahat
- C – steroliesterit ja triterpeniesterit

Kuva 4

Kromatogrammit ekstra-neitsytoliiviöljystä ja samasta öljystä, johon on sekoitettu 20 % hajuttomaksi tehtyä öljyä

Merkkien selitykset:

- 1 – metyylimyristaatti I.S.
- 2 – metyylipalmitaatti
- 3 – etyylipalmitaatti
- 4 – metyyliheptadekanoaatti I.S.
- 5 – metyyliinoleaatti
- 6 – metyylioleaatti
- 7 – metyylistearaatti
- 8 – etyyliinoleaatti
- 9 – etyylioleaatti
- 10 – etyylistearaatti

*Lisäys A***Lineaarisen kaasuvirtausnopeuden määrittäminen**

Injektoidaan 1:3 µl metaania (tai propaania) tavanomaisiin käyttöolosuhteisiin säädettyyn kaasukromatografialaitteistoon. Otetaan tarkka aika siitä, miten kauan kaasu kulkee kolonnin läpi, alkaen injektiohetkestä piikin muodostumiseen (t_M).

Lineaarinen nopeus (cm/s) saadaan kaavasta L/t_M , jossa L on kolonnin pituus senttimetreinä ja t_M on sekunteina mitattu aika.”

KOMISSION ASETUS (EU) N:o 62/2011,**annettu 26 päivänä tammikuuta 2011,****ICES-osa-alueiden 27 ja 28.2 jättämisestä eräiden pyyntiponnistusrajoitusten ulkopuolelle vuodeksi 2011 Itämeren turskakantoja ja näitä kantoja hyödyntäviä kalastuksia koskevasta monivuotisesta suunnitelmasta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1098/2007 mukaisesti**

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon Itämeren turskakantoja ja näitä kantoja hyödyntäviä kalastuksia koskevasta monivuotisesta suunnitelmasta, asetuksen (EY) N:o 2847/93 muuttamisesta ja asetuksen (EY) N:o 779/97 kumoamisesta 18 päivänä syyskuuta 2007 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1098/2007 ⁽¹⁾ ja erityisesti sen 29 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon Tanskan, Saksan, Viron, Latvian, Liettuan, Puolan, Suomen ja Ruotsin toimittamat kertomukset,

ottaa huomioon tieteellis-teknis-taloudellisen kalastuskomitean antaman lausunnon,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Itämeren turskakantojen pyyntiponnistusrajoitusten asettamista koskevat säännökset vahvistetaan asetuksessa (EY) N:o 1098/2007.
- (2) Eräiden kalakantojen ja kalakantaryhmien Itämerellä sovellettavien kalastusmahdollisuuksien vahvistamisesta vuodeksi 2011 29 päivänä marraskuuta 2010 annetun neuvoston asetuksen (EU) N:o 1124/2010 ⁽²⁾ liitteessä II vahvistetaan asetukseen (EY) N:o 1098/2007 perustuen Itämeren pyyntiponnistusrajoitukset vuodeksi 2011.

(3) Asetuksen (EY) N:o 1098/2007 29 artiklan 2 kohdan mukaisesti komissio voi jättää osa-alueet 27 ja 28.2 eräiden pyyntiponnistusrajoitusten ulkopuolelle, jos turskasaaliit ovat olleet viimeksi kuluneella kirjaamiskaudella alle tietyn vähimmäismäärän.

(4) Kun otetaan huomioon jäsenvaltioiden toimittamat kertomukset ja tieteellis-teknis-taloudellisen kalastuskomitean lausunto, osa-alueet 27 ja 28.2 olisi jätettävä vuonna 2011 kyseisten pyyntiponnistusrajoitusten ulkopuolelle.

(5) Asetusta (EU) N:o 1124/2010 sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2011. Jotta varmistettaisiin johdonmukaisuus kyseisen asetuksen kanssa, tätä asetusta olisi sovellettava taannehtivasti kyseisestä päivästä alkaen.

(6) Tässä asetuksessa säädetyt toimenpiteet ovat kalastus- ja vesiviljelyalan komitean lausunnon mukaiset,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Asetuksen (EY) N:o 1098/2007 8 artiklan 1 kohdan b alakohdan ja 3, 4 ja 5 kohdan säännöksiä ei sovelleta ICES-osa-alueisiin 27 ja 28.2 vuonna 2011.

2 artikla

Tämä asetus tulee voimaan seuraavana päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Sitä sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2011.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 26 päivänä tammikuuta 2011.

Komission puolesta
José Manuel BARROSO
Puheenjohtaja

⁽¹⁾ EUVL L 248, 22.9.2007, s. 1.

⁽²⁾ EUVL L 318, 4.12.2010, s. 1.

KOMISSION ASETUS (EU) N:o 63/2011,**annettu 26 päivänä tammikuuta 2011,****yksityiskohtaisista säännöksistä hiilidioksidipäästötavoitteita koskevan poikkeuksen hakemiseksi Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 443/2009 11 artiklan mukaisesti****(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)**

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon päästönormien asettamisesta uusille henkilöautoille osana yhteisön kokonaisvaltaista lähestymistapaa kevyiden hyötyajoneuvojen hiilidioksidipäästöjen vähentämiseksi 23 päivänä huhtikuuta 2009 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 443/2009 ⁽¹⁾ ja erityisesti sen 11 artiklan 8 kohdan,

ja katsoo seuraavaa:

- (1) Asetuksen (EY) N:o 443/2009 11 artiklan mukaan pienimuotoista tuotantoa harjoittavat valmistajat voivat hakea vaihtoehtoisia päästövähennystavoitteita, jotka vastaavat valmistajan valmiuksia vähentää ajoneuvojensa hiilidioksidipäästöjä, ottaen huomioon kyseisen ajoneuvotyypin markkinoiden ominaisuudet.
- (2) Pienimuotoista tuotantoa harjoittavan valmistajan vähennysvalmiuksia määritettäessä pitäisi arvioida hakijan taloudellisia ja teknisiä mahdollisuuksia. Tätä varten hakijan pitäisi toimittaa yksityiskohtaiset tiedot taloudellisesta toiminnastaan sekä tiedot ajoneuvoissa käytetystä hiilidioksidipäästöjen vähentämiseen tarkoitettua teknologiasta. Vaaditut tiedot ovat hakijan helposti saatavilla olevia tietoja, eikä niiden pitäisi aiheuttaa ylimääräistä hallinnollista taakkaa.
- (3) Jotta pienimuotoista tuotantoa harjoittaville valmistajille asetetut vähennystavoitteet olisivat keskenään johdonmukaisia ja jotta ne pienimuotoista tuotantoa harjoittavat valmistajat, jotka ovat vähentäneet keskimääräisiä hiilidioksidipäästöjään ennen vuotta 2012, eivät joutuisi huonompaan asemaan, kyseisten valmistajien hiilidioksidipäästöjä pitäisi verrata niiden keskimääräisiin hiilidioksidipäästöihin vuodelta 2007. Ellei näitä tietoja ole saatavilla, tavoitetta pitäisi verrata keskimääräisiin hiilidioksidipäästöihin seuraavana lähimpänä vuotta 2007 olevana kalenterivuonna.
- (4) Joidenkin pienimuotoista tuotantoa harjoittavien valmistajien tuotevalikoima on rajallinen, minkä vuoksi niillä on rajalliset mahdollisuudet jakaa vähennystavoite ajoneuvokantaansa kuuluvien ajoneuvojen kesken. Tämän ottamiseksi huomioon hakijoiden pitäisi saada valita joko yksi vuotuinen päästötavoite poikkeuskauden ajaksi

tai erilaisia vuotuisia tavoitteita, joiden seurauksena päätöt ovat poikkeuskauden lopussa vuoden 2007 lähtösoa pienemmät.

- (5) Asetuksen (EY) N:o 443/2009 11 artiklan 4 kohdan mukaan tietyille pienimuotoista tuotantoa harjoittaville valmistajille voidaan asettaa vaihtoehtoinen päästötavoite, joka on 25 prosenttia pienempi kuin niiden keskimääräiset hiilidioksidipäästöt vuonna 2007. Ellei valmistajan keskimääräisistä hiilidioksidipäästöistä vuonna 2007 ole saatavana tietoja, pitäisi määrittää vastaava päästötavoite, joka perustuu parhaaseen vuonna 2007 saatavissa olleeseen hiilidioksidipäästöjen vähentämiseen tarkoitettuun teknologiaan. Parhaan saatavilla olleen hiilidioksidipäästöjen vähentämiseen tarkoitettua teknologian määrittämiseksi tietyin painoisten ajoneuvojen markkinaominaisuudet pitäisi määritellä ajoneuvon teho-painosuhteen avulla.
- (6) Jotta pienimuotoista tuotantoa harjoittavien valmistajien päästötavoitteiden asettamisen lähtökohdat olisivat selvät, unionissa on laadittu jäsenvaltioiden ja suurimpien sidosryhmien – myös Euroopan, Japanin ja Korean autonvalmistajien liittojen (ACEA, JAMA, KAMA) ja Euroopan pienimuotoista tuotantoa harjoittavien valmistajien liiton (ESCA) – kanssa järjestetyn muodollisen kuulemistilaisuuden seurauksena luettelo valmistajista ja niiden keskimääräisistä hiilidioksidipäästöistä vuonna 2007.
- (7) Tiedot poikkeushakemuksessa annetut tiedot, varsinkin tiedot valmistajan tuotesuunnittelusta, odotettavissa olevista kuluista sekä vaikutuksista yhtiön kannattavuuteen, pitäisi vapauttaa julkisuusvaatimuksesta, jos kyseisten tietojen paljastaminen heikentää kaupallisten etujen suojelua. Komissio julkaisee poikkeusten myöntämistä koskevat päätökset internetissä.
- (8) Tässä asetuksessa säädetyt toimenpiteet ovat Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o 280/2004/EY 9 artiklan nojalla perustetun ilmastomuutoskomitean antaman lausunnon mukaiset ⁽²⁾,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN ASETUKSEN:

*1 artikla***Kohde**

Tässä asetuksessa määritetään tiedot, jotka valmistajien on toimitettava osoittaakseen, että asetuksen (EY) N:o 443/2009 11 artiklan 1 kohdan tai 11 artiklan 4 kohdan mukaiselle poikkeukselle asetetut ehdot täyttyvät.

⁽¹⁾ EUVL L 140, 5.6.2009, s. 1.⁽²⁾ EUVL L 49, 19.2.2004, s. 1.

2 artikla

Määritelmät

Asetuksen (EY) N:o 443/2009 2 ja 3 artiklan mukaisten määritelmien lisäksi käytetään seuraavia määritelmiä:

- a) 'hakijalla' tarkoitetaan asetuksen (EY) N:o 443/2009 11 artiklan 1 kohdassa tai 11 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua valmistajaa;
- b) 'ajoneuvon ominaisuuksilla' tarkoitetaan ajoneuvon ominaispiirteitä, mukaan luettuna sen paino, hiilidioksidipäästöt, istuinten määrä, moottorin suorituskyky, teho-painosuhte ja huippunopeus;
- c) 'markkinoiden ominaisuuksilla' tarkoitetaan tietoa ajoneuvon ominaisuuksista sekä haetun poikkeuksen soveltamisalaan kuuluvien ajoneuvojen kanssa suoraan kilpailevien ajoneuvojen nimiä ja hintaluokkia;
- d) 'omalla tuotantolaitoksella' tarkoitetaan valmistus- tai kokoonpanoyksikköä, jota hakija käyttää yksinään uusien henkilöautojen, tarvittaessa myös vientiin tarkoitettujen henkilöautojen, valmistamiseen tai kokoamiseen ainoastaan kyseiselle valmistajalle;
- e) 'omalla suunnittelukeskuksella' tarkoitetaan yksikköä, jossa koko ajoneuvo suunnitellaan ja kehitetään ja joka on hakijan hallinnassa ja yksinomaisessa käytössä.

3 artikla

Poikkeuksen hakeminen asetuksen (EY) N:o 443/2009 11 artiklan 1 ja 4 kohdan nojalla

1. Hakijan on toimitettava asetuksen (EY) N:o 443/2009 11 artiklan 1 kohdan mukaista poikkeusta koskeva hakemus tämän asetuksen liitteen I mukaisessa muodossa, ja hakemuksen täytyy sisältää tämän asetuksen 4 artiklan 1 kohdan ja 5 artiklan mukaiset tiedot.

2. Hakijan on toimitettava asetuksen (EY) N:o 443/2009 11 artiklan 4 kohdan mukaista poikkeusta koskeva hakemus tämän asetuksen liitteen II mukaisessa muodossa, ja hakemuksen täytyy sisältää tämän asetuksen 4 artiklan 2 kohdan ja 6 artiklan mukaiset tiedot.

4 artikla

Poikkeuskelpoisuuden arviointiperusteita koskevat tiedot

1. Hakijan on toimitettava seuraavat poikkeuskelpoisuuden arviointiperusteita koskevat tiedot:

- a) tiedot valmistajan tai sidossuhteessa olevien valmistajien ryhmän omistusrakenteesta sekä liitteen III mukainen asiaankuuluva ilmoitus;
- b) asetuksen (EY) N:o 443/2009 11 artiklan 1 kohdan nojalla poikkeusta hakevan valmistajan osalta tai kyseisen asetuksen 11 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisen sidossuhteessa olevien valmistajien ryhmän osalta taikka kyseisen asetuksen 11 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisen sidossuhteessa

olevien valmistajien ryhmän jäsenen osalta tieto unionissa hakemispäivää edeltävien kolmen kalenterivuoden aikana virallisesti rekisteröityjen henkilöautojen määrästä tai, ellei tällaista tietoa ole saatavissa, jokin seuraavista:

- todennettavissa oleviin tietoihin perustuva arvio sellaisten b alakohdassa tarkoitettuna ajanjaksona rekisteröityjen ajoneuvojen määrästä, joista hakija vastaa;
- ellei b alakohdassa tarkoitettuna ajanjaksona ole rekisteröity ajoneuvoja, viimeisenä sellaisena kalenterivuotena rekisteröityjen ajoneuvojen määrä, jonka osalta tietoja on saatavissa.

2. Asetuksen (EY) N:o 443/2009 11 artiklan 4 kohdan nojalla poikkeusta hakevan hakijan on toimitettava tämän artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettut tiedot vain hakemispäivää edeltävän kalenterivuoden osalta.

5 artikla

Asetuksen (EY) N:o 443/2009 11 artiklan 2 kohdan mukainen päästötavoite ja vähennysvalmius

1. Hakijan on toimitettava tiedot vuonna 2007 rekisteröityjen henkilöautojensa keskimääräisistä hiilidioksidipäästöistä, ellei kyseisen vuoden keskimääräisiä hiilidioksidipäästöjä mainita tämän asetuksen liitteen IV luettelossa. Ellei tätä tietoa ole saatavissa, hakijan on toimitettava tiedot seuraavana lähimpänä vuotta 2007 olevana kalenterivuonna rekisteröityjen henkilöautojensa keskimääräisistä hiilidioksidipäästöistä.

2. Hakijan on toimitettava seuraavat toimintaansa koskevat tiedot:

- a) hakemispäivää edeltävän kalenterivuoden osalta työntekijämäärä ja tuotantolaitoksen koko neliömetreinä;
- b) tuotantolaitoksen toimintamalli, josta ilmenee, mitkä suunnittelu- ja tuotantotehtävät hakija hoitaa itse ja mitkä on ulkoistettu;
- c) sidossuhteessa olevan yrityksen tapauksessa tieto siitä, käytävätkö valmistajat yhteistä teknologiaa ja mitkä tehtävät on ulkoistettu;
- d) hakemispäivää edeltävien viiden kalenterivuoden osalta myyntimäärät, vuotuinen liikevaihto, nettotulos ja T&K-menot sekä sidossuhteessa olevan yrityksen tapauksessa nettotulonsiirrot emoyhtiölle;
- e) hakijan markkinoiden ominaisuudet;
- f) kaikkien sellaisten ajoneuvoversioiden hinnasto, joiden on määrä kuulua poikkeuksen soveltamisalaan, hakemispäivää edeltävältä kalenterivuodelta sekä sellaisten ajoneuvojen odotettavissa oleva hinnasto, jotka on määrä lanseerata ja joiden on määrä kuulua poikkeuksen soveltamisalaan.

Jos hakemuksen toimittaa valmistaja, joka vastaa yli 100 ajoneuvosta vuotta kohden, d alakohdassa tarkoitettujen tietojen lisäksi on toimitettava virallinen varmennettu tilinpäätös tai riippumattoman tilintarkastajan on varmennettava kyseiset tiedot.

3. Hakijan on toimitettava seuraavat teknisiä valmiuksiaan koskevat tiedot:

a) luettelo hiilidioksidipäästöjen vähentämiseen tarkoitetuista teknologioista, joita on käytetty henkilöautoissa, jotka se on tuonut markkinoille vuonna 2007, tai ellei näitä tietoja ole saatavilla, vastaavat tiedot seuraavan lähimpänä vuotta 2007 olevan vuoden osalta, taikka jos kyseessä on valmistaja, joka suunnittelee tuloa markkinoille, sen vuoden osalta, jolloin poikkeusta aletaan soveltaa;

b) luettelo hiilidioksidipäästöjen vähentämiseen tarkoitetuista teknologioista, joita käytetään hakijan henkilöautoissa vähentämishjelman aikana, sekä näiden teknologioiden lisäkustannukset kunkin poikkeuksen soveltamisalaan kuuluvan ajoneuvoversion osalta.

4. Hakijan on ehdotettava poikkeuskaudelle päästötavoitetta vähennysvalmiuksiansa mukaisesti. Hakija voi myös ehdottaa vuotuisia päästötavoitteita.

Päästötavoite tai vuotuiset päästötavoitteet on määritettävä niin, että keskimääräiset päästöt ovat poikkeuskauden lopussa pienemmät kuin 1 kohdassa tarkoitettujen keskimääräiset hiilidioksidipäästöt.

5. Hakijan on toimitettava asetuksen (EY) N:o 443/2009 11 artiklan 2 kohdan d alakohdan mukaisesti ehdottamansa päästötavoitteen tai ehdottamiensa vuotuisien päästötavoitteiden lisäksi uuden ajoneuvokannan hiilidioksidipäästöjen vähentämistä koskeva ohjelma.

Vähentämishjelmassa on eriteltävä seuraavat seikat:

a) aikataulu, jonka mukaisesti hakijan autokannassa otetaan käyttöön hiilidioksidipäästöjen vähentämiseen tarkoitettua teknologiaa;

b) arvio unionissa poikkeuskauden aikana tehtävistä vuotuisista rekisteröinneistä sekä odotettavissa olevat keskimääräiset hiilidioksidipäästöt ja odotettavissa oleva keskimääräinen paino;

c) vuotuisien päästötavoitteiden tapauksessa niiden ajoneuvoversion hiilidioksidipäästöjen vuotuinen parannus, joissa hiilidioksidipäästöjen vähentämiseen tarkoitettua teknologiaa otetaan käyttöön.

6. Sitä, noudattaako hakija päästötavoitetta tai vuotuisia päästötavoitteita, arvioidaan asetuksen (EY) N:o 443/2009 9 artiklan mukaisesti joka vuosi poikkeuskauden aikana.

6 artikla

Poikkeuksen päästötavoite asetuksen (EY) N:o 443/2009 11 artiklan 4 kohdan mukaisesti

1. Hakijan on toimitettava tiedot vuonna 2007 rekisteröityjen henkilöautojensa keskimääräisistä hiilidioksidipäästöistä, ellei keskimääräisiä hiilidioksidipäästöjä mainita kyseisen vuoden osalta tämän asetuksen liitteen IV luettelossa.

2. Asetuksen (EY) N:o 443/2009 11 artiklan 4 kohdan mukaisesti määritettyä päästötavoitetta sovelletaan suhteessa 1 kohdassa tarkoitettuihin lähtökohtana käytettäviin keskimääräisiin hiilidioksidipäästöihin.

3. Ellei valmistajan keskimääräisistä hiilidioksidipäästöistä vuonna 2007 ole tietoja, hakijan on toimitettava tiedot ajoneuvojen ominaisuuksista kaikkien valmistamiensa autotyyppien osalta sekä tieto siitä, kuinka monta hakijan valmistamaa ajoneuvoa hakija odottaa rekisteröitävän unionissa ensimmäisen poikkeusvuoden aikana. Hakijan on ilmoitettava kaikkien autovarianttien osalta se, mihin liitteen V taulukossa olevista ajoneuvoluokista variantti kuuluu.

4. Päästötavoitteet lasketaan vuosittain siltä pohjalta, että vähennys on 25 prosenttia lähtökohdasta kunkin liitteessä V määritellyn ajoneuvoluokan osalta.

7 artikla

Komission tekemä arviointi

1. Ellei komissio ole esittänyt vastalauseita yhdeksän kuukauden sisällä asetuksen (EY) N:o 443/2009 11 artiklan 1 kohdan tai 11 artiklan 4 kohdan mukaisen täydellisen hakemuksen virallisesta vastaanottamisesta, poikkeuksen hakemiselle asetettujen asiaankuuluvien ehtojen katsotaan täyttyneen. Jos komissio katsoo hakemuksen olevan puutteellinen, se voi pyytää lisätietoja. Ellei lisätietoja toimiteta pyynnössä määritettyyn ajankohdtaan mennessä, komissio voi hylätä hakemuksen.

Jos komissio hylkää hakemuksen siinä olevien puutteiden vuoksi tai siksi, että komissio toteaa, ettei hakijan ehdottama päästötavoite vastaa sen vähennysvalmiuksia, hakija voi toimittaa täydennetyt tai tarkistetut poikkeushakemuksen.

2. Hakemukset on lähetettävä painetussa ja sähköisessä muodossa; painetussa muodossa oleva hakemus lähetetään Euroopan komission pääsihteeristölle osoitteeseen Secretariat General of the European Commission, 1049 Brussels, Belgium ja kuoreen merkitään ”Derogation under Regulation (EC) No 443/2009” (asetuksen (EY) N:o 443/2009 mukainen poikkeus). Sähköinen hakemus lähetetään liitteessä I määriteltyyn palveluosoitteeseen.

3. Jos hakemuksessa esitettyjen tietojen havaitaan olevan virheellisiä tai epätarkkoja, päätös poikkeuksen myöntämisestä kumotaan.

8 artikla

Yleisön oikeus tutustua tietoihin

1. Jos hakija katsoo, ettei hakemuksessa annettuja tietoja saa julkaista asetuksen (EY) N:o 443/2009 11 artiklan 9 kohdan mukaisesti, sen on ilmoitettava tämä hakemuksessa ja perusteltava, miksi tietojen julkaiseminen haittaisi hakijan kaupallisten etujen, kuten teollis- ja tekijänoikeuksien, suojelua.

2. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1049/2001⁽¹⁾ 4 artiklan 2 kohdassa säädetyn poikkeuksen, joka rajoittaa yleisön oikeutta tutustua asiakirjoihin, katsotaan koskevan seuraavanlaisia tietoja:

a) 5 artiklassa tarkoitettujen vähentämishjelman yksityiskohdat ja erityisesti valmistajan tuotevalikoiman kehittämistä koskevat yksityiskohdat;

⁽¹⁾ EYVL L 145, 31.5.2001, s. 43.

- b) hiilidioksidipäästöjen vähentämiseen tarkoitettujen teknologioiden odotetut vaikutukset tuotantokustannuksiin, ajoneuvojen hankintahintoihin ja yhtiön kannattavuuteen.

9 artikla

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 26 päivänä tammikuuta 2011.

Komission puolesta
José Manuel BARROSO
Puheenjohtaja

LIITE I

Asetuksen (EY) N:o 443/2009 11 artiklan 1 kohdan vaatimukset täyttävien valmistajien poikkeushakemuksen vakiomalli

Hakemus on lähetettävä sähköisessä muodossa seuraavaan sähköpostiosoitteeseen:

EC-CO2-LDV-IMPLEMENTATION@ec.europa.eu

1. Valmistajan tai sidossuhteessa olevien valmistajien ryhmän nimi, osoite ja yhteyshenkilö

Valmistajan nimi	Postiosoite	Yhteyshenkilön nimi	Yhteyshenkilön sähköpostiosoite	Yhteyshenkilön puhelinnumero

2. Poikkeuskelpoisuuden arviointiperusteet

2.1 Kuuluuko hakija sidossuhteessa olevien valmistajien ryhmään?

KYLLÄ (hakemukseen on liitettävä liitteen III mukainen ilmoitus)

EI

2.2 Onko kyseessä hakija, joka kuuluu sidossuhteessa olevien valmistajien ryhmään mutta jolla on oma tuotantolaitos ja suunnittelukeskus?

KYLLÄ (hakemukseen on liitettävä liitteen III mukainen ilmoitus, siirry kohtaan 2.3)

EI (siirry kohtiin 2.4 ja 2.5)

2.3 Unionissa rekisteröityjen ajoneuvojen määrä, jos hakemuksen esittää hakija, joka ei kuulu sidossuhteessa olevaan valmistajien ryhmään, tai hakija, joka kuuluu tällaiseen ryhmään mutta jolla on oma tuotantolaitos ja suunnittelukeskus:

2.3.1 Virallinen luku hakemispäivää edeltävien kolmen kalenterivuoden osalta

Vuosi			
EU:ssa tehtyjen rekisteröintien määrä			

2.3.2 Ellei kohdassa 2.3.1 tarkoitettua virallista lukua ole saatavilla kyseisessä kohdassa tarkoitettun ajanjakson osalta, todennettavissa oleviin tietoihin perustuva arvio

Vuosi			
EU:ssa tehtyjen rekisteröintien määrä			

2.3.3 Ellei kohdissa 2.3.1 ja 2.3.2 tarkoitettuja lukuja ole saatavilla kyseisissä kohdissa tarkoitettun ajanjakson osalta, luku viimeiseltä sellaiselta kalenterivuodelta, jonka osalta tieto on saatavissa

Vuosi	
EU:ssa tehtyjen rekisteröintien määrä	

2.4 Seuraavat tiedot, jos hakemuksen esittää sidossuhteessa olevien valmistajien ryhmä:

Valmistajan nimi	Postiosoite	Yhteyshenkilön nimi	Yhteyshenkilön sähköpostiosoite	Yhteyshenkilön puhelinnumero

- 2.5 Unionissa rekisteröityjen, sidossuhteessa olevien valmistajien ryhmän valmistamien ajoneuvojen määrä, jos hakemuksen esittää sidossuhteessa olevien valmistajien ryhmä eikä hakijalla ole omaa tuotantolaitosta ja omaa suunnittelukeskusta:

- 2.5.1 Virallinen luku hakemispäivää edeltävien kolmen kalenterivuoden osalta

Vuosi			
EU:ssa tehtyjen rekisteröintien määrä			

- 2.5.2 Ellei kohdassa 2.5.1 tarkoitettua virallista lukua ole saatavilla kyseisessä kohdassa tarkoitetun ajanjakson osalta, todennettavissa oleviin tietoihin perustuva arvio

Vuosi			
EU:ssa tehtyjen rekisteröintien määrä			

- 2.5.3 Ellei kohdissa 2.5.1 ja 2.5.2 tarkoitettuja lukuja ole saatavilla kyseisissä kohdissa tarkoitetun ajanjakson osalta, luku viimeiseltä sellaiselta kalenterivuodelta, jonka osalta tieto on saatavissa

Vuosi	
EU:ssa tehtyjen rekisteröintien määrä	

3. Poikkeuksen kestoa koskeva pyyntö

Kalenterivuosien määrä (enintään 5)	
-------------------------------------	--

4. Ehdotus autokannan keskiarvona lasketusta päästötavoitteesta poikkeuskaudelle tai erillisistä päästötavoitteista vuotuisten vähennysten tapauksessa (g CO₂/km)

Vuosi					
Keskimääräinen päästötavoite (g CO ₂ /km)					

5. Yrityskohtaiset tiedot

- 5.1 Keskimääräiset hiilidioksidipäästöt vuonna 2007, ellei niitä mainita liitteessä IV (tai ellei niitä ole saatavilla seuraavan lähimpänä vuotta 2007 olevan kalenterivuoden osalta)

- 5.2 Työntekijämäärä hakemispäivää edeltävänä kalenterivuonna

- 5.3 Tuotantolaitoksen koko neliömetreinä hakemispäivää edeltävänä kalenterivuonna

- 5.4 Myyntimäärät hakemispäivää edeltäviltä viideltä kalenterivuodelta

Vuosi					
Myyntimäärä					

- 5.5 Vuotuinen liikevaihto hakemispäivää edeltäviltä viideltä kalenterivuodelta

Vuosi					
Liikevaihto					

- 5.6 Markkinoiden ominaisuudet

Tiedot suunnitteilla olevista tuotteista, jotka eivät ole markkinoilla hakemisajankohtana, on annettava tämän hakemuksen luottamuksellisessa osiossa.

a) Ajoneuvon ominaisuudet

b) Suoraan kilpailevien ajoneuvojen nimet ja hintaluokat hakemispäivää edeltävänä vuotena

- c) Sellaisten ajoneuvojen hinnasto, joiden on määrä kuulua poikkeuksen soveltamisalaan, hakemispäivää edeltävältä kalenterivuodelta tai hakemispäivää lähimpänä olevalta vuodelta

5.7 Lyhyt kuvaus tuotantolaitoksen toimintamallista

HAKEMUKSEN LUOTTAMUKSELLINEN OSIO

5.8 Nettotulos hakemispäivää edeltäviltä viideltä kalenterivuodelta

Vuosi					
Nettotulos					

5.9 T&K-menot hakemispäivää edeltäviltä viideltä kalenterivuodelta

Vuosi					
T&K-menot					

5.10 Sidossuhteessa olevien yritysten tapauksessa nettotulonsiirrot emoyhtiölle hakemispäivää edeltäviltä viideltä kalenterivuodelta

Vuosi					
Nettotulonsiirrot					

6. **Yksityiskohtaiset tiedot unionin markkinoilla lanseerattavista henkilöautoista, joista hakija vastaa**

6.1 Markkinoiden ominaisuudet

6.1.1 Ajoneuvon ominaisuudet

6.1.2 Suoraan kilpailevien ajoneuvojen nimet ja hintaluokat hakemispäivää edeltävänä vuotena

6.1.3 Sellaisten ajoneuvojen odotettavissa oleva hinnasto, joiden on määrä kuulua poikkeuksen soveltamisalaan

7. **Hakijan tekniset edellytykset**

7.1 Luettelo hakijan autokannassa vuonna 2007 käytetyistä hiilidioksidipäästöjen vähentämiseen tarkoitetuista teknologioista

7.2 Ellei kohdassa 7.1 tarkoitettua luetteloa ole saatavilla, luettelo seuraavan lähimpänä vuotta 2007 olevan vuoden osalta

7.3 Hakijan, joka suunnittelee tuloa unionin markkinoille, on annettava kohdassa 7.1 tarkoitettu luettelo ensimmäisen poikkeusvuoden osalta.

8. **Hakijan vähentämishjelma**

8.1 Aikataulu, jonka mukaisesti autokannassa otetaan käyttöön hiilidioksidipäästöjen vähentämiseen tarkoitettua teknologiaa

8.2 Autokannan odotettavissa olevat keskiarvot poikkeuskauden aikana:

8.2.1 Unionissa poikkeuskauden aikana tehtävät vuotuiset rekisteröinnit

8.2.2 Unionin markkinoilla lanseerattavien ajoneuvojen odotettavissa oleva keskimääräinen paino

8.2.3 Unionin markkinoilla lanseerattavien ajoneuvojen odotettavissa olevat keskimääräiset hiilidioksidipäästöt

8.3 Hiilidioksidipäästöjen vähentämiseen tarkoitettut teknologiat, jotka on määrä ottaa käyttöön hakijan autokannassa vähentämishjelman aikana

8.4 Ohjelmassa käyttöön otettavien teknologioiden aiheuttamat lisäkustannukset ajoneuvoversiota kohti

8.5 Vuotuisten tavoitteiden tapauksessa niiden ajoneuvoversioiden hiilidioksidipäästöjen vuotuinen parannus, joissa hiilidioksidipäästöjen vähentämiseen tarkoitettua teknologiaa otetaan käyttöön

LIITE II

Asetuksen (EY) N:o 443/2009 11 artiklan 4 kohdan vaatimukset täyttävien valmistajien poikkeushakemuksen vakiomalli

HAKEMUKSEN JULKINEN OSIO

1. Valmistajan tai sidossuhteessa olevien valmistajien ryhmän nimi, osoite ja yhteyshenkilö

Valmistajan nimi	Postiosoite	Yhteyshenkilön nimi	Yhteyshenkilön sähköpostiosoite	Yhteyshenkilön puhelinnumero

2. Poikkeuskelpoisuuden arviointiperusteet

2.1 Kuuluuko hakija sidossuhteessa olevien valmistajien ryhmään?

KYLLÄ (hakemukseen on liitettävä liitteen III mukainen ilmoitus, siirry kohtaan 2.3)

EI (siirry kohtaan 2.2)

2.2 Unionissa rekisteröityjen ajoneuvojen määrä, jos hakemuksen esittää hakija, joka ei kuulu sidossuhteessa olevaan valmistajien ryhmään:

2.2.1 Virallinen luku hakemispäivää edeltävän viimeisen kalenterivuoden osalta

Vuosi	
EU:ssa tehtyjen rekisteröintien määrä	

2.2.2 Ellei kohdassa 2.2.1 tarkoitettua virallista lukua ole saatavilla kyseisessä kohdassa tarkoitetun ajanjakson osalta, todennettavissa oleviin tietoihin perustuva arvio

Vuosi	
EU:ssa tehtyjen rekisteröintien määrä	

2.2.3 Ellei kohdissa 2.2.1 ja 2.2.2 tarkoitettuja lukuja ole saatavilla kyseisissä kohdissa tarkoitetun ajanjakson osalta, luku viimeiseltä sellaiselta kalenterivuodelta, jonka osalta tieto on saatavissa

Vuosi	
EU:ssa tehtyjen rekisteröintien määrä	

2.3 Jos hakemuksen esittää sidossuhteessa olevien valmistajien ryhmä:

2.3.1 Sidossuhteessa olevien valmistajien nimet

2.3.2 Unionissa rekisteröityjen, sidossuhteessa olevien valmistajien ryhmän valmistamien ajoneuvojen määrä hakemispäivää edeltävänä kalenterivuotena

Vuosi	
EU:ssa tehtyjen rekisteröintien määrä	

2.3.3 Ellei kohdassa 2.3.2 tarkoitettua lukua ole saatavilla, luku tai todennettavissa oleviin tietoihin perustuva arvio viimeiseltä kalenterivuodelta, jolta tällaiset tiedot ovat saatavissa

Vuosi	
EU:ssa tehtyjen rekisteröintien määrä	

3. **Yksityiskohtaiset tiedot henkilöautoista, joista hakija vastaa**

Tiedot suunnitteilla olevista tuotteista, jotka eivät ole markkinoilla hakemisajankohtana, on annettava tämän hakemuksen luottamuksellisessa osiossa.

3.1 Keskimääräiset hiilidioksidipäästöt vuonna 2007, ellei niitä mainita tämän asetuksen liitteessä IV

3.2 Ellei tietoja vuodelta 2007 ole saatavilla, seuraavat tiedot:

- a) unionissa tehdyt rekisteröinnit tai, ellei hakemisajankohtana ole saatavilla virallisia lukuja, todennettavissa oleviin tietoihin perustuva arvio lähimpänä vuotta 2007 olevalta kalenterivuodelta
- b) ajoneuvon ominaisuudet kaikkien autotyyppien osalta
- c) luettelo ajoneuvoista liitteen V ajoneuvoluokkiin ryhmiteltyinä.

4. **25 prosentin päästövähennystavoite vuoden 2007 tasosta**

HAKEMUKSEN LUOTTAMUKSELLINEN OSIO

5. **Yksityiskohtaiset tiedot henkilöautoista, jotka hakija aikoo lanseerata unionin markkinoilla (koskee valmistajia, joita ei mainita liitteessä IV)**

- 5.1 Ajoneuvojen ominaispiirteet kaikkien autojen osalta
- 5.2 Luettelo ajoneuvoista liitteen V ajoneuvoluokkiin ryhmiteltyinä
- 5.3 EU:ssa ensimmäisenä poikkeusvuotena rekisteröitävien ajoneuvojen odotettavissa oleva määrä

—

LIITE III

Omistusrakennetta koskevan ilmoituksen vakiomalli

Asetuksen (EY) N:o 443/2009 11 artiklan 1 kohdan a alakohta

Vakuutan täten, että minulla on lainmukaiset valtuudet edustaa [nimi] (valmistajaa), joka hakee asetuksen (EY) N:o 443/2009 11 artiklan 1 kohdassa säädettyä poikkeusta ja joka ei kuulu kyseisen asetuksen 3 artiklan 2 kohdassa määriteltyyn sidossuhteessa olevien valmistajien ryhmään. Tietojeni mukaan [nimi] (valmistaja) on kelpoinen hakemaan asetuksen (EY) N:o 443/2009 11 artiklan 1 kohdassa säädettyä poikkeusta ja hakemuksessa annetut tiedot pitävät paikkansa ja ovat virheettömiä. Tiedot [nimi] (valmistajan) omistusrakenteesta ovat liitteenä.

Allekirjoitus Päivämäärä

[Valmistajan] johtaja

Asetuksen (EY) N:o 443/2009 11 artiklan 1 kohdan b alakohta tai 11 artiklan 4 kohdan a alakohta

Vakuutan täten, että minulla on lainmukaiset valtuudet edustaa [nimi] (valmistajaa), joka hakee asetuksen (EY) N:o 443/2009 11 artiklan [1] [4] (*) kohdassa säädettyä poikkeusta ja joka kuuluu kyseisen asetuksen 3 artiklan 2 kohdassa määriteltyyn sidossuhteessa olevien valmistajien ryhmään mutta jolla on oma komission asetuksen (EY) N:o 000 2 artiklassa määritelty tuotantolaitos ja suunnittelukeskus. Tietojeni mukaan [nimi] (valmistaja) on kelpoinen hakemaan asetuksen (EY) N:o 443/2009 11 artiklan [1] [4] (*) kohdassa säädettyä poikkeusta ja hakemuksessa annetut tiedot pitävät paikkansa ja ovat virheettömiä. Tiedot [nimi] (valmistajan) omistusrakenteesta ovat liitteenä.

Allekirjoitus Päivämäärä

[Valmistajan] johtaja

Asetuksen (EY) N:o 443/2009 11 artiklan 1 kohdan c alakohta

Vakuutan täten, että minulla on lainmukaiset valtuudet edustaa [nimi] (valmistajaa), joka hakee asetuksen (EY) N:o 443/2009 11 artiklassa säädettyä poikkeusta ja joka kuuluu kyseisen asetuksen 3 artiklan 2 kohdassa määriteltyyn sidossuhteessa olevien valmistajien ryhmään mutta jolla on oma komission asetuksen (EY) N:o 000 2 artiklassa määritelty tuotantolaitos ja suunnittelukeskus. Tietojeni mukaan [nimi] (valmistaja) on kelpoinen hakemaan asetuksen (EY) N:o 443/2009 11 artiklan [1] kohdassa säädettyä poikkeusta ja hakemuksessa annetut tiedot pitävät paikkansa ja ovat virheettömiä. Tiedot [nimi] (valmistajan) omistusrakenteesta ovat liitteenä.

Allekirjoitus Päivämäärä

[Valmistajan] johtaja

(*) Valitse sovellettava kohta.

LIITE IV

Luettelo keskimääräisistä valmistajakohtaisista hiilidioksidipäästöistä unionissa vuonna 2007

Valmistaja	Keskimääräiset päästöt (g/km)	Valmistaja	Keskimääräiset päästöt (g/km)
AIXAM	164,000	HONDA	157,613
ALPINA	219,932	HYUNDAI	162,046
AM GENERAL	357,000	ISUZU	176,133
ASTON MARTIN	377,860	IVECO	224,770
AUDI	184,752	JAGUAR	208,219
AUSTIN	450,000	KIA	157,239
AUTOMOBILES DANGEL	153,000	LAMBORGHINI	424,087
AVTOVAZ	216,632	LAND ROVER	250,399
BEAUFORD	208,000	LOTUS	208,399
BENTLEY	411,664	MAGYAR SUZUKI	156,280
BMW	171,684	MASERATI	354,687
BRABUS	246,000	MAZDA	172,568
BRONTO	233,000	MG	186,801
BUGATTI	577,667	MICHALAK	117,000
CATERHAM	236,088	MICROCAR	178,000
CHRYSLER	226,141	MITSUBISHI	174,649
CITROEN	142,536	MK SPORTSCARS	117,000
DACIA	154,650	MORGAN	202,324
DAIHATSU	153,070	NETHERLANDS CAR	141,061
DAIMLER	182,524	NISSAN	168,408
DIAMOND	260,000	OPEL	153,699
DONKERVOORT	194,000	OSV	135,915
DR MOTOR COMPANY	193,048	PERODUA	138,135
FERRARI	434,860	PEUGEOT	142,205
FIAT	141,496	PGO	201,767
FORD	149,343	PILGRIM	193,000
FUJI HEAVY INDUSTRIES	219,488	PORSCHE	287,710
GEELY	183,000	PROTON	155,185
GENERAL MOTORS	159,604	QUADZILLA	176,000
GM DAEWOO	160,071	QUATTRO	290,774
GUMPERT	342,000	RENAULT	146,893
GWM	253,480	ROLLS ROYCE	394,526
HC&E	220,000	ROVER	188,399

Valmistaja	Keskimääräiset päästöt (g/km)	Valmistaja	Keskimääräiset päästöt (g/km)
RUF	327,000	TATA	168,310
SAAB	190,444	TIGER	244,000
SALVADOR CAETANO	224,000	TOYOTA	150,634
SANTANA	165,965	TVR	397,500
SEAT	151,184	UAZ	314,000
SHUANGHUAN	270,000	VM	185,000
SKODA	149,387	VOLKSWAGEN	162,152
SOVAB	233,822	VOLVO	189,616
SSANGYONG	223,430	WIESMANN	310,000
SUZUKI	166,012		

LIITE V

Parhaaseen vuonna 2007 käytettävissä olleeseen teknologiaan perustuvat lähtökohtana käytettävät päästöt ja hiilidioksidipäästöjen 25 prosentin vähennystavoite ajoneuvoluokittain

Ajoneuvo-luokka	Painoluokka (¹)	Tehopainosuhteen luokitus	Lähtökohtana käytettävät päästöt (g/km)	Hiilidioksidipäästötavoite (g/km)
1	1	pieni	108	81
2	1	keskinkertainen	118	89
3	1	suuri	153	115
4	2	pieni	119	89
5	2	keskinkertainen	138	104
6	2	suuri	153	115
7	3	pieni	121	91
8	3	keskinkertainen	136	102
9	3	suuri	150	113
10	4	pieni	131	98
11	4	keskinkertainen	144	108
12	4	suuri	162	122
13	5	pieni	147	110
14	5	keskinkertainen	152	114
15	5	suuri	179	134

(¹) Ajokuntoisen auton paino (massa) asetuksen (EY) N:o 443/2009 määritelmän mukaisesti.

— Painoluokat vastaavat seuraavia painoja (lähimpään kokonaislukuun pyöristettynä):

Painoluokka	Vaihtelualue (kg)
1	0–1 225 kg
2	1 226–1 375 kg
3	1 376–1 475 kg
4	1 476–1 625 kg
5	Vähintään 1 626 kg

— Teho-painosuhteen luokitukset vastaavat seuraavia teho-painosuhteita (lähimpään kokonaislukuun pyöristettynä):

Tehopainosuhteen luokitus	Vaihtelualue (W/kg)
Pieni	0–65 W/kg
Keskinkertainen	66–85 W/kg
Suuri	Vähintään 86 W/kg

**KOMISSION ASETUS (EU) N:o 64/2011,
annettu 26 päivänä tammikuuta 2011,
kiinteistä tuontiarvoista tiettyjen hedelmien ja vihannesten tulohinnan määrittämiseksi**

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon maatalouden yhteisestä markkinajärjestelystä ja tiettyjä maataloustuotteita koskevista erityissäännöksistä (yhteisiä markkinajärjestelyjä koskeva asetus) 22 päivänä lokakuuta 2007 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1234/2007 ⁽¹⁾,

ottaa huomioon neuvoston asetusten (EY) N:o 2200/96, (EY) N:o 2201/96 ja (EY) N:o 1182/2007 soveltamissäännöistä hedelmä- ja vihannesalalla 21 päivänä joulukuuta 2007 annetun komission asetuksen (EY) N:o 1580/2007 ⁽²⁾ ja erityisesti sen 138 artiklan 1 kohdan,

sekä katsoo seuraavaa:

Asetuksessa (EY) N:o 1580/2007 säädetään Uruguayn kierroksen monenvälisen kauppaneuvottelujen tulosten soveltamiseksi perusteista, joiden mukaan komissio vahvistaa kolmansista maista tapahtuvan tuonnin kiinteät arvot mainitun asetuksen liitteessä XV olevassa A osassa luetelluille tuotteille ja ajanjaksoille,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Asetuksen (EY) N:o 1580/2007 138 artiklassa tarkoitetut kiinteät tuontiarvot vahvistetaan tämän asetuksen liitteessä.

2 artikla

Tämä asetus tulee voimaan 27 päivänä tammikuuta 2011.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 26 päivänä tammikuuta 2011.

*Komission puolesta,
puheenjohtajan nimissä*

José Manuel SILVA RODRÍGUEZ

*Maatalouden ja maaseudun kehittämisen pääosaston
pääjohtaja*

⁽¹⁾ EUVL L 299, 16.11.2007, s. 1.

⁽²⁾ EUVL L 350, 31.12.2007, s. 1.

LIITE

Kiinteät tuontiarvot tiettyjen hedelmien ja vihannesten tulohinnan määrittämiseksi

(EUR/100 kg)

CN-koodi	Kolmansien maiden koodi ⁽¹⁾	Kiinteä tuontiarvo
0702 00 00	JO	78,3
	MA	59,8
	TN	100,1
	TR	102,1
	ZZ	85,1
0707 00 05	EG	182,1
	JO	84,0
	TR	101,4
	ZZ	122,5
0709 90 70	MA	57,2
	TR	121,1
	ZZ	89,2
0709 90 80	EG	66,7
	ZZ	66,7
0805 10 20	AR	41,5
	BR	41,5
	EG	56,5
	MA	57,1
	TN	75,2
	TR	69,0
	ZA	41,5
	ZZ	54,6
0805 20 10	IL	217,9
	MA	70,8
	TR	79,6
	ZZ	122,8
0805 20 30, 0805 20 50, 0805 20 70, 0805 20 90	CN	69,9
	IL	67,5
	JM	94,5
	MA	110,1
	PK	51,5
	TR	70,4
	ZZ	77,3
	ZZ	77,3
0805 50 10	AR	45,3
	TR	57,2
	UY	45,3
	ZZ	49,3
0808 10 80	AR	78,5
	CA	88,5
	CL	81,7
	CN	90,8
	MK	46,1
	NZ	78,5
	US	137,9
	ZZ	86,0
0808 20 50	CN	48,5
	US	127,1
	ZA	85,5
	ZZ	87,0

⁽¹⁾ Komission asetuksessa (EY) N:o 1833/2006 (EUVL L 354, 14.12.2006, s. 19) vahvistettu maanimikkeistö. Koodi "ZZ" tarkoittaa "muuta alkuperää".

IV

(EY-sopimuksen, EU-sopimuksen ja Euratom-sopimuksen nojalla ennen 1. joulukuuta 2009 annetut säädökset)

EFTAn VALVONTAVIRANOMAISEN PÄÄTÖS

N:o 191/09/KOL,

tehty 22 päivänä huhtikuuta 2009,

valtioneuvoston päätös valvontaviranomaisen ja tuomioistuimen perustamisesta 70. kerran lisäämällä uusi luku arvoltaan alentuneiden omaisuususerien käsittelystä ETA:n pankkisektorilla

EFTAn VALVONTAVIRANOMAINEN ⁽¹⁾, joka

alentuneiden omaisuususerien käsittelystä yhteisön pankkisektorilla ⁽⁵⁾,

OTTAA HUOMIOON Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen ⁽²⁾ ja erityisesti sen 61–63 artiklan sekä pöytäkirjan 26,

KATSOO, että kyseinen tiedonanto on merkityksellinen myös Euroopan talousalueen kannalta,

OTTAA HUOMIOON EFTA-valtioiden sopimuksen valvontaviranomaisen ja tuomioistuimen perustamisesta ⁽³⁾ ja erityisesti sen 24 artiklan ja 5 artiklan 2 kohdan b alakohdan,

KATSOO, että ETA:n valtioneuvoston päätösten yhtenäisen soveltaminen on taattava koko Euroopan talousalueella,

KATSOO, että valvonta- ja tuomioistuinsopimuksen 24 artiklan nojalla valvontaviranomainen varmistaa valtioneuvoston päätösten soveltamisen ETA-sopimuksen määräysten soveltamisen,

KATSOO, että ETA-sopimuksen liitteen XV lopussa olevan luvun "Yleistä" II kohdan mukaan valvontaviranomaisen on komissiota kuultuaan annettava säädökset, jotka vastaavat Euroopan komission antamia säädöksiä,

KATSOO, että valvonta- ja tuomioistuinsopimuksen 5 artiklan 2 kohdan b alakohdan nojalla valvontaviranomainen antaa tiedonantoja tai suuntaviivoja asioista, joita ETA-sopimus koskee, jos kyseisessä sopimuksessa taikka valvonta- ja tuomioistuinsopimuksessa nimenomaisesti näin määrätään tai jos valvontaviranomainen pitää sitä tarpeellisena,

ON KUULLUT Euroopan komissiota,

PALAUTTAA MIELIIN valtioneuvoston päätösten soveltamista koskevat menettelysäännöt ja aineelliset säännöt, jotka se hyväksyi 19 päivänä tammikuuta 1994 ⁽⁴⁾,

MUISTUTTAA, että valvontaviranomainen on kuullut asiassa EFTA-valtioita 9 päivänä huhtikuuta 2009 päivätyllä kirjeellä,

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

KATSOO, että Euroopan yhteisöjen komissio, jäljempänä 'komissio', antoi 25 päivänä helmikuuta 2009 tiedonannon arvoltaan

1 artikla

Valtioneuvoston suuntaviivoja on muutettava lisäämällä uusi luku arvoltaan alentuneiden omaisuususerien käsittelystä ETA:n pankkisektorilla. Uusi luku on tämän päätöksen liitteenä.

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu Islannin tasavallalle, Liechtensteinin ruhtinaskunnalle ja Norjan kuningaskunnalle.

⁽¹⁾ Jäljempänä 'valvontaviranomainen'.

⁽²⁾ Jäljempänä 'ETA-sopimus'.

⁽³⁾ Jäljempänä 'valvonta- ja tuomioistuinsopimus'.

⁽⁴⁾ Suuntaviivat ETA-sopimuksen 61 ja 62 artiklan sekä valvonta- ja tuomioistuinsopimuksen pöytäkirjassa 3 olevan 1 artiklan soveltamista ja tulkitsemista varten, valvontaviranomainen hyväksynyt ja antanut 19 päivänä tammikuuta 1994 (EYVL L 231, 3.9.1994, s. 1, ja ETA-täydennysosa N:o 32, 3.9.1994, s. 1). Suuntaviivoja on muutettu viimeksi 22 päivänä huhtikuuta 2009. Jäljempänä "valtioneuvoston suuntaviivat". Valtioneuvoston suuntaviivojen ajantasaistettu versio on saatavilla valvontaviranomaisen verkkosivuilla: <http://www.eftasur.int/state-aid/legal-framework/state-aid-guidelines/>

⁽⁵⁾ EUVL C 72, 26.3.2009, s. 1.

3 artikla

Ainoastaan englanninkielinen teksti on todistusvoimainen.

Tehty Brysselissä 22 päivänä huhtikuuta 2009.

EFTAn valvontaviranomaisen puolesta

Per SANDERUD
Puheenjohtaja

Kurt JÄGER
Kollegion jäsen

LIITE

ARVOLTAAN ALENTUNEIDEN OMAISUUSERIEN KÄSITTELY ETA:N PANKKISEKTORILLA ⁽¹⁾

1. Johdanto

- (1) Rahoituksen tukumarkkinoiden toiminta on häiriintynyt pahasti vuoden 2007 puolivälistä lähtien. Seurauksena on ollut pankkien likviditeetin ehtyminen ja pankkien haluttomuus myöntää lainoja toisilleen sekä muille yrityksille. Luottomarkkinoiden häiriötilan syentyessä viimeisten puoleltoista vuoden aikana finanssikriisi on pahentunut ja maailmantalous on ajautunut syvään taantumahan.
- (2) On vaikea kuvitella, että finanssikriisi saataisiin ratkaistua ja maailmantalous voisi toipua ilman, että ensin turvataan pankkialan ja koko rahoitusjärjestelmän vakaus. Vain siten on mahdollista palauttaa sijoittajien luottamus, ja pankit voivat jatkaa tavanomaista lainanantoaan. ETA-valtiot ovat sen vuoksi toteuttaneet toimenpiteitä, joilla tuetaan niiden pankkisektorin vakautta ja vahvistetaan lainanantoa erityisesti sijoittamalla pankkialalle uutta pääomaa julkisista varoista ja myöntämällä pankkien ottamiin lainoihin valtion takauksia.
- (3) Eräät ETA-valtiot ovat ilmoittaneet aikovansa täydentää nykyisiä tukijärjestelmiään toimenpiteillä, jotka kohdistuvat arvoltaan alentuneisiin pankkien omaisuuseriin. Näiden ilmoitusten sekä Yhdysvaltain julkistaman vastaavan aloitteen johdosta ETA:ssa on käynnistynyt laaja keskustelu siitä, olisiko tällaisesta ongelmallisten omaisuuserien hoitoon (*asset relief*) suunnatusta valtion tukitoimenpiteestä pankeille hyötyä. Komission yksiköt ovat valmistelleet kyseisen keskustelun pohjalta ja yhteistyössä Euroopan keskuspankin (EKP) kanssa komission tiedonannon, joka vastaa tätä EFTAn valvontaviranomaisten antamien valtiontuen suuntaviivojen lukua ja perustuu eurojärjestelmän 5 päivänä helmikuuta 2009 antamiin suosituksiin (ks. liite I).
- (4) Tässä luvussa keskitytään kysymyksiin, jotka EFTA-valtioiden on ratkaistava harkitessaan, suunnitellessaan ja pannesaan täytäntöön ongelmallisiin omaisuuseriin suunnattuja toimenpiteitä. Näitä ovat esimerkiksi rahoitusalan vakautta ja pankkien lainanantoa tukevien toimenpiteiden perustelut, pankkialan elinkelpoisuuteen ja julkisen talouden kestävytyteen pitkällä aikavälillä liittyvät kysymykset, jotka on otettava huomioon ongelmallisiin omaisuuseriin suunnattujen toimenpiteiden suunnittelussa, sekä tarve ottaa ETA:ssa käyttöön yhteinen, koordinoitu lähestymistapa ongelmallisiin omaisuuseriin suunnattuihin toimenpiteisiin erityisesti yritysten tasapuolisten toimintaedellytysten varmistamiseksi. Tässä luvussa esitetään ETA:n yleisen lähestymistavan lisäksi tarkempia ohjeita siitä, miten valtiontukisääntöjä sovelletaan ongelmallisten omaisuuserien hoitoon erityisesti seuraavilta osin: i) läpinäkyvyys- ja tiedonantovaatimukset; ii) vastuun jakaminen valtion, osakkeenomistajien ja velkojien kesken; iii) tuensaajille tarjottavien kannustimien yhdenmukaistaminen julkisten poliittisten tavoitteiden kanssa; iv) ongelmallisiin omaisuuseriin suunnattujen toimenpiteiden suunnittelussa sovellettavat periaatteet, jotka koskevat arvoltaan alentuneiden omaisuuserien tukikelpoisuutta, arvostusta ja hoitoa, sekä v) ongelmallisiin omaisuuseriin suunnattujen toimenpiteiden, muiden valtion tukitoimenpiteiden ja pankkien rakenneuudistuksen suhde.

2. Ongelmallisten omaisuuserien hoito: rahoitusalan vakauden ja pankkien lainanannon turvaaminen

- (5) ETA-valtioiden vuonna 2008 julkistamien pelastuspakettien välittömänä tavoitteena oli varmistaa rahoitusalan vakaus ja vahvistaa luotonantoa reaali taloudelle. Tässä vaiheessa on liian aikaista tehdä lopullisia päätelmiä elvytyspakettien tehokkuudesta, mutta on selvää, että niiden ansiosta on vältetty rahoitusalan täydellinen romahtaminen ja niillä on tuettu tärkeiden, pankkien välisten markkinoiden toimintaa. Toisaalta lainananto reaali taloudelle on kehittynyt epäsuotuisalla tavalla elvytyspakettien julkistamisen jälkeen, sillä tuoreiden tilastotietojen mukaan luottojen kasvu on hidastunut huomattavasti. ⁽²⁾ Monissa ETA-valtioissa raportoidaan laajalti tapauksista, joissa yritykset eivät ole saaneet lainaa pankista. Näyttää siltä, että kiristynyttä luotonsaantia ei voida enää selittää pelkästään suhdannevaihteluilla.
- (6) Tärkein syy riittämättömään luototukseen on epävarmuus arvoltaan alentuneiden omaisuuserien arvostuksesta ja sijainnista. Kyseiset omaisuuserät ovat aiheuttaneet pankkialalla ongelmia finanssikriisin alusta lähtien. Omaisuuserien arvostukseen liittyvä epävarmuus on paitsi nakertanut jatkuvasti luottamusta pankkialaan myös heikentänyt tähän mennessä toteutettujen valtiollisten tukitoimenpiteiden tehoa. Esimerkiksi pankkien pääomapoljan vahvistaminen on ehkäissyt omaisuuserien arvon alentumista, mutta toisaalta pankit ovat käyttäneet suuren osan pääomapuskurista siihen, että ne ovat varautuneet omaisuuserien tulevaan arvon alentumiseen. Pankit ovat pyrkineet jo

⁽¹⁾ Tämä luku vastaa Euroopan komission tiedonantoa arvoltaan alentuneiden omaisuuserien käsittelystä yhteisön pankkisektorilla.

⁽²⁾ Vaikka euroalueen virallisten tietojen mukaan pankkien luotonanto yrityksille näyttää edelleen vahvalta, on suuntauksena kuitenkin ollut luotonannon väheneminen: luotonantoa kuvaavat kuukausittaiset kasvuprosentit pienivät selvästi vuoden 2008 loppua kohden. Pankkien yksityissektorille myöntämien lainojen määrä (muille kuin rahalaitoksille myönnettyt lainat, valtioita lukuun ottamatta) supistui 0,4 prosenttia joulukuussa 2008 marraskuuhun verrattuna.

jossain määrin ratkaisemaan arvoltaan alentuneiden omaisuuserien ongelmaa. Ne ovat tehneet huomattavia omaisuuserien arvonalennuksia⁽¹⁾, pyrkineet rajoittamaan tappiot luokittelemalla omaisuuseriä uudelleen taseessaan ja siirtäneet vähitellen syrjään ylimääräistä pääomaa vahvistaakseen vakavaraisuusasemaansa. Ongelmaa ei kuitenkaan ole ratkaistu tyydyttävästi. Ennakoitua syvemmän talouden taantumun vuoksi vaikuttaa siltä, että pankkien omaisuuseriin sisältyvien luottojen laatua uhkaa jatkuva ja arvioitua pahempi heikkeneminen.

- (7) Ongelmallisten omaisuuserien hoidolla pureuduttaisiin suoraan pankkien taseiden laatuun kohdistuviin epäilyihin ja edistettäisiin siten luottamuksen palautumista pankkialaan. Lisäksi näin vältettäisiin riski, että pankkien pääomapohjaa olisi vahvistettava useaan kertaan ongelmallisten omaisuuserien määrän kasvaessa ja reaali talouden tilanteen huonontuessa. Tämän vuoksi useat ETA-valtiot harkitsevat aktiivisesti tukitoimia, jotka kohdistuisivat arvoltaan alentuneisiin pankkien omaisuuseriin ja joilla täydennettäisiin muita toimenpiteitä.

3. Pitkän aikavälin kysymykset: pankkialan elinkelpoisuuden palauttaminen ja julkisen talouden kestävyys

- (8) Ongelmallisiin omaisuuseriin suunnatut toimenpiteet on suunniteltava ja toteutettava siten, että niillä saavutetaan mahdollisimman tehokkaasti välittömät tavoitteet eli turvataan rahoitusalan vakaus ja vahvistetaan pankkien luotonantoa. Tässä yhteydessä on erityisesti varmistettava, että osallistuminen toimenpiteisiin on riittävän laajaa. Tähän päästään huolehtimalla, että hinnoittelu ja muut edellytykset ovat asianmukaisia, sekä tarvittaessa tekemällä osallistumisesta pakollista. Toimenpiteitä suunniteltaessa ja toteutettaessa ei kuitenkaan pitäisi keskittyä vain välittömiin tavoitteisiin. Myös pitkän aikavälin kysymykset on ehdottomasti otettava huomioon.
- (9) Jos ongelmallisiin omaisuuseriin suunnattujen toimenpiteiden täytäntöönpanon yhteydessä ei kyetä EFTAn valvontaviranomaisen antamien valtiontuen suuntaviivojen mukaisesti ehkäisemään riskiä pankkien välisen kilpailun vakavasta vääristymisestä (sekä EFTA-valtioiden sisällä että niiden välillä), tarvittaessa toteuttamalla tuensaajien rakenneuudistuksia, tuloksena on ETA:n pankkialan rakenteellinen heikkeneminen. Tällä puolestaan on haitalliset vaikutukset talouden tuotantopotentiaaliin. Lisäksi tämä saattaa johtaa jatkuvaan valtion tukitoimien tarpeeseen pankkialalla sekä siitä aiheutuvaan lisääntyvään taakkaan julkiselle taloudelle. Nämä riskit ovat vakavia, koska valtion rahoitusosuus on todennäköisesti suuri. Jotta pitkän aikavälin haittojen riskiä voitaisiin rajoittaa, olisi valtion tukitoimet pankkialalla kohdennettava asianmukaisesti. Niiden lisäksi tarvitaan pankkien toimintalinjoihin liittyviä suojatoimia, joiden avulla varmistetaan, että pankeille tarjottavat kannustimet ovat julkisen politiikan mukaisia. Näiden toimenpiteiden olisi oltava osa yleistä strategiaa, jolla pyritään palauttamaan pankkialan elinkelpoisuus tarpeellisten rakenneuudistusten pohjalta. Valtiontuen vastineeksi tarvittavaa pankkialan rakenneuudistusta käsitellään tarkemmin valtiontukisääntöjen yhteydessä 5 ja 6 jaksossa.
- (10) Ongelmallisiin omaisuuseriin suunnattujen toimenpiteiden suunnittelussa ja täytäntöönpanossa on keskeistä, että EFTA-valtiot ottavat huomioon talousarviotilanteen. Arviot odotettavissa olevista yhteenlasketuista omaisuuserien arvonalennuksista viittaavat siihen, että ongelmallisten omaisuuserien hoidosta aiheutuvat kustannukset – todelliset tai ehdolliset tai molemmat – saattavat nousta korkeiksi sekä absoluuttisesti ilmaistuina että suhteessa EFTA-valtioiden BKT:hen. Ongelmallisten omaisuuserien hoidon (ja muiden toimenpiteiden) muodossa toteutettava valtion tuki ei saisi olla niin mittavaa, että se vaarantaa julkisen talouden kestävyys ja aiheuttaa esimerkiksi ylivelkaantumista tai rahoitusongelmia. Nämä kysymykset ovat tärkeitä erityisesti nykyisessä taloustilanteessa, jossa julkisen talouden alijäämät ja valtioiden velat kasvavat ja joukkovelkakirjojen liikkeeseenlaskuun liittyy haasteita.
- (11) EFTA-valtioiden talousarviotilanne on lisäksi otettava huomioon erityisesti siinä vaiheessa, kun päätetään toimenpiteiden kohteina olevien omaisuuserien hoitojärjestelyistä⁽²⁾: omaisuuserien ostoista, vakuuttamisesta tai vaihtamisesta tai näiden yhdistelmästä. Valittavalla käytännön lähestymistavalla ei välttämättä ole suurta vaikutusta julkisen talouden uskottavuuden kannalta, sillä todennäköisesti rahoitusmarkkinat soveltavat samanlaista menetelmää mahdollisten tappioiden arvioimiseen.⁽³⁾ Jos valtio kuitenkin ryhtyy ostamaan arvoltaan alentuneita omaisuuseriä, on sillä välitön vaikutus valtion budjettiasemaan ja rahoitukseen. Vaikka jokainen EFTA-valtio valitsee itse tavan, jolla se

⁽¹⁾ Vuoden 2007 puolivälistä vuoden 2009 ensimmäiselle neljännekselle omaisuuserien arvonalennuksia on toteutettu yhteensä 1 063 miljardin Yhdysvaltain dollarin arvosta. Tästä määrästä Yhdysvalloissa toimivien pankkien osuus on 737,6 miljardia dollaria ja eurooppalaisten pankkien 293,7 miljardia dollaria. Jälkimmäisestä summasta 68 miljardin Yhdysvaltain dollarin osuus koskee Sveitsiä. Huolimatta jo toteutetuista mittavista arvonalennuksista Kansainvälinen valuuttarahasto arvioi tällä hetkellä, että arvoltaan alentuneista omaisuuseristä aiheutuu pankeille todennäköisesti yhteensä jopa 2 200 miljardin Yhdysvaltain dollarin tappiot. Arvio perustuu Yhdysvalloista peräisin olevien arvopaperistettujen asunto-, kulutus- ja yrityslainojen maailmanlaajuisiin omistuksiin, ja sitä on jatkuvasti nostettu kriisiin alusta lähtien. Eräiden markkina-asiantuntijoiden mukaan kokonaistappiot voivat nousta vielä huomattavasti suuremmiksi. Esimerkiksi Nouriel Roubini on jatkuvasti väittänyt, että viralliset arviot ovat liian pienet. Nyt hän esittää, että tappiot voivat olla yhteensä 3 600 miljardia Yhdysvaltain dollaria pelkästään Yhdysvaltojen osalta.

⁽²⁾ Näitä järjestelyjä käsitellään tarkemmin liitteessä 2.

⁽³⁾ Vaikka valtio ostaisi omaisuuseriä, ei siitä välttämättä aiheudu suuria kustannuksia julkiselle taloudelle pitkällä aikavälillä, jos riittävän suuri osuus hankituista omaisuuseristä voidaan myöhemmin myydä voitolla (ks. Yhdysvaltoja ja Ruotsia koskevat esimerkit liitteessä 2). Tämä kuitenkin sitoo budjettivaroja etupainotteisesti, mikä puolestaan kasvattaa valtion bruttovelkaa ja bruttomääräistä rahoitustarvetta. Sen sijaan vaihtamalla valtion velkainstrumentteja arvoltaan alentuneisiin omaisuuseriin voidaan helpottaa liikkeeseenlaskuun liittyviä käytännön ongelmia. Toimella on kuitenkin epäedulliset vaikutukset budjettiasemaan, ja lisäksi se kasvattaa valtion velkainstrumenttien tarjontaa markkinoilla.

aikoo käsitellä arvoltaan alentuneita omaisuuseriä, on mahdollista soveltaa myös yhdistettyjä lähestymistapoja, joissa huonot omaisuuserät erotetaan pankkien taseista erillisyyhtiöön (joko pankkien sisällä tai niiden ulkopuolella), ja sille myönnetään valtion takaus. Tällainen lähestymistapa on hyödyllinen, sillä se tarjoaa monia omaisuuserien ostoon liittyviä etuja: luottamus pankkijärjestelmään parantuu, mutta välittömät talousarviovaikutukset ovat kohtuulliset.

- (12) Jos julkisia varoja on käytettävissä vain vähän, saattaa olla aiheellista keskittää ongelmallisten omaisuuserien hoitoon suunnatut toimenpiteet tiettyihin pankkeihin, jotka ovat systemisesti tärkeitä koko pankkijärjestelmän kannalta. Eräissä EFTA-valtioissa saattaa olla hyvin suppeat mahdollisuudet toteuttaa ongelmallisten omaisuuserien hoitoa sen takia, että käytettävissä on niukasti julkisia varoja ja/tai pankkien taseet ovat hyvin suuret suhteessa BKT:hen.

4. Yhteinen, koordinoitu lähestymistapa ETA:ssa

- (13) Kun harkitaan ongelmallisiin omaisuuseriin suunnattuja toimenpiteitä, on sovittava yhteen rahoitusjärjestelmän vakautta ja pankkien luotonantoa koskevat välittömät tavoitteet ja tarve ehkäistä pitkällä aikavälillä haitat ETA:n pankkialalle, ETA-markkinoille ja koko talouselämälle. Tähän päästään tehokkaimmin ottamalla ETA:ssa käyttöön yhteinen ja koordinoitu lähestymistapa, joka käsittää seuraavat yleiset tavoitteet:

- vahvistetaan markkinoiden luottamusta osoittamalla, että ETA kykenee tehokkaasti vastaamaan finanssikriisiin, ja luomalla mahdollisuudet myönteisille heijastusvaikutuksille ETA-valtioiden välillä ja rahoitusmarkkinoilla yleisesti;
- rajoitetaan ETA-valtioiden välisiä kielteisiä heijastusvaikutuksia, sillä ensimmäisen ETA-valtion ottaessa käyttöön ongelmallisiin omaisuuseriin suunnattuja toimenpiteitä muiden ETA-valtioiden on seurattava esimerkkiä ja riskinä saattaa olla ETA-valtioiden välinen tukikilpailu;
- suojataan rahoituspalvelujen ETA-markkinoita huolehtimalla siitä, että ETA-valtioiden toteuttamat ongelmallisiin omaisuuseriin suunnatut toimenpiteet ovat keskenään johdonmukaisia ja että rahoitusallalla ei harjoiteta protektionismia;
- varmistetaan valtiontuen valvontaa koskevien ja muiden lainsäädännön asettamien vaatimusten noudattaminen huolehtimalla ongelmallisiin omaisuuseriin suunnattujen toimenpiteiden yhdenmukaisuudesta sekä minimoimalla kilpailun vääristyminen ja moraalikato.

- (14) ETA-valtioiden toimia olisi koordinoitava ainoastaan yleisellä tasolla, ja samalla olisi säilytettävä riittävä joustavuus, jotta toimenpiteet voidaan räätälöidä yksittäisten pankkien tilanteeseen sopiviksi. Ellei etukäteen huolehdita toimien riittävästä koordinoinnista, monet tavoitteista voidaan saavuttaa ainoastaan ottamalla jälkikäteen käyttöön ylimääräisiä valtiontuen valvontavaatimuksia. Tämän vuoksi ongelmallisiin omaisuuseriin suunnattujen toimenpiteiden keskeisiä piirteitä käsittelevät suuntaviivat vähentäisivät osaltaan tarvetta toteuttaa korjaustoimia ja muutoksia valtiontukisääntöjen mukaisesti tehtävän arvioinnin jälkeen. Nämä suuntaviivat esitetään seuraavissa jaksoissa.

5. Suuntaviivat valtiontukisääntöjen soveltamisesta ongelmallisten omaisuuserien hoitoon suunnattuihin toimenpiteisiin

- (15) Pankkien on aina arvioitava hankkimiinsa omaisuuseriin liittyvät riskit ja huolehdittava siitä, että ne kykenevät kattamaan omaisuuseristä mahdollisesti aiheutuvat tappiot. ⁽¹⁾ Ongelmallisten omaisuuserien hoitoa voidaan kuitenkin harkita rahoitusalan vakauden tukemiseksi. Ongelmallisiin omaisuuseriin suunnatut julkiset toimenpiteet ovat valtiontukea siltä osin kuin ne vapauttavat tuensaajapankin velvollisuudesta kirjata arvoltaan alentuneista omaisuuseristä aiheutuvat tappiot tai mahdollisia tappioita koskevat varaukset taseeseen (tai kun niillä kompensoidaan tappioiden kirjaamisen vaikutukset) ja/tai vapauttavat lakisääteistä pääomaa muihin käyttötarkoituksiin. Tämä koskee esimerkiksi tapauksia, joissa arvoltaan alentuneita omaisuuseriä ostetaan tai vakuutetaan markkinahintaa korkeammasta arvosta tai joissa takauksen hinta ei tarjoa valtiolle riittävää hyvitystä sen maksettavaksi mahdollisesti tulevasta enimmäiskorvauksesta. ⁽²⁾

- (16) Ongelmallisten omaisuuserien hoitoon tarkoitetun tuen olisi kuitenkin oltava tuen tarpeellisuutta, oikeasuhteisuutta ja kilpailun vääristymisen minimointia koskevien yleisten periaatteiden mukaista. Tuki saattaa vääristää huomattavasti kilpailua tuensaajapankkien ja muiden pankkien välillä sekä tuensaajapankkien kesken silloin, kun niillä on erilaiset tarpeet. Muut kun tuensaajapankit, joiden toiminta on yleisesti ottaen terveellä pohjalla, saattavat katsoa, että niiden on pakko hakea valtiolta tukea säilyttääkseen kilpailuasemansa markkinoilla. Vastaavaa kilpailun vääristymistä voi esiintyä myös ETA-valtioiden kesken: vaarana on ETA-valtioiden välinen tukikilpailu (pyrkimys pelastaa omat pankit huomioimatta tukitoimien vaikutusta pankkeihin muissa ETA-valtioissa) ja ajautuminen kohti rahoitusalan protektionismia ja sisämarkkinoiden pirstoutumista. Tämän vuoksi ongelmallisten omaisuuserien hoitoa koskevaan ohjelmaan osallistumiselle olisi määritettävä selkeät ja objektiiviset ehdot, jotta yksittäiset pankit eivät pääse hyötymään tuesta perusteetta.

⁽¹⁾ Pankkeilla on yleensä momentityypistä omaisuutta: käteisvaroja ja muita rahoitusvaroja (valtion velkasitoumuksia, vieraan pääoman ehtoisia arvopapereita, oman pääoman ehtoisia arvopapereita, siirrettyjä lainoja ja hyödykkeitä), johdannaisia (swap-sopimuksia, optioita), lainoja, sijoituksia, aineettomia hyödykkeitä ja aineellisia käyttöomaisuushyödykkeitä. Tappioita saattaa aiheutua silloin, kun omaisuuseriä myydään alle niiden kirjanpitoarvon, kun omaisuuserien arvo alenee ja on tehtävä varaukset mahdollisia tappioita varten, tai jälkikäteen, kun tulovirrat ovat erääntymishetkellä kirjanpitoarvoa alaisemmat.

⁽²⁾ Takaus katsotaan valtiontueksi, jos tuensaajapankki ei kykene löytämään markkinoilta yksityistä toimijaa, joka olisi valmis myöntämään vastaavan takauksen. Valtiontuen määrä on valtiolle takauksesta mahdollisesti aiheutuvan nettovastuun enimmäismäärä.

- (17) EFTAn valvontaviranomainen, jäljempänä 'valvontaviranomainen' vahvisti rahoituslaitoksia koskevissa suuntaviivoissaan ⁽¹⁾ periaatteet valtiontukisääntöjen ja erityisesti ETA-sopimuksen 61 artiklan 3 kohdan b alakohdan soveltamiselle tukitoimenpiteisiin, joita pankeille tarjotaan maailmanlaajuisen finanssikriisin yhteydessä. Valvontaviranomainen antoi tarkempia ohjeita kyseisten periaatteiden soveltamisesta pankin pääomapolun vahvistamiseen valtiontuen suuntaviivoihin lisättyssä uudessa luvussa ⁽²⁾. Seuraavassa esitetyissä, edellä tarkoitettuihin periaatteisiin perustuvissa suuntaviivoissa esitetään ongelmallisten omaisuuserien hoitoon suunnattujen toimenpiteiden tai ohjelmien keskeiset piirteet, jotka määräävät paitsi toimenpiteiden tuloksellisuuden myös niiden vaikutuksen kilpailuun. Suuntaviivoja sovelletaan kaikkiin pankkeihin, joille myönnetään tukea ongelmallisten omaisuuserien hoitoa varten, riippumatta niiden yksilöllisestä tilanteesta. Suuntaviivojen soveltamisen vaikutukset voivat kuitenkin vaihdella kunkin tuensaajan riskiprofiilin ja elinkelpoisuuden mukaan. Näiden suuntaviivojen periaatteita sovelletaan soveltuvin osin silloin, kun kaksi tai useampia ETA-valtioita koordinoi keskenään ongelmallisiin omaisuuseriin suunnattuja toimenpiteitä, jotka on tarkoitettu useammassa kuin yhdessä maassa toimiville pankeille.
- (18) Näiden ohjeiden tarkoituksena on ottaa käyttöön yhteiset periaatteet ja edellytykset, joilla varmistetaan ETA-markkinoilla toteutettavien ongelmallisiin omaisuuseriin suunnattujen toimenpiteiden mahdollisimman hyvä tuloksellisuus siten, että samalla otetaan huomioon pitkän aikavälin tavoite eli paluu tavanomaisiin markkinaolosuhteisiin. Ohjeiden on tarkoitus olla riittävän joustavia, jotta yksittäisten pankkien tai jäsenvaltioiden tasolla voidaan ottaa huomioon tiettyjä erityispiirteitä, toteuttaa lisätoimenpiteitä tai ottaa käyttöön ylimääräisiä menettelyjä, joilla turvataan rahoitusalan vakaus. Tehokkailla ongelmallisiin omaisuuseriin suunnatuilla toimenpiteillä olisi voitava turvata luotonanto reaaliataloudelle.
- 5.1 *Tunnistetaan asianmukaisesti ongelma ja sen ratkaisuvaihtoehdot: selvitetään etukäteen läpinäkyvästi kaikki omaisuuserien arvonalennukset ja suoritetaan tukikelpoisten pankkien etukäteisarviointi*
- (19) Ennen minkäänlaisia ongelmallisiin omaisuuseriin suunnattuja toimenpiteitä on selvästi määritettävä pankin omaisuuseriin liittyvien ongelmien laajuus, pankin vakavaraisuus ennen tukea ja sen mahdollisuudet palauttaa elinkelpoisuus kaikki mahdolliset vaihtoehdot huomioon ottaen. Tällä tavoin on tarkoitus helpottaa välttämätöntä rakenneuudistusta, ehkäistä vääristymät kaikille toimijoille tarkoitettujen kannustimien käytössä ja varmistaa, että valtion varoja ei tuhlaata, vaan niillä edistetään paluuta reaaliatalouden normaaliin luotonsaantiin.
- (20) Jotta voitaisiin minimoida riski, että samat tuensaajat tarvitsevat jatkuvasti valtion tukea, olisi ongelmallisten omaisuuserien hoitoon suunnattua tukea hakevan pankin ensiksi täytettävä seuraavat ehdot:
- Tukikelpoisten pankkien olisi tukihakemusta tehdessään annettava etukäteen läpinäkyvästi täydelliset tiedot toimenpiteiden kohteena olevista ongelmallisista omaisuuseristä käyttäen riippumattomien ja tunnustettujen asiantuntijoiden sertifoimaa ja asianmukaisen valvontaviranomaisen vahvistamaa asianmukaista arvostusmenetelmää 5.5 jaksossa esitettyjen arvostusperiaatteiden mukaisesti. ⁽³⁾ Kaikista arvonalennuksista olisi annettava tiedot ennen valtion tukitoimia. Tämän pohjalta voitaisiin vahvistaa tuen määrä ja määrittää pankille omaisuuserien siirrosta aiheutuvat tappiot. ⁽⁴⁾
  - Yksittäisen pankin jätettyä tukihakemuksensa olisi tarkasteltava kaikkia pankin toimintoja ja tasetta sekä arvioitava pankin omien varojen riittävyys ja sen mahdollisuudet palauttaa elinkelpoisuus (elinkelpoisuuden kartoitus). Kartoitus on suoritettava yhtä aikaa ongelmallisten omaisuuserien hoitoa koskevan ohjelman soveltamisalaan kuuluvien arvoltaan alentuneiden omaisuuserien sertifiointin kanssa. Koska kyseessä on kuitenkin laaja prosessi, se saadaan mahdollisesti päätökseen vasta, kun pankki on jo otettu mukaan kyseiseen ohjelmaan. Elinkelpoisuutta koskevan kartoituksen tuloksista on ilmoitettava valvontaviranomaiselle, ja ne otetaan huomioon tarvittavien jatkotoimenpiteiden arvioinnissa (ks. 6 jakso)
- 5.2 *Arvoltaan alentuneisiin omaisuuseriin liittyvät kustannukset jaetaan valtion, osakkeenomistajien ja velkojien kesken*
- (21) Periaatteessa pankkien tulisi itse vastata arvoltaan alentuneisiin omaisuuseriin liittyvistä tappioista mahdollisimman suurelta osin. Tämä edellyttää ensinnäkin täydellisten tietojen antamista läpinäkyvästi ja etukäteen, omaisuuserien

⁽¹⁾ Valvontaviranomaisen antamien valtiontuen suuntaviivojen osa VIII. "Valtiontukisääntöjen soveltaminen maailmanlaajuisen finanssikriisin seurauksena rahoituslaitosten suhteen toteutettuihin toimenpiteisiin", julkaistu EYVL L 17, 20.1.2011, s. 1, ja ETA-täydennysosa N:o 3, 20.1.2011, s. 1. Valtiontuen suuntaviivojen ajantasaistettu versio on saatavilla valvontaviranomaisen verkkosivuilla: <http://www.efasurv.int/state-aid/legal-framework/state-aid-guidelines/>.

⁽²⁾ Valvontaviranomaisen antamien valtiontuen suuntaviivojen osa VIII. "Rahoituslaitosten pääomapolun vahvistaminen tämänhetkessä finanssikriisissä: tuen rajaaminen välttämättömään vähimmäismäärään ja suoja toimet kilpailun kohtuuttoman vääristymisen estämiseksi", julkaistu EYVL L 17, 20.1.2011, s. 1, ja ETA-täydennysosa N:o 3, 20.1.2011, s. 1. Valtiontuen suuntaviivojen ajantasaistettu versio on saatavilla valvontaviranomaisen verkkosivuilla: <http://www.efasurv.int/state-aid/legal-framework/state-aid-guidelines/>.

⁽³⁾ 'Läpinäkyvyydellä' ja 'täydellisillä tiedoilla' tarkoitetaan läpinäkyvyyttä suhteessa kansallisiin viranomaisiin, riippumattomiin asiantuntijoihin ja valvontaviranomaiseen, sanotun kuitenkin rajoittamatta velvollisuutta julkistaa ongelmallisiin omaisuuseriin suuntautuvan toimenpiteen vaikutus pankin taseeseen asianmukaista vastuunjakoa noudattaen.

⁽⁴⁾ Tuen määrä on omaisuuserien siirtoarvon (joka perustuu yleensä omaisuuserien todelliseen taloudelliseen arvoon) ja markkinahinnan välinen erotus. Tässä luvussa tappioilla tarkoitetaan omaisuuserien siirtoarvon ja kirjanpitoarvon välistä erotusta. Todelliset tappiot tiedetään yleensä vasta jälkikäteen.

oikeaa arvostusta ennen valtion tukitoimia sekä valtiolle jossakin muodossa maksettavaa asianmukaista korvausta ongelmallisiin omaisuuseriin suunnatuista toimenpiteistä. Näin varmistetaan osakkeenomistajien yhtäläinen vastuu ja kustannusten jakaminen valitusta mallista riippumatta. Nämä seikat yhdistämällä pyritään turvaamaan johdonmukainen vastuunjako kaikkien valtion tukitoimien osalta siten, että samalla otetaan huomioon eri tukimuotojen ominaispiirteet. ⁽¹⁾

- (22) Jos omaisuuserien asianmukaisen arvostuksen ja tappioiden määrittämisen ⁽²⁾ jälkeen todetaan, että pankki olisi ilman valtion väliintuloa teknisesti maksukyvytön, on pankki joko asetettava selvittäjän valvontaan tai likvidaatiomenettelyyn ETA:n ja kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Tällaisessa tilanteessa saattaa olla asianmukaista tarjota joukkovelkakirjojen haltijoille suojaa tai takeet ⁽³⁾, jotta voidaan turvata rahoitusalan vakaus ja luottamus.
- (23) Jos pankin asettaminen selvittäjän valvontaan tai likvidaatiomenettelyyn ei vaikuta hyvältä ratkaisulta rahoitusalan vakautta ajatellen ⁽⁴⁾, sille voitaisiin myöntää tukea välttämätön vähimmäismäärä joko takauksen muodossa tai ostamalla omaisuuseriä, jotta se voi jatkaa toimintaansa niin kauan, että ehditään laatia suunnitelma joko pankin rakenneuudistusta tai likvidaatiota varten. Tällaisessa tapauksessa osakkeenomistajien olisi vastattava tappioista ainakin siihen saakka, kun pankin omien varojen riittävyys on jälleen lakisäateisellä tasolla. Myös kansallistamisvaihtoehtoa voidaan harkita.
- (24) Jos täyttä vastuunjakoa ei voida varmistaa etukäteen, olisi pankkia pyydetävä kirjaamaan tappioita tai kattamaan riskit myöhemmin esimerkiksi soveltamalla takaisinperintälauseketta tai, jos on kyse vakuutusjärjestelystä, nk. *first loss* -lauseketta, joka koskee pankin vastattavaksi jäävää osuutta (yleensä vähintään 10 prosenttia), sekä muiden tappioiden jakamista koskevaa lauseketta, jonka mukaan pankki vastaa tietystä prosentiosuudesta (yleensä vähintään 10 prosenttia) mahdollisista muista tappioista. ⁽⁵⁾

- (25) Yleisesti ottaen mitä vähemmän pankki osallistuu kustannuksiin etukäteen, sitä suurempi on osakkeenomistajien korvausosuus myöhemmin. Korvaus on suoritettava joko muuttamalla valtion tappiot pankin osakkeiksi ja/tai toteuttamalla muita korvaavia toimenpiteitä, joilla rajoitetaan kilpailun vääristymistä tarvittavien rakenneuudistustoimien arvioinnin yhteydessä.

5.3 Varmistetaan, että pankeille tarjottavat kannustimet osallistua ongelmallisten omaisuuserien hoitoa koskeviin ohjelmiin ovat yhdenmukaisia julkisten poliittisten tavoitteiden kanssa

- (26) Arvoltaan alentuneiden omaisuuserien hoitoa koskeville ohjelmille olisi yleensä asetettava enintään kuuden kuukauden määräaika, jonka kuluessa ohjelmaan on ilmoitauduttava. Määräaika alkaa siitä, kun valtio on käynnistänyt ohjelman. Näin estetään pankkeja viivyttämästä välttämätöntä tietojen luovuttamista siinä toivossa, että myöhemmin tarjottaisiin vielä suurempia tukia. Samalla edistetään pankkien ongelmien nopeaa ratkaisemista, ennen kuin talouden taantuma pahentaa tilannetta edelleen. Kuusi kuukautta olisi pankeille riittävä aika esittää ongelmallisiin omaisuuseriin suunnattuja toimenpiteitä varten tukikelpoiset omaisuuserät. Määräaika voidaan jatkaa myöhemmin ⁽⁶⁾.
- (27) Saattaa olla tarpeen kehittää asianmukaisia keinoja, joilla varmistetaan, että valtion toimenpiteistä hyötyvät juuri ne pankit, jotka eniten tarvitsevat ongelmallisten omaisuuserien hoitoa. Näihin keinoihin voisi kuulua pakollinen osallistuminen ohjelmaan, minkä lisäksi olisi määrättävä ainakin velvollisuudesta antaa tietoja rahoitusvalvontaviranomaisille. Kaikille pankeille asetettava velvollisuus ilmoittaa omaisuuseriin liittyvien ongelmien laajuus auttaa määrittämään ongelmallisten omaisuuserien hoitoa koskevan ohjelman tarpeellisuuden ja tarvittavan laajuuden EFTA-valtioiden tasolla.
- (28) Jos osallistuminen ei ole pakollista, ohjelmaan voidaan sisällyttää sopivia kannustimia pankeille (kuten merkintäoptioiden tai muiden oikeuksien antaminen nykyisille osakkeenomistajille, jotta nämä voivat tulevaisuudessa osallistua yksityisen pääoman hankkimiseen edullisin ehdoin), poikkeamatta kuitenkaan läpinäkyvyyden ja täydellisten tietojen ilmoittamisen, asianmukaisen arvostamisen ja vastuun jakamisen periaatteista.
- (29) Kuuden kuukauden määräajan päätyttyä ohjelmaan voi osallistua vain poikkeuksellisissa ja odottamattomissa tilanteissa, joista pankki ei itse ole vastuussa. ⁽⁷⁾ Tällöin sovelletaan ankarampia ehtoja, kuten valtiolle maksettavaa suurempaa korvausta ja/tai laajempia korvaavia toimenpiteitä.

⁽¹⁾ Ongelmallisiin omaisuuseriin kohdistuvia toimia voidaan jossain määrin verrata pääomasijoituksiin siltä osin kuin niiden avulla voidaan vähentää tappioita ja vaikuttaa lakisäateiseen pääomaan. Valtion riski on tukitoimenpiteiden osalta kuitenkin suurempi, ja se liittyy ongelmallisiin omaisuuseriin, sillä valtio ei hyödy suoraan pankin muista tuloa tuottavista toiminnoista ja varoista. Lisäksi riski on suurempi kuin valtion mahdollinen sijoitus pankkiin. Koska arvoltaan alentuneiden omaisuuserien hoitoon liittyvät riskit ovat suuremmat ja sen tarjoamat hyötymismahdollisuudet ovat rajalliset, olisi siitä yleensä perittävä suurempi korvaus kuin tavanomaisesta pääomasijoituksesta.

⁽²⁾ Omaisuuserien kirjanpitoarvoa verrataan niiden siirtoarvoon (eli niiden todelliseen taloudelliseen arvoon).

⁽³⁾ Yleensä osakkeenomistajien etujen suojaamista ei hyväksytä. Ks. komission päätökset NN 39/08 (Tanska, tuki Roskilde Bankin liiketoiminnan lopettamiseen) ja NN 41/08 (Yhdistynyt kuningaskunta, pelastamistuki Bradford & Bingleylle).

⁽⁴⁾ Esimerkiksi jos pankkia ei sen koon tai toimialan takia olisi mahdollista asettaa joko hallintomenettelyyn tai oikeudelliseen menettelyyn tai jos pankkia ei voida asettaa likvidaatiomenettelyyn ilman, että tästä aiheutuisi vakavia systeemisiä seurauksia muille rahoituslaitoksille tai reaaliatalouden luotonsaannille. Tältä osin tarvitaan rahapolitiikasta vastaavan viranomaisen ja/tai rahoitusvalvontaviranomaisen perustelut.

⁽⁵⁾ Valittavaan tasoon vaikuttavat myös muut tekijät, kuten suurempi korvaus. Lisäksi on todettava, että jälkikäteen maksettavat korvaukset voivat tulla ajankohtaisiksi vasta useita vuosia toimenpiteen aloittamisen jälkeen, ja sen vuoksi ne saattavat haitallisesti pitää yllä arvoltaan alentuneiden omaisuuserien arvostukseen liittyvää epävarmuutta. Etukäteen tehtävään arvostukseen perustuvien takaisinperintälausekkeisiin ei liity tällaista ongelmaa.

⁽⁶⁾ Kyse on ohjelmaan hyväksytyistä omaisuuseristä, jotka saattavat erääntyä myöhemmin.

⁽⁷⁾ 'Odottamaton tilanne' on sellainen, jota yhtiön johto ei millään olisi voinut ennakoita päättäessään määräajan kuluessa olla osallistumatta ongelmallisten omaisuuserien hoitoa koskevaan ohjelmaan. Odottamaton tilanne ei myöskään ole seurausta yhtiön johdon laiminlyönnistä tai virheestä tai yhtiön emokonsernin päätöksistä. "Poikkeuksellisella tilanteella" tarkoitetaan tilannetta, joka on poikkeuksellinen myös tämänhetkiseen kriisiin verrattuna. Jos EFTA-valtiot haluavat vedota tällaisiin tilanteisiin, niiden on toimitettava valvontaviranomaiselle kaikki tarvittavat tiedot.

- (30) Ongelmallisten omaisuuserien hoidon ehdoksi olisi aina asetettava toimintalinjoja koskevien rajoitteiden käyttöönotto. Tuensaajapankkeihin olisi erityisesti sovellettava suojatoimia, joilla varmistetaan, että tuen pääomavaikutuksia hyödynnetään luotonannossa ja näin vastataan asianmukaisesti kysyntään kaupallisia perusteita noudattaen ja ilman syrjintää. Sen sijaan tuella ei saa rahoittaa kasvustrategiaa (varsinkaan terveiden pankkien hankintaa), josta olisi haittaa kilpailijoille.
- (31) Lisäksi olisi harkittava osingonjaon ja johdon palkkioiden rajoittamista. Pankkien toimintalinjoja koskevat rajoitteet olisi suunniteltava oikeasuhteisuuden arvioinnin perusteella, ja samalla olisi otettava huomioon kaikki rakenneuudistustarpeeseen vaikuttavat tekijät (ks. 6 jakso).

5.4 Tukikelpoiset omaisuuserät

- (32) Määritettäessä tukikelpoisia ongelmallisia omaisuuseriä on löydettävä tasapaino seuraavien tavoitteiden välille: rahoitusalan vakauden välitön turvaaminen ja markkinoiden normaalin toiminnan palauttaminen keskipitkällä aikavälillä. Näyttää siltä, että koko finanssikriisin käynnistäneet ns. "myrkylliset" omaisuuserät (esim. Yhdysvaltain kiinnitys- luottovakuudelliset arvopaperit sekä niihin liittyvät suojausinstrumentit ja johdannaiset), jotka ovat suurelta osin muuttuneet epälikvideiksi tai joiden arvoa on jouduttu huomattavasti alentamaan, näyttävät olevan suurin syy pankkien elinkelvyyden heikkenemiseen. Rajaamalla tukikelpoiset omaisuuserät kyseisiin omaisuuseriin voidaan pienentää valtion mahdollisia tappioita ja ehkäistä kilpailun vääristymistä.⁽¹⁾ Jos ongelmallisiin omaisuuseriin suunnattu toimenpide kuitenkin rajataan hyvin tiukasti, on olemassa riski, ettei luottamusta pankkialaan kyetä palauttamaan. Eri ETA-valtioilla ja pankeilla on omat ongelmansa, ja lisäksi maiden ja pankkien välillä on eroja siinä, miten laajalti omaisuuserien arvonalennuksiin liittyvät ongelmat ovat vaikuttaneet muihinkin omaisuuseriin. Sen vuoksi tarvitaan käytännöllistä ja joustavaa lähestymistapaa sen varmistamiseksi, että muihinkin omaisuuseriin voidaan soveltaa ongelmallisiin omaisuuseriin suunnattua toimenpidettä sopivassa määrin silloin, kun se on asianmukaisesti perusteltavissa.
- (33) ETA:ssa on otettava käyttöön yhteinen ja koordinoitu lähestymistapa ongelmallisiin omaisuuseriin suunnattuihin toimenpiteisiin tukikelpoisten omaisuuserien määrittämistä varten. Näin voidaan ehkäistä kilpailun vääristyminen ETA-valtioiden välillä ja ETA:n pankkialan sisällä sekä vähentää useammassa kuin yhdessä maassa toimivien pankkien houkutusta harjoittaa arbitraasia ongelmallisiin omaisuuseriin suunnattujen kansallisten toimenpiteiden välillä. Jotta kaikki ETA-valtiot määrittäisivät tukikelpoiset omaisuuserät yhdenmukaisella tavalla, olisi kehitettävä omaisuuserien luokat, jotka kuvastavat omaisuuserien arvonalennuksen suuruutta. Tarkempia ohjeita näiden luokkien määrittelyä esitetään liitteessä 3. Omaisuuserien luokkien avulla on helpompi vertailla pankkeja ja niiden riskiprofiileja koko ETA:n tasolla. EFTA-valtioiden olisi päätettävä, mitkä omaisuuserien luokat hyväksytään ja missä laajuudessa, kunhan valvontaviranomainen on ensin tarkistanut valittujen omaisuuserien arvonalennusten suuruuden.
- (34) Tarvitaan oikeasuhteinen lähestymistapa, jotta EFTA-valtio, jonka pankkisektoriin kohdistuu lisäksi muita, koko rahoitusalan vakauden vaarantavia riskitekijöitä (kuten kiinteistömarkkinoiden kuplan puhkeaminen), voi ilman määrällisiä rajoituksia laajentaa tukikelpoisuuden käsitettä tiettyihin selkeästi määriteltyihin ja edellä tarkoitetun systeemin uhan kannalta keskeisiin omaisuuserien luokkiin asianmukaiset perustelut esitettyään.
- (35) Kun otetaan huomioon EFTA-valtioiden ja pankkien vaihtelevat olosuhteet, voitaisiin harkita myös lisäjoustoa eli pankeille annettaisiin mahdollisuus hankkiutua eroon arvoltaan alentuneista omaisuuseristä myös edellä esitetyn tukikelpoisuuden käsitteen ulkopuolella ilman, että niiden olisi esitettävä erityisiä perusteluja. Tämä jousto kattaisi enintään 10–20 prosenttia ohjelmaan osallistuvan pankin kokonaisvaroista. Sen sijaan ongelmallisten omaisuuserien hoitoa koskevaan ohjelmaan ei pitäisi hyväksyä sellaisia omaisuuseriä, joiden arvo ei ole tällä hetkellä alentunut. Ongelmallisten omaisuuserien hoidon ei ole tarkoitus olla rajoittamaton vakuutus taantuman mahdollisten tulevien seurausten varalta.
- (36) Yleisperiaatteena on oltava, että mitä väljemmin kelpoisuusvaatimukset määritellään ja mitä suurempi on tukikelpoisten omaisuuserien osuus pankin kokonaisvaroista, sitä perusteellisempia rakenneuudistus- ja muita toimia tarvitaan kilpailun tarpeettoman vääristymisen välttämiseksi. Joka tapauksessa valvontaviranomainen ei hyväksy ongelmallisiin omaisuuseriin suunnattuja toimenpiteitä varten tukikelpoisiksi sellaisia omaisuuseriä, jotka on kirjattu tuensaajapankin taseeseen tietyn, ongelmallisten omaisuuserien hoitoa koskevan ohjelman julkistamista edeltävän ajankohdan jälkeen.⁽²⁾ Muutoin riskinä olisi omaisuuserien arbitraasi ja arveluttava moraalikato, sillä pankit saattaisivat laininlyödä luotonantoon ja muihin sijoituksiin liittyvien riskien asianmukaisen arvioinnin myös tulevaisuudessa. Tämä johtaisi niiden samojen virheiden toistumiseen, jotka ovat aiheuttaneet tämänhetkisen kriisin.⁽³⁾

5.5 Tukikelpoisten ongelmallisten omaisuuserien arvostus ja hinnoittelu

- (37) Jotta voidaan ehkäistä kilpailun tarpeeton vääristyminen ja välttää ETA-valtioiden välinen tukikilpailu, on olennaista kehittää sopiva ja johdonmukainen menetelmä arvostaa omaisuuseriä, myös monimutkaisia ja vähemmän likvidejä

⁽¹⁾ Näyttää siltä, että Yhdysvallat on valinnut tämän lähestymistavan Citigroupin ja Bank of Americanin osalta.

⁽²⁾ Yleisesti ottaen valvontaviranomainen katsoo, että määrittämällä yksi objektiivinen ajankohta, kuten vuoden 2008 loppu, varmistetaan tasapuoliset toimintaedellytykset pankkien ja ETA-valtioiden kesken.

⁽³⁾ Tuleviin varoihin liittyviin riskeihin myönnettävä valtiontuki voidaan tarvittaessa käsitellä valvontaviranomaisen antamien valtiontuen suuntaviivojen perusteella, erityisesti takauksia koskevan luvun ja niiden lukujen perusteella, jotka koskevat tilapäisiä puitteita valtiontuki-toimenpiteille rahoituksen saatavuuden turvaamiseksi tämänhetkessä finanssi- ja talouskriisissä.

omaisuuseriä. Arvostus olisi tehtävä noudattaen ETA:n tasolla vahvistettavia yleisiä menetelmiä, ja valvontaviranomaisen olisi koordinoitava toimintaa etukäteen EFTA-valtioiden kesken, jotta varmistetaan ongelmallisiin omaisuuseriin suunnattujen toimenpiteiden maksimaalinen teho sekä vähennetään kilpailun vääristymisen riskiä ja haitallista arbitraasia erityisesti useammassa kuin yhdessä maassa toimivien pankkien osalta. Lisäksi saatetaan tarvita vaihtoehtoisia menetelmiä, jotta voidaan huomioida erityiset olosuhteet, jotka liittyvät esimerkiksi keskeisten tietojen ajantasaiseen ilmoittamiseen. Myös vaihtoehtoisten menetelmien on kuitenkin täytettävä läpinäkyvyyttä koskevat vaatimukset. Tukikelpoisten pankkien olisi arvostettava omaisuuseränsä päivittäin ja annettava kansallisille viranomaisille ja rahoitusvalvontaviranomaisille tietoja säännöllisesti.

- (38) Jos omaisuuserien arvostus näyttää erityisen monimutkaiselta, voidaan harkita vaihtoehtoisia lähestymistapoja. Esimerkiksi valtio voi ostaa arvoltaan alentuneiden omaisuuserien sijasta pankin kannattavat toiminnot. Toinen vaihtoehto voisi olla pankin julkinen omistus (myös kansallistaminen). Tällöin tavoitteena on toteuttaa omaisuuserien arvostus ajan mittaan rakenneuudistuksen tai likvidaation yhteydessä. Näin vältetään epävarmuus ongelmallisten omaisuuserien asianmukaisesta arvosta. ⁽¹⁾
- (39) Ensimmäisessä vaiheessa omaisuuserät olisi mahdollisuuksien mukaan arvostettava niiden tämänhetkisen markkina-arvon pohjalta. Kaikki tapaukset, joissa ohjelmaan kuuluvien omaisuuserien siirrossa on käytetty markkinahintaa korkeampaa arvoa, katsotaan yleisesti ottaen valtioneuoksi. Tämänhetkinen markkina-arvo voi nykyoloissa kuitenkin poiketa huomattavasti omaisuuserien kirjanpitoarvosta, tai markkina-arvoa voi olla mahdotonta määrittellä markkinoiden puuttuessa (eräiden omaisuuserien markkina-arvo voi käytännössä olla jopa nolla).
- (40) Toisessa vaiheessa arvoltaan alentuneille omaisuuserille ongelmallisten omaisuuserien hoitoa koskevan ohjelman puitteissa määritetty arvo (siirtoarvo) on luonnollisesti senhetkistä markkinahintaa suurempi, jotta saadaan aikaan tukivaikutus. Varmistaakseen tuen soveltuvuuden johdonmukaisen arvioinnin valvontaviranomainen katsoo, että siirtoarvo, joka kuvastaa omaisuuserien pitkän aikavälin taloudellista arvoa (todellinen taloudellinen arvo) ja joka on määritetty kassavirtojen ja laajempien ajallisten tekijöiden pohjalta, on sopiva vertailuperuste sen osoittamiseksi, että tuen määrä on rajattu välttämättömään vähimmäismäärään. Kun on kyse niin monimutkaisista omaisuuseristä, ettei niiden tulevasta kehityksestä ole mahdollista tehdä luotettavia ennusteita, on harkittava omaisuuserien luokkien yhtenäistä aliarvostusta, jotta omaisuuserille voidaan vahvistaa todellinen taloudellinen arvo.
- (41) Omaisuuserien ostoa tai vakuuttamista ⁽²⁾ koskevien toimenpiteiden yhteydessä niiden siirtoarvoksi olisi sen vuoksi määritettävä niiden todellinen taloudellinen arvo. Lisäksi on huolehdittava siitä, että valtio saa riittävän korvauksen. Jos EFTA-valtioiden mielestä on tarpeen erityisesti teknisen maksukyvyttömyyden välttämiseksi määrittää omaisuuserille siirtoarvo, joka ylittää niiden todellisen taloudellisen arvon, on toimenpiteeseen sisältyvä tukiosuus vastaavasti suurempi. Tämä on hyväksyttävää vain, jos sen lisäksi toteutetaan laajamittainen rakenneuudistus ja otetaan käyttöön ehdot, joiden mukaan ylimääräinen tuki voidaan periä takaisin myöhemmin, esimerkiksi takaisinperintälausekkeiden perusteella.
- (42) Omaisuuserien markkina-arvo ja todellinen taloudellinen arvo sekä valtiolle maksettava korvaus olisi määritettävä noudattaen liitteessä 4 lueteltuja periaatteita ja prosesseja.
- (43) Arvioidessaan arvostusmenetelmiä, joita EFTA-valtiot ovat esittäneet ongelmallisiin omaisuuseriin suunnattuja toimenpiteitä varten, ja niiden soveltamista yksittäisiin tapauksiin valvontaviranomainen voi konsultoida arvonmäärityksen asiantuntijoita. ⁽³⁾ Lisäksi valvontaviranomainen aikoo hyödyntää EU:n tasolla toimivien nykyisten elinten asiantuntemusta varmistaakseen arvostusmenetelmien johdonmukaisuuden.

5.6 Toimenpiteiden kohteena olevien ongelmallisten omaisuuserien hoito

- (44) EFTA-valtiot saavat itse valita kaikista 4 jaksossa esitetyistä vaihtoehdoista sopivimman mallin, jonka mukaan pankkien annetaan siirtää arvoltaan alentuneita omaisuuseriä taseestaan. EFTA-valtiot tekevät valintansa arvoltaan alentuneisiin omaisuuseriin liittyvän ongelman laajuuden, yksittäisten pankkien tilanteen ja talousarviotilanteen pohjalta. Valtion tuen valvonnalla pyritään varmistamaan, että valittu malli takaa yhtäläisen kohtelun ja ehkäisee kilpailun tarpeetonta vääristymistä.
- (45) Vaikka tukitoimenpiteiden hinnoittelua koskevat järjestelyt saattavat vaihdella, eivät toimien erityispiirteet saisi juuri vaikuttaa valtion ja tuensaajapankkien väliseen asianmukaiseen vastuunjakoon. Omaisuudenhoito-yhtiön, vakuutus- tai näiden yhdistelmän kokonaisvaltaisella rahoitusmekanismilla olisi kyettävä varmistamaan asianmukaisen arvostuksen pohjalta, että pankki ottaa yhtä suuren vastuun tappioista. Tässä yhteydessä voidaan harkita takaisinperintälausekkeitä. Yleisesti ottaen kaikissa ohjelmissa on huolehdittava siitä, että tuensaajapankit vastaavat omaisuuserien siirrosta aiheutuvista tappioista (ks. 50 kohta ja alaviite 11).
- (46) Valittavasta mallista riippumatta on tarpeen varmistaa, että tuensaajapankki ja sen omaisuuserät, joiden arvo on alentunut, erotetaan toisistaan sekä toiminnallisesti että organisatorisesti erityisesti hallinnon, henkilöstön ja asiakaskunnan osalta. Tarkoituksena on auttaa pankkia keskittymään elinkelpoisuuden palauttamiseen ja ehkäistä mahdolliset eturistiriidat.

⁽¹⁾ Näin kävisi esimerkiksi silloin, jos valtio vaihtaisi omaisuuseriä valtion joukkovelkakirjoihin niiden nimellisestä arvosta, mutta saisi merkintäoptiot pankin pääomaan. Optioiden arvo riippuisi arvoltaan alentuneiden omaisuuserien lopullisesta myyntihinnasta.

⁽²⁾ Vakuuttamisen yhteydessä siirtoarvoksi katsotaan vakuutettu määrä.

⁽³⁾ Valvontaviranomainen käyttää arvonmäärityksen asiantuntijoiden lausuntoja samalla tavoin kuin muissa valtion tukimenettelyissä, joissa se voi turvautua ulkopuolisten asiantuntijoiden apuun.

5.7 Menettelyä koskevat näkökohdat

- (47) Näiden suuntaviivojen vaikutusta valtiontukimenettelyyn – alkuperäiseen tuki-ilmoitukseen ja mahdollisten rakenneuudistussuunnitelmien arviointiin – kuvataan yksityiskohtaisesti liitteessä 5.

6. Jatkotoimenpiteet: rakenneuudistus ja elinkelpoisuuden palauttaminen

- (48) Edellä esitetyt periaatteet ja edellytykset muodostavat kehyksen valtiontukisääntöjen mukaisten ongelmallisiin omaisuuseriin suunnattujen toimenpiteiden suunnittelulle. Valtiontukisäännöillä pyritään tässä yhteydessä varmistamaan, että tiettyihin omaisuuseriin liittyvien riskien poistoon tuensaajapankeilta annetaan tukea minimimäärä ja että kilpailun vääristyminen on mahdollisimman vähäistä, jotta voidaan luoda vankka perusta sellaisen tilanteen palauttamiselle, jossa pankit ovat pitkällä aikavälillä elinkelpoisia ilman valtiontukea. Arvoltaan alentuneiden omaisuuserien hoito edellä kuvailtujen periaatteiden mukaisesti on välttämätöntä pankkien elinkelpoisuuden palauttamiseksi, mutta se ei yksinään riitä kyseisen tavoitteen saavuttamiseen. Pankkien on oma-aloitteisesti toteutettava omaan tilanteeseensa ja omiin erityispiirteisiinsä sopivia toimenpiteitä, jotta vältetään samantyyppisten ongelmien toistuminen ja varmistetaan kestäväällä pohjalla oleva kannattavuus.
- (49) Valtiontukea ja erityisesti pelastamis- ja rakenneuudistustukea koskevien sääntöjen mukaan ongelmallisten omaisuuserien hoidossa on kyse rakenteellisesta toimenpiteestä, joka edellyttää seuraavien kolmen ehdon huolellista arviointia: i) tuensaajan riittävä osallistuminen arvoltaan alentuneisiin omaisuuseriin kohdistuvan ohjelman kustannuksiin; ii) asianmukaiset toimet, joilla varmistetaan elinkelpoisuuden palauttaminen; ja iii) tarvittavat toimenpiteet, joilla poistetaan kilpailun vääristymät.
- (50) Ensimmäinen ehto toteutuu yleensä silloin, jos ohjelma täyttää edellisissä luvuissa esitetyt vaatimukset, jotka koskevat erityisesti tietojen ilmoittamista, omaisuuserien arvostusta, tuen hinnoittelua ja vastuunjakoa. Näin varmistetaan, että tuensaaja vastaa ainakin niistä tappioista, joita aiheutuu omaisuuserien siirrosta valtiolle. Jos tämä ei ole olennaisilta osin mahdollista, tuki voidaan silti sallia poikkeuksellisesti, kunhan kahden muun ehdon kohdalla sovelletaan tiukempia vaatimuksia.
- (51) Vaatimukset, jotka koskevat elinkelpoisuuden palauttamista ja kilpailun vääristymisen poistamiseksi toteutettavia toimia, määritellään tapauskohtaisesti. Toisen ehdon eli pitkän aikavälin elinkelpoisuuden palauttamisen osalta olisi huomattava, että ongelmallisten omaisuuserien hoidolla voidaan edistää tavoitteen saavuttamista. Elinkelpoisuuden kartoituksessa olisi vahvistettava, että pankilla on riittävästi omia varoja sekä tällä hetkellä että tulevaisuudessa, sen jälkeen kun kaikki mahdolliset riskitekijät on arvioitu ja otettu huomioon. ⁽¹⁾
- (52) Kun valvontaviranomainen on alustavasti hyväksynyt ongelmallisiin omaisuuseriin suunnatut toimenpiteet, se arvioi tarvittavan rakenneuudistuksen laajuuden seuraavien perusteiden mukaan: rahoituslaitosten pääomapohjan vahvistamista koskevilla valvontaviranomaisen antamissa valtiontuen suuntaviivoissa esitetyt perusteet, tuen kohteena olevien pankin omaisuuserien osuus kaikista omaisuuseristä, omaisuuserien siirtohinta suhteessa markkinahintaan, arvoltaan alentuneiden omaisuuserien hoitoon suunnatun tuen erityispiirteet, valtion rahoitusosuuden suuruus suhteessa pankin riskipainotettuihin omaisuuseriin, tuensaajapankin ongelmien luonne ja alkuperä sekä pankin liiketoimintamallin ja investointistrategian toimivuus. Lisäksi valvontaviranomainen ottaa huomioon mahdollisesti myönnettyt muut valtion takaukset tai valtion toteuttaman pääomapohjan vahvistamisen, jotta voidaan muodostaa kokonaiskuva tuensaajapankin tilanteesta. ⁽²⁾
- (53) Pitkän aikavälin elinkelpoisuus edellyttää sitä, että pankki kykenee selviytymään ilman valtion tukea. Tämä tarkoittaa, että pankilla on oltava selvät suunnitelmat siitä, miten valtiolta mahdollisesti saatu pääoma maksetaan takaisin ja valtion takaukset lopetetaan. Arvioinnin tuloksesta riippuen rakenneuudistukseen on sisällytettävä perusteellinen pankin strategian ja toiminnan tarkastelu sekä ydintoimintoihin keskittyminen, liiketoimintamallien uudelleen määrittäminen, liiketoimintayksiköiden/tytäryhtiöiden lopettaminen tai myynti, varojen ja velkojen hallinnan muuttaminen ja muut muutokset.
- (54) Perusteellinen rakenneuudistus on oletettavasti tarpeen silloin, kun 5.5 jaksossa ja liitteessä IV esitettyjen periaatteiden mukaisesti suoritettuna, arvoltaan alentuneiden omaisuuserien asianmukaisen arvostuksen tuloksena on negatiivinen pääoma / tekninen maksukyvyttömyys ilman valtion väliintuloa. Myös toistuva tuen pyytäminen ja poikkeaminen edellisissä jaksossa esitetyistä yleisistä periaatteista kuvastavat yleensä sitä, että pankki tarvitsee perusteellista rakenneuudistusta.
- (55) Perusteellista rakenneuudistusta tarvitaan myös silloin, kun pankki on jo saanut valtiontukea missä tahansa muodossa tappioiden kattamiseen tai ehkäisemiseen tai kun aiemmin annetun valtiontuen kokonaismäärä ylittää 2 prosenttia pankin kaikista riskipainotetuista omaisuuseristä. Tällöin otetaan asianmukaisesti huomioon kunkin edunsaajan tilanteeseen liittyvät erityiset tekijät. ⁽³⁾
- (56) Elinkelpoisuuden palauttamiseksi toteutettavien toimien ajoittamisessa otetaan huomioon paitsi kyseisen pankin asema myös koko pankkialan tilanne. Tarvittavia muutoksia ei kuitenkaan pitäisi tarpeettomasti viivästyttää.

⁽¹⁾ Tarvittaessa olisi myös varmistettava, että rahoituslaitosten pääomapohjan vahvistamista tämänhetkessä finanssikriisissä koskevien valvontaviranomaisen antamien valtiontuen suuntaviivojen 40 kohdassa esitettyjä perusteita on noudatettu.

⁽²⁾ Kun on kyse pankista, jolle on jo aiemmin myönnetty valtiontuen yhteydessä asetettu velvollisuudeksi laatia rakenneuudistussuunnitelma, olisi uusi tuki otettava asianmukaisesti huomioon suunnitelmassa ja lisäksi siinä olisi tarkasteltava kaikkia mahdollisia vaihtoehtoja rakenneuudistuksesta likvidaatioon.

⁽³⁾ Tämän kohdan osalta ei oteta huomioon osallistumista hyväksytyyn luottotakausohjelmaan, jos takauksen ei ole jouduttu vetoamaan tappioiden kattamiseksi.

- (57) Kolmanneksi olisi tarkasteltava tarvittavien korvaavien toimenpiteiden laajuutta tuen aiheuttaman kilpailun vääristymisen pohjalta. Tämä saattaa edellyttää kannattavien liiketoimintayksiköiden tai tytäryhtiöiden toiminnan supistamista tai myyntiä tai sitoumuksia, jotka koskevat luopumista liiketoiminnan laajentamisesta.
- (58) Korvaavia toimenpiteitä oletettavasti tarvitaan, jos tuensaajapankki ei täytä edellisissä kohdissa asetettuja edellytyksiä ja erityisesti niitä, jotka koskevat tietojen toimittamista, omaisuuserien arvostusta, tuen hinnoittelua ja vastuunjakoa.
- (59) Valvontaviranomainen aikoo arvioida tarvittavien korvaavien toimenpiteiden laajuutta tuen aiheuttamasta kilpailun vääristymisestä tekemänsä arvioinnin pohjalta ja ottaen huomioon erityisesti seuraavat seikat: tuen kokonaismäärä takaus ja pääomasijoitustoimenpiteet mukaan lukien, toimenpiteen kohteena olevien arvoltaan alentuneiden omaisuuserien määrä, omaisuuseristä aiheutuvien tappioiden osuus, pankin toiminnan vakaus, siirrettävien omaisuuserien riskiprofiili, pankin riskinhallinnan taso, vakavaraisuussuhdeluku ilman tukea, tuensaajapankin markkina-asema ja kilpailun vääristyminen siinä tapauksessa, että pankki jatkaa toimintaansa markkinoilla, sekä tuen vaikutus pankki-alan rakenteeseen.

7. Loppusäännös

- (60) Tätä valtiontuen suuntaviivojen lukua sovelletaan päivästä, jona se hyväksytään, ottaen huomioon rahoitusmarkkinoiden tilan ja yleisen talouskehityksen edellyttämän välittömän toiminnan.
-

LIITE 1

EUROJÄRJESTELMÄN OHJEET PANKKIEN ONGELMALLISIIN OMAISUUSERIIN SUUNNATTAVISTA TUKITOIMENPITEISTÄ

Eurojärjestelmä on nimennyt seitsemän periaatetta, joita sovelletaan pankkien ongelmallisiin omaisuuseriin kohdistettaviin tukitoimenpiteisiin:

- *Rahoituslaitosten tukikelpoisuuden* olisi perustuttava vapaaehtoisuuteen. Jos toimien soveltamisalaa rajoitetaan, etusijalle voitaisiin asettaa laitokset, joilla on arvoltaan alentuneiden omaisuuserien suuria keskittymiä.
- *Omaisuuserien määritelmän* olisi oltava suhteellisen laaja.
- *Tukikelpoisten omaisuuserien arvo* olisi määritettävä läpinäkyvällä tavalla. Arvon määrittämisen olisi mieluiten perustuttava ETA-valtioissa hyväksytyihin lähestymistapoihin ja yhteisiin perusteisiin, joita laadittaessa on käytetty riippumattomien ulkopuolisten asiantuntijoiden lausuntoja. Olisi myös käytettävä malleja, joissa hyödynnetään mikrotason markkinatietoja odotettujen tappioiden todennäköisyyden ja taloudellisen arvon arvioinnissa. Lisäksi yksittäisten omaisuuserien kirjanpitoarvoja olisi alennettava, jos markkina-arvon määrittäminen on erityisen vaikeaa tai jos tilanne edellyttää nopeita toimia.
- Jokaiseen järjestelmään olisi sisällyttävä asianmukainen *riskien jakaminen*, jotta voidaan rajoittaa valtiolle aiheutuvia kustannuksia, tarjota osallistuville rahoituslaitoksille oikeita kannustimia ja varmistaa kyseisille rahoituslaitoksille tasapuolinen kilpailuympäristö.
- Pankkien omaisuuseriin sovellettavien tukiohjelmien *voimassaoloajan* pitäisi olla riittävän pitkä. Voimassaoloajat voisivat vastata tukikelpoisten omaisuuserien voimassaoloaikoja.
- *Rahoituslaitosten johtamis- ja valvontajärjestelmien* olisi pysyttävä liiketoimintaperiaatteiden mukaisina. Olisi suosittava tukiohjelmia, joihin sisältyy tarkasti määritelty irrottautumisstrategia.
- Julkisista varoista rahoitettuihin tukijärjestelmiin olisi sisällytettävä mitattavissa oleviin vertailukohtiin liittyviä *ehtoja*, esimerkiksi sitoumus jatkaa luottojen myöntämistä kysynnän tyydyttämiseksi kaupallisin perustein.

LIITE 2

Ongelmallisten omaisuuserien hoitoon (asset relief) sovellettavat eri lähestymistavat ja roskapankkien käytöstä saadut kokemukset Yhdysvalloissa, Ruotsissa, Ranskassa, Italiassa, Saksassa ja Sveitsissä

I MAHDOLLISET LÄHESTYMISTAVAT

Ongelmallisiin omaisuuseriin suunnattujen toimenpiteiden piirissä olevien omaisuuserien hoidossa voitaisiin soveltaa kahta yleistä lähestymistapaa:

- Arvoltaan alentuneet omaisuuserät erotetaan ns. hyvistä omaisuuseristä joko yksittäisissä pankeissa tai koko pankkisektorilla. Tämä lähestymistapa voitaisiin toteuttaa useilla tavoilla. Kutakin pankkia varten voitaisiin perustaa omaisuudenhoitoyhtiö (eräänlainen roskapankki tai riskisuoja), ja arvoltaan alentuneet omaisuuserät siirrettäisiin erilliselle oikeushenkilölle. Vaikeuksissa oleva pankki tai erillisyhtiö jatkaisi omaisuuserien hoitamista, ja mahdolliset tappiot jaettaisiin kannattavan pankin ja valtion kesken. Vaihtoehtoisesti valtio voisi perustaa itsenäisen laitoksen, ns. kokoojapankin (*aggregator bank*), joka ostaisi arvoltaan alentuneet omaisuuserät joko yksittäisiltä pankeilta tai koko pankkisektorilta. Näin pankit voisivat harjoittaa normaalia antolainausta ilman omaisuuserien kirjanpitoarvon alennuksiin liittyviä riskejä. Tätä toimenpidettä voisi edeltää pankkien kansallistaminen, jolloin valtio ottaa määräysvaltaansa osan pankeista tai kaikki pankit ennen hyvien ja ongelmallisten omaisuuserien erottamista.
- Toinen vaihtoehto olisi omaisuuserien vakuutusjärjestelmä, jossa pankit säilyttävät arvoltaan alentuneet omaisuuserät taseissaan, mutta valtio korvaa niistä mahdollisesti aiheutuvia tappioita. Vakuutusjärjestelmässä valtio korvaisi pankkien taseisiin jätetyistä arvoltaan alentuneista omaisuuseristä aiheutuneet tappiot kokonaan tai osittain. Omaisuuserien vakuutusjärjestelmässä heterogeenisille ja monimutkaisille omaisuuserille on määritettävä asianmukainen preemio, jonka pitäisi periaatteessa perustua vakuutetuille omaisuuserille määritetyn arvon ja riskiominaisuuksien jonkinlaiseen yhdistelmään. Vakuutusjärjestelmät ovat lisäksi teknisesti hankalia, kun vakuutettavat omaisuuserät eivät ole keskittyneet muutamiin suurimpiin pankkeihin vaan jakautuvat suureen määrään pankeja. Vakuutettujen omaisuuserien säilyttäminen pankkien taseissa saattaa johtaa eturistiriitoihin eikä silloin saada vastaavaa psykologista etua kuin erotettaessa kannattavat pankkitoiminnot ongelmallisista omaisuuseristä.

II KOKEMUKSIA ROSKAPANKEISTA

Yhdysvalloissa perustettiin vuonna 1989 valtion omistama omaisuudenhoitoyhtiö Resolution Trust Corporation (RTC). RTC vastasi asuntolainarahastoille (*savings and loan associations*) kuuluneiden omaisuuserien (pääasiassa kiinnelainoja ja muita kiinteistöihin liittyviä omaisuuseriä) myynnistä. Säästöpankkivalvonnasta vastaava *Office of Thrift Supervision* oli todennut kyseiset asuntolainarahastot maksukyvyttömiiksi vuosien 1989–1992 säästöpankkikriisin aikana. RTC otti vastuulleen myös entisen *Federal Home Loan Bank Boardin* vakuutustoiminnot. RTC sulki vuodesta 1989 vuoden 1995 puoliväliin yhteensä 747 säästöpankkia tai päätti muutoin niiden toiminnan. Pankeilla oli yhteensä 394 miljardin Yhdysvaltain dollarin varat. Vuonna 1995 RTC:n tehtävät siirrettiin talletussuojaviranomaisen (*Federal Deposit Insurance Corporation*) hallinnoimalle säästöpankkirahastolle (*Savings Association Insurance Fund*). Toimenpiteistä arvioidaan aiheutuneen veronmaksajille yhteensä 124 miljardin dollarin kustannukset vuoden 1995 rahassa.

RTC:n toiminta perustui ns. oman pääoman ehtoihin kumppanuusohjelmiin (*equity partnership programs*). Kaikissa oman pääoman ehtoisissa kumppanuuksissa oli mukana yksityisen sektorin kumppani, joka hankki osuuden omaisuuserien muodostamasta poolista. Säilyttämällä itsellään osuuden omaisuuseräsalkuista RTC saattoi hyötyä portfoliosijoittajien saamista erittäin korkeista tuotoista. RTC pystyi lisäksi oman pääoman ehtoisten kumppanuuksien avulla hyötymään yksityissektorin kumppanien toteuttamista hallinnointi- ja likvidaatiotoimista. Tällä kumppanuudella voitiin myös helpommin varmistaa kannustimet, jotka olivat suurempia kuin tyypillisissä päämiehen ja alihankkijan välisissä suhteissa. Oman pääoman ehtoisia kumppanuuksia ovat seuraavat: *Multiple Investment Fund* (rajoitettu vastuu ja valittu kumppani, omaisuuseriä ei nimetty), *N-series* ja *S-series Mortgage Trusts* (tarjouskilpailu nimetyistä omaisuuseristä), *Land fund* (tavoitteena saada pidemmällä aikavälillä voittoa maan arvon noususta ja maaomaisuuden kehittämisestä) ja JDC-kumppanuus (*Judgments, Deficiencies, Chargeoffs*), jossa vastuullinen yhtiömies valittiin pätevyyden perusteella hoitamaan saamia, jotka olivat vakuudettomia tai arvoltaan epävarmoja.

Ruotsissa perustettiin kaksi pankkien omaisuudenhoitoyhtiötä, *Securum* ja *Retriva*, hoitamaan rahoituslaitosten järjestämättömiä luottoja pyrittäessä ratkaisemaan vuosien 1992 ja 1993 finanssikriisiin liittyviä ongelmia. Vaikeuksissa olevan pankin omaisuuserät jaettiin ”hyviin” ja ”huonoihin”, minkä jälkeen huonot omaisuuserät siirrettiin jompaankumpaan omaisuudenhoitoyhtiöön, pääasiassa *Securumiin* ⁽¹⁾. Ruotsin ohjelman erityispiirteisiin kuului pankkien velvollisuus ilmoittaa odotetut luottotappiot kokonaisuudessaan ja määrittää realistiset arvot kiinteistöille ja muille omaisuuserille. Ruotsin rahoitusvalvontaviranomainen tiukensi tämän vuoksi sääntöjään, jotka koskevat todennäköisten

⁽¹⁾ Ks. Bergström, Englund ja Thorell (2002) ja Heikensten (1998a ja b).

luottotappioiden määrittelyä ja kiinteistöjen arvon määrittystä. Rahoitusvalvontaviranomainen perusti kiinteistöalan asiantuntijoista koostuvan arviointilautakunnan saadakseen yhdenmukaisen arvion tukea hakevien pankkien kiinteistö-omistuksista. Omaisuuserille *due diligence* -prosessin aikana määritettyjen alhaisten markkina-arvojen avulla voitiin asettaa omaisuuserien arvolle alaraja. Kaupankäyntiä voitiin jatkaa, koska markkinatoimijat uskoivat hintojen pysyvän vähintään kyseisellä minimitasolla. ⁽¹⁾ Pidemmällä aikavälillä kummankin omaisuudenhoitoyhtiön toiminta oli menestyksekkästä, koska rahoitusjärjestelmän tukemiseen käytetyt julkiset varat saatiin melkein kokonaan takaisin omaisuudenhoitoyhtiöiden myytyä niiden hallussa olleen omaisuuden.

Ranskassa perustettiin 1990-luvulla julkinen elin, jolla oli rajoittamaton valtiontakaus, ottamaan haltuunsa ja myymään Credit Lyonnais -pankin ongelmalliset omaisuuserät. Roskapankki rahoitti omaisuuserien hankinnan lainalla, jonka myönsi Credit Lyonnais. Credit Lyonnais välttyi näin omaisuuseristä aiheutuvien tappioiden kirjaamiselta, ja siltä vapautui pääomaa riskipainotettuja omaisuuseriä vastaava määrä, koska roskapankille myönnetyn valtion takaaman lainan riskipaino oli nolla. Euroopan komissio hyväksyi roskapankin perustamisen rakenneuudistustukena. Mallille oli ominaista kannattavien ja tappiollisten pankkitoimintojen selkeä erottaminen toisistaan eturistiriitojen välttämiseksi sekä ns. palautuslauseke (*clause de retour à meilleure fortune*), jonka mukaisesti valtio oli oikeutettu lisäosuuteen voitoista tilanteen parantuessa. Pankki yksityistettiin onnistuneesti muutaman vuoden kuluttua. Järjestelmässä oli myös haittoja, koska omaisuuserien siirtäminen ongelmapankkiin kirjanpitoarvolla esti osakkeenomistajien tappiot ja aiheutti valtiolle ajan mittaan suuret menot.

Muutamaa vuotta myöhemmin Italiassa Banco di Napolissa erotettiin kannattavat ja tappiolliset pankkitoiminnot. Tätä ennen tappiot olivat siirtyneet osakkeenomistajien vastuulle, ja valtio oli vahvistanut pankin pääomapohjaa sen verran, että toiminta saattoi jatkua. Banco di Napoli rahoitti roskapankin hankkimat arvotaan alennetut, mutta edelleen ongelmalliset omaisuuserät keskuspankin myöntämällä tuetulla lainalla, jolle valtio myönsi vastatakuun. Tällä tavoin puhdistettu pankki yksityistettiin vuotta myöhemmin. Valtiolla ei aiheutunut Credit Lyonnais'n eikä Banco di Napolin ongelmallisten omaisuuserien hankkimisesta välittömiä budjettimenoja pankeille järjestetyn pääoman lisäksi.

Saksassa sovellettiin vastikään roskapankin lievempää versiota käsiteltäessä osavaltioiden pankkien ongelmallisia omaisuuseriä. SachsenLB-pankki myytiin toimintaansa jatkavana yrityksenä sen jälkeen kun noin 17,5 miljardin euron ongelmalliset omaisuuserät oli siirretty erillisyhtiölle, jonka on tarkoitus pitää omaisuuserät niiden eräpäivään saakka. Pankin entinen omistaja Sachsenin osavaltio antoi tappiontakauksen, jonka arvo oli noin 17 prosenttia omaisuuserien nimellisarvosta. Tätä pidettiin stressitestin perusteella tappioiden suurimpana mahdollisena määränä (perusskenaariossa tappiot olivat vain kaksi prosenttia nimellisarvosta). Uusi omistaja otti vastuulleen pääosan jälleärahoituksesta ja huolehti jäljelle jäävien riskien kattamisesta. Tuen määrän arvioitiin olevan vähintään pahimman skenaarion mukainen eli noin neljä prosenttia omaisuuserien nimellisarvosta. WestLB-pankin 23 miljardin euron omaisuuserät ohjattiin erillisyhtiöön, ja valtio myönsi niille viiden miljardin euron takauksen. Takauksella varauduttiin mahdollisiin tappioihin ja taseessa tehtävään IFRS-standardien mukaiseen omaisuuserien arvonalennukseen. Näin WestLB pystyi poistamaan taseestaan omaisuuserien markkina-arvoihin liittyvän volatiliiteetin. Valtiolla maksettiin 0,5 prosentin takauspalkkio. Kyseinen riskisuoja on edelleen voimassa, ja sitä pidetään valtiontukena.

Sveitsissä valtio perusti uuden rahaston, johon siirrettiin UBS-pankin ongelmallisia omaisuuseriä, joiden arvon ulkopuolinen taho määrittä ennen siirtoa. Rahaston rahoittamiseksi Sveitsin valtio sijoitti ensin UBS:ään pääomaa velkakirjoina, jotka ovat muunnettavissa UBS:n osakkeiksi. UBS poisti kyseiset velkakirjat välittömästi taseestaan ja siirsi ne rahastoon. Loput rahaston pääomasta varmistettiin Sveitsin keskuspankilta saadulla lainalla.

Tšekissä pankit myönsivät 1990-luvun lopussa yrityksille luottoja erittäin väljin ehdoin. Tšekkiläiset pankit joutuivat holtittoman lainanannon vuoksi pahoihin vaikeuksiin, ja valtio joutui pelastamaan ne 1990-luvun lopussa. Pankkialan tervehdyttämiseksi pankkien taseita jouduttiin puhdistamaan perusteellisesti.

Tšekin hallitus perusti helmikuussa 1991 konsolidointipankin (*Konsolidační banka*), joka otti haltuunsa ennen vuotta 1991 myönnetty pankkisektorin ongelmaluotot. Näitä olivat muun muassa keskusjohtoisesta taloudesta periytyneet velat, jotka liittyivät erityisesti kaupankäyntiin entisen itäblokin maiden kanssa. Konsolidointipankki muutettiin syyskuussa 2001 virastoksi, joka joutui ottamaan vastuulleen ns. uusiin innovatiivisiin lainoihin liittyvät ongelmatapaukset (erityisesti yksityistämislainoja, järjestämättömiä luottoja ja luottoja, joihin liittyi petoksia).

⁽¹⁾ Japanissa sitä vastoin toimittiin päinvastoin asettamalla ongelmallisille omaisuuserille liian korkeat arvot. Tämän vuoksi kiinteistömarkkinat olivat pysähdyksissä noin kymmenen vuotta.

Vuodesta 1991 ongelmaluottoja siirrettiin pois suurpankkien taseista, ja vuodesta 1994 keskityttiin pienempiin pankkeihin. Tšekin pankkijärjestelmää rasittivat jossain määrin erityisesti Kreditní bankan konkurssi elokuussa 1996 ja sen jälkeinen osittainen talletuspako Agrobankasta. Kyseiset ohjelmat kasvattivat ainoastaan tilapäisesti valtion pankkiomistuksia ensin vuonna 1995 ja toisen kerran vuonna 1998, kun Agrobankan toimilupa peruutettiin. Valtion omistusosuus kasvoi pankkisektorilla vuoden 1995 loppuun mennessä 32 prosenttiin, kun se oli ollut 29 prosenttia vuonna 1994.

Lisäksi vuonna 1997 hyväksyttiin uusi vakautusohjelma, jolla tuettiin pieniä pankkeja. Vakautusohjelmassa pankkien huonolaatuiset omaisuuserät korvattiin tarjoamalla likviditeettiä enintään 110 prosenttia kunkin osallistuvan pankin pääomasta, kun kyseiset omaisuuserät ostettiin erillisyhtiöön (*Česká finanční*). Jäljelle jääneet omaisuuserät oli tarkoitus ostaa takaisin viidestä seitsemään vuoden aikana. Vakautusohjelmaan ilmoittautui kuusi pankkia, joista viisi hylättiin, koska ne eivät täyttäneet ohjelman ehtoja. Sittemmin ne lopettivat toimintansa. Epäonnistunut vakautusohjelma keskeytettiin tämän vuoksi.

Vuoden 1998 loppuun mennessä oli myönnetty 63 pankkitoimilupaa (näistä 60 myönnettiin ennen vuoden 1994 loppua). Syyskuun lopussa vuonna 2000 Tšekissä harjoitti pankkitoimintaa 41 pankkia tai ulkomaisten pankkien sivuliikettä. Lisäksi 16 pankkia oli erityisjärjestelyjen kohteena (kahdeksan pankin omaisuutta likvidoitii ja kahdeksan pankkia oli muiden konkurssimenettelyjen piirissä). Neljä pankkia oli sulautunut muihin pankkeihin, ja yhden ulkomaisen pankin toimilupa oli peruutettu, koska se ei ollut aloittanut toimintaansa. Pankkitoimintaa yhä harjoittavista 42 rahoituslaitoksesta (ml. CKA) 15 oli kotimaisessa ja 27 ulkomaisessa määräysvallassa, ulkomaisten pankkien tytäryhtiöt ja sivuliikkeet mukaan lukien.

Muutettu selvitysmenettely- ja konkurssilaki ja julkisista huutokaupoista annettu laki tulivat voimaan toukokuussa 2000. Laeilla pyrittiin nopeuttamaan konkurssimenettelyjä ja tasapainottamaan velkojien ja velallisten oikeuksia antamalla asiaan erikoistuneille yrityksille ja oikeushenkilöille oikeus toimia uskottuna miehenä konkurssimenettelyssä. Lisäksi annettiin mahdollisuus ratkaista konkurssiasioita neuvotteluteitse tuomioistuinten ulkopuolella.

LIITE 3

Tukikelpoisten omaisuuserien luokkien määritelmä sekä kattavien tietojen antaminen arvoltaan alentuneista omaisuuseristä ja pankin kaikista liiketoiminnoista

I TUKIKELPOISTEN OMAISUUSERIEN LUOKKIEN MÄÄRITELMÄ

Pankkien arvoltaan alentuneiden omaisuuserien luokkien määritelmän pitäisi olla yhteinen nimittäjä, joka perustuu jo käytössä oleviin luokituksiin:

- 1) vakavaraisuusraportointi ja arvostus (Baselin pilari 3 = luottolaitosten liiketoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta annetun direktiivin liite XII; FINREP-raportointikehikko ja yhtenäinen vakavaraisuusraportointi COREP);
- 2) tilinpäätösraportointi ja arvon määrittäminen (erityisesti IAS 39 ja IFRS 7);
- 3) luottokriisiin liittyvä erikoistunut tapauskohtainen raportointi: IMF, vakauserofoorumi (FSF), Roubini ja läpinäkyvyyttä koskeva Euroopan pankkivalvontaviranomaisten komitean (CEBS) työ.

Käyttämällä omaisuuseräluokkien määrittelyssä yhteisenä nimittäjänä voimassa olevia raportointi- ja arvostusluokkia voidaan:

- välttää pankkeja rasittavat ylimääräiset raportointivaatimukset;
- arvioida yksittäisten pankkien arvoltaan alentuneiden omaisuuserien luokka ETA:n ja globaalien estimaattien mukaisesti (tällä voi olla merkitystä määritettäessä ns. taloudellista arvoa tietynä ajankohtana); sekä
- määrittää objektiiviset (sertifioidut) lähtökohdat arvoltaan alentuneiden omaisuuserien arvostukselle.

Edellä esitetyn mukaisesti valvontaviranomainen ehdottaa seuraavaa rahoitusvaroihin kuuluvien erien luokittelua lähtökohdaksi määritettäessä taloudellista arvoa ja ongelmallisiin omaisuuseriin suunnattavia tukitoimia:

Taulukko 1

I Strukturoitu rahoitus / arvopaperistetut tuotteet						
	Tuotetyyppi	Kirjanpidollinen luokka	Järjestelmän arvostusperusta			Huomautukset
			Markkina-arvo	Taloudellinen arvo	Siirtoarvo	
1	Asuntolainavakuudellinen arvopaperi (RMBS)	FVPL / AFS (*)				Yksityiskohtaisempi jaottelu: maantieteellinen alue, etuoikeusluokkien järjestys, luotto- ja luokitusluokat, yhteydessä subprime-tai Alt-A-lainoihin tai muihin omaisuuseriin, maturiteetti/sijoituszyklin vaihe (vintage), varaukset ja kirjanpidosta poistot
2	Liikekiinteistölainavakuudellinen arvopaperi (CMBS)	FVPL / AFS				
3	Velkarypäsvaluudellinen velkasitoumus (CDO)	FVPL / AFS				
4	Omaisuusvaluudellinen arvopaperi (ABS)	FVPL / AFS				
5	Yrityslaina	FVPL / AFS				
6	Muut lainat	FVPL / AFS				
			Yhteensä			
II Ei-arvopaperistetut lainat						
	Tuotetyyppi	Kirjanpidollinen luokka	Järjestelmän arvostusperusta			Huomautukset
			Hankintameno (**)	Taloudellinen arvo	Siirtoarvo	
7	Yrityslaina	HTM / L&R (*)	Hankintameno (**)			Yksityiskohtaisempi jaottelu: maantieteellinen alue, vastapuoliriski (maksukyvyttömyyden todennäköisyys), luottoriskin pienentäminen (vakuudet) ja maturiteettirakenteet; varaukset ja kirjanpidosta poistot
8	Asuntolaina	HTM / L&R	Hankintameno			
9	Muut henkilökohtaiset lainat	HTM / L&R	Hankintameno			

Tuotetyyppi	Kirjanpidollinen luokka	Järjestelmän arvostusperusta			Huomautukset
		Hankintameno (**)	Taloudellinen arvo	Siirtoarvo	
		Yhteensä			

(*) FVPL = Fair value through profit and loss (käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattava) = kaupankäyntisalkku + käypään arvoon arvostamismahdollisuus; AFS = available for sale (myytävissä olevat), HTM = Held to Maturity (eräpäivään asti pidettävät), L&R = loans and receivables (lainat ja saamiset).

(**) Hankintameno on lainojen kirjanpitoarvo, josta on vähennetty arvon alentuminen.

II KATTAVAT TIEDOT ARVOLTAAN ALENTUNEISTA OMAISUUSERISTÄ JA NIIHIN LIITTYVISTÄ LIIKETOIMINNOISTA

Näiden omaisuuseräluokkien pohjalta tiedot pankin ongelmallisista omaisuuseristä, joiden halutaan kuuluvan ongelmallisiin omaisuuseriin suunnattujen toimenpiteiden piiriin, olisi esitettävä yksityiskohtaisemmin, kuten taulukon 1 sarakkeessa "Huomautukset" kehoitetaan.

Euroopan pankkivalvontaviranomaisten komitea⁽¹⁾ (Committee of European Banking Supervisors, CEBS) suosittaa hyviä käytänteitä, jotka liittyvät tietojen antamiseen markkinamyllerryksestä kärsineistä toiminnoista. Kyseisten käytänteiden mukaan tiedot arvoltaan alentuneisiin omaisuuseriin liittyvistä pankin toiminnoista, jotka vaikuttavat 5.1 jaksossa tarkoitettuun elinkelpoisuuden kartoitukseen, voitaisiin ryhmitellä seuraavasti:

Taulukko 2

CEBS:n suositamat hyvät käytänteet	Senior Supervisors Group (SSG): Tietojen antaminen parhaista käytänteistä (leading practice disclosures)
<p><i>Liiketoimintamalli</i></p> <p>Liiketoimintamallin kuvaus (toimien aloittamisen perustelut ja niiden osuus arvonmuodostusprosessissa) ja tarvittaessa siihen tehdyt (esimerkiksi finanssikriisistä johtuvat) muutokset</p> <p>kuvaus strategioista ja tavoitteista</p> <p>kuvaus toimien tärkeydestä ja roolista liiketoiminnassa (ml. kvantitatiiviset tiedot)</p> <p>kuvaus toimien luonteesta, mukaan lukien kuvaus rahoitusvälineistä sekä niiden toiminnasta ja tuotteiden/sijoitusten hyväksymiskriteereistä</p> <p>kuvaus rahoituslaitoksen roolista ja osallistumisesta toimintaan (sitoumukset ja velvoitteet).</p>	<p>toimet (erillisyytiö) (*)</p> <p>riskien luonne (sponsori, likviditeetin ja/ tai erillisten takausten tarjoaja) (erillisyytiö).</p> <p>toimintalinjojen kvalitatiivinen arviointi (velkarahoitus).</p>
<p><i>Riskit ja niiden hallinta</i></p> <p>Kuvaus toimintoihin ja rahoitusinstrumentteihin liittyvien riskien luonteesta ja laajuudesta</p> <p>kuvaus toimintojen kannalta merkityksellisistä riskienhallintakäytännöistä, havaituista heikkouksista ja toteutetuista korjaustoimenpiteistä</p> <p>käynnissä olevan kriisin aikana olisi erityisesti kiinnitettävä huomiota likviditeettiriskin hallintaan.</p>	
<p><i>Kriisin vaikutus yritysten tuloksiin</i></p> <p>Kvalitatiivinen ja kvantitatiivinen kuvaus toiminnan tuloksesta, pääpaino tulokseen vaikuttavissa mahdollisissa tappioissa ja kirjanpitoarvon alennuksissa</p> <p>kirjanpitoarvon alennusten ja tappioiden jaottelu kriisistä kärsineiden tuotteiden ja instrumenttien mukaan (CMBS, RMBS, CDO, ABS ja LBO (leveraged buy-out eli osin velkarahalla rahoitettu yritysosto) jaoteltuina eri perusteiden mukaisesti)</p> <p>kuvaus vaikutusten taustalla olevista syistä ja tekijöistä</p>	<p>Riskien muutokset aiempaan kauteen verrattuna, ml. omaisuuserien myynti ja kirjanpitoarvon alennukset (liikekiinteistövuokaudelliset/velkarahoitus).</p>

⁽¹⁾ Lähde: CEBS report on banks' transparency on activities and products affected by the recent market turmoil, 18.6.2008.

CEBS:n suosittamat hyvät käytänteet	Senior Supervisors Group (SSG): Tietojen antaminen parhaista käytännöistä (<i>leading practice disclosures</i>)
<p>asianomaisiin kausiin kohdistuneiden vaikutusten sekä tuloslaskelmien vertailu: tilanne ennen kriisiä ja sen jälkeen</p> <p>kirjanpitoarvojen alentamisen jaottelu realisoituneisiin ja realisoitumattomiin määriin</p> <p>kuvaus kriisin vaikutuksesta yrityksen osakekurssiin</p> <p>tiedot riskeihin perustuvasta suurimmasta mahdollisesta tappiosta ja kuvaus siitä, kuinka talouden taantumana syventyminen tai markkinoiden elpyminen voisivat vaikuttaa rahoituslaitoksen tilanteeseen</p> <p>tiedot omiin velkoihin kohdistuneiden luottoriskipreemioiden muutosten vaikutuksista yrityksen tulokseen sekä vaikutusten määrittämisessä käytetyistä menetelmistä.</p>	
<p><i>Vastuutasot ja -tyypit</i></p> <p>Voimassa olevien vastuiden nimellisarvo (tai jaksotettu hankintameno) ja käyvät arvot</p> <p>tiedot luottoriskiltä suojautumisesta (esim. luottoriskin vaihtosopimukset) ja sen vaikutuksesta vastuisiin</p> <p>tiedot tuotteiden lukumäärästä</p> <p>yksityiskohtaiset tiedot vastuista jaoteltuina seuraavasti:</p> <ul style="list-style-type: none"> — etuoikeusluokkien järjestys — luoton laatu (esim. luottoluokitukset, sijoituskelpoisuus (<i>investment grade</i>), aloitusvuosi (<i>vintages</i>)) — maantieteellinen alkuperä — tieto siitä, onko vastuut siirretty muualle, onko ne pidetty itsellä, ovatko ne tilapäisesti omistuksessa (<i>warehousing</i>) vai onko ne ostettu — tuotteen ominaisuudet: esim. luottoluokitukset, subprime-kiinteistölainojen osuus, diskonttaukset, korvausten maksamisen raja-arvot (<i>attachment points</i>), korkoerot, rahoitus — kohteena olevien omaisuuserien ominaisuudet: esim. sijoitusyhtiön vaihe, lainan ja omaisuuserän arvon suhde, tiedot panttauksista, kohteena olevan omaisuuserän painotettu keskimääräinen voimassaoloaika, oletukset aikaistetun takaisinmaksun ajoituksesta, odotetut luottotappiot <p>vastuiden muuttumisaikataulu asianomaisten raportointikausien välillä ja muutosten syyt (myynnit, luovutukset, ostot jne.)</p> <p>tiedot vastuista, joita ei ole konsolidoitu (tai jotka on merkitty kirjanpitoon kriisin aikana), ja taustalla olevat syyt</p> <p>monoline-vakuutusyhtiöiden vakuuttamat vastuut ja vakuutettujen omaisuuserien laatu:</p> <ul style="list-style-type: none"> — vakuutettujen vastuiden nimellisarvot (tai jaksotettu hankintameno) ja luottoriskiltä suojatut määrät — voimassa olevien vastuiden ja niihin liittyvän luottoriskisuojan käyvät arvot — kirjanpitoarvon alennukset ja tappiot jaoteltuina realisoituneisiin ja realisoitumattomiin määriin — vastuiden jakauma luottoluokkien tai vastapuolien mukaan. 	<p>Sijoitusvälineen koko suhteessa yrityksen kaikkiin vastuisiin (erillisyhtiö/CDO)</p> <p>vakuus: tyyppi, etuoikeusluokat, luottoluokitus, toimiala, maantieteellinen ja kautuma, keskimääräinen maturiteetti, sijoitusyhtiön vaihe (erillisyhtiö/CDO/liikekiinteistö-vakuudellinen/velkarahoitus)</p> <p>suojaukset ml. monoline-vakuutusyhtiöiden vakuuttamat vastuut, muut vastapuolet (CDO) suojauksen vastapuolien luottokelpoisuus (CDO)</p> <p>kokonaisuutena myydyt lainat (<i>whole loans</i>), RMBS, johdannaiset, muut</p> <p>tiedot luoton laadusta (esim. luottoluokitus, lainan ja omaisuuserän arvon suhde, tulokellisuuden mittarit) (muut)</p> <p>riskien muutokset aiempaan kauteen verrattuna, ml. omaisuuserien myynti ja kirjanpitoarvon alennukset (liikekiinteistö-vakuudelliset/velkarahoitus)</p> <p>konsolidoitujen ja konsolidoimattomien sijoitusvälineiden jaottelu mahdollisen konsolidoinnin perustelut (erillisyhtiö)</p> <p>rahoitetut vastuut ja rahoittamattomat sitoumukset (velkarahoitus).</p>

CEBS:n suositamat hyvät käytänteet	Senior Supervisors Group (SSG): Tietojen antaminen parhaista käytänteistä (<i>leading practice disclosures</i>)
<p><i>Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet ja arvostuskysymykset</i></p> <p>Transaktioiden ja strukturoitujen tuotteiden luokittelu ja käsittely kirjanpidossa</p> <p>erillisyhtiöiden ja muiden sijoitusvälineiden (esim. variable interest entity, VIE) konsolidointi ja niiden täsmäytys subprime-kriisistä kärsineiden strukturoitujen tuotteiden kanssa</p> <p>yksityiskohtaiset tiedot rahoitusinstrumenttien käyvistä arvoista:</p> <ul style="list-style-type: none"> — rahoitusinstrumentit, joihin sovelletaan käypää arvoa — käyvän arvon hierarkia (kaikkien käypään arvoon arvostettujen vastuiden jaottelu hierarkiatasoinnain sekä jaottelu käteis- ja johdannaisinstrumentteihin ja tiedot vastuiden siirtymisestä eri tasojen välillä) — transaktiota toteutettaessa syntyneiden (Day 1) voittojen kirjanpito-käsittely (ml. kvantitatiiviset tiedot) — käypään arvoon arvostamismahdollisuuden soveltaminen (ml. soveltamisedot) ja siihen liittyvät määrät (ja asianmukainen jaottelu) <p>tiedot rahoitusinstrumenttien arvoa määrittäessä käytetyistä mallintamistekniikoista, sisältäen kuvauksen seuraavista:</p> <ul style="list-style-type: none"> — mallintamistekniikat ja instrumentit, joihin niitä on sovellettu — arvonmäärittämisprosessit (erityisesti mallien perustana käytetyt oletukset ja panostekijät) — oikaisut, jotka vastaavat malliriskiä ja muita arvonmäärittämisepävarmuustekijöitä — käypien arvojen herkkyys sekä — stressiskenaariot. 	<p>Arvostusmenetelmät ja keskeiset tekijät (CDO)</p> <p>tiettyjä vastapuolia koskevat luottojen arvonoikausut (CDO)</p> <p>arvonmäärittämisprosessin herkkyys keskeisissä oletuksissa ja panoksissa tapahtuville muutoksille (CDO).</p>
<p><i>Muut tietojen antamista koskevat seikat</i></p> <p>Kuvaus tietojen antamisessa sovellettavista käytänteistä sekä tietojen antamisen ja tilinpäätösraportoinnin periaatteista.</p>	
<p><i>Tietojen esitystapa</i></p> <p>Tarvittavat tiedot rahoituslaitoksen osallistumisesta tiettyyn toimintaan olisi mahdollisuuksien mukaan annettava yhdessä paikassa</p> <p>jos tiedot annetaan monessa asiakirjan osassa tai useissa lähteissä, lukijalle olisi annettava selkeät viittaukset asiakirjan osiin ja eri lähteisiin</p> <p>selkeyden parantamiseksi tekstiä olisi mahdollisuuksien mukaan täydennettävä kattavilla ja havainnollisilla taulukoilla ja tiivistelmillä</p> <p>rahoituslaitosten olisi varmistettava, että monimutkaisten rahoitusinstrumenttien ja transaktioiden kuvauksissa käytettävää terminologiaa täydennetään selkeällä ja riittävän kattavilla selityksillä.</p>	
<p>(*) SSG:n raportissa viitataan joko tietyn tyyppiseen erillisyhtiöön (SPE) tai erillisyhtiöihin yleisesti. Muut = Muut subprime- ja Alt-A-luokan vastuut.</p>	

LIITE 4

ARVOSTUS- JA HINNOITTELUPERIAATTEET JA -PROSESSIT

I Arvostusmenetelmä

Ongelmallisiin omaisuuseriin suunnattuja toimenpiteitä varten omaisuuserät olisi luokiteltava liitteessä 3 olevissa taulukoissa 1 ja 2 esitetyllä tavalla.

Tässä valvontaviranomaisen antamien valtiontuen suuntaviivojen luvussa tarkoitetun todellisen taloudellisen arvon (ks. 5.5 jakso) määrittämisen pitäisi perustua seurattavissa oleviin markkinatietoihin sekä realistisiin ja varovaisiin oletuksiin tulevista rahavirroista.

Tukikelpoisiin omaisuuseriin sovellettavista arvostusmenetelmistä olisi sovittava ETA:n tasolla. Ne voisivat vaihdella yksittäisen omaisuuserän tai omaisuuseräluokan mukaan. Määritettyä arvoa olisi mahdollisuuksien mukaan tarkistettava säännöllisin väliajoin vertaamalla sitä markkina-arvoihin omaisuuserän voimassaoloaikana.

Tähän mennessä on sovellettu useita eri arvostusvaihtoehtoja vaihtelevalla menestyksellä. Yksinkertaiseen käänteiseen huutokauppaan perustuvat menetellyt ovat osoittautuneet käyttökelpoisiksi, kun tiettyyn luokkaan kuuluvien omaisuuserien markkina-arvot tiedetään suhteellisen varmasti. Tällä menetelmällä ei kuitenkaan pystytty määrittämään monimutkaisempien omaisuuserien arvoa Yhdysvalloissa. Pidemmälle viedyt huutokauppanetellyt soveltuvat paremmin silloin kun markkina-arvot ovat epävarmempia ja kunkin omaisuuserän hinnan määrittämisessä tarvitaan täsmällisempää menetelmää. Kyseisiä menetelmiä ei ole kuitenkaan helppo kehittää. Monimutkaisten omaisuuserien arvoa määrittäessä vaihtoehtona olevien malliin perustuvien laskelmien huono puoli on herkkyyks taustaoletusten muutoksille. (1)

Markkina-arvon yhdenmukaisen aliarvostuksen soveltaminen kaikkiin monimutkaisiin omaisuuseriin yksinkertaistaa arvonmäärittystä yleisesti, mutta johtaa samalla yksittäisten omaisuuserien epätarkempaan hinnoitteluun. Keskuspankeilla on paljon kokemusta mahdollisista perusteista ja parametreista, jotka liittyvät jälleenerahoituksen hankkimiseksi pantattuihin vakuuksiin. Ne voisivat olla käyttökelpoisia viitearvoja.

Valitusta mallista riippumatta arvonmäärittämisprosessin ja erityisesti tulevien tappioiden todennäköisyyden arvioinnin olisi perustuttava perusteellisiin stressitesteihin, joissa otetaan huomioon maailmantalouden taantuman pitkeytyminen.

Arvonmäärittäminen on perustuttava kansainvälisesti tunnustettuihin standardeihin ja vertailuarvoihin. ETA:n tasolla sovitulla yhteisellä arvostusmenetelmällä, jota sovelletaan johdonmukaisesti ETA-valtioissa, voitaisiin merkittävästi vähentää yritysten toimintaolosuhteiden tasapuolisuuteen kohdistuvia uhkia, jotka johtuvat toisistaan poikkeavien arvostusjärjestelmien huomattavista potentiaalisista vaikutuksista. Käytänteidensä mukaisesti valvontaviranomainen kuulee todennäköisesti arvonmäärittämisprosessin asiantuntijoita (2), kun se arvioi EFTA-valtioiden ehdottamia arvostusmenetelmiä, jotka liittyvät pankkien ongelmallisiin omaisuuseriin suunnattuihin toimenpiteisiin.

II Valtion tukitoimien hinnoittelu omaisuuserien arvostuksen perusteella

Omaisuuserien arvostus on erotettava tukitoimenpiteiden hinnoittelusta. Omaisuuserien ostaminen tai vakuuttaminen määrittelyn markkina-arvon tai "todellisen taloudellisen arvon" (jossa on otettu huomioon tulevat ennustetut kassavirrat olettaen, että omaisuuserät pidetään eräpäivään saakka) perusteella ylittää usein käytännössä tuensaajapankkien kyvyn osallistua toimista aiheutuvan taakan jakamiseen. (3) Hinnoittelun tavoitteena on oltava siirtoarvo, joka on mahdollisimman lähellä määritettyä todellista taloudellista arvoa. Vaikka "todelliseen taloudelliseen arvoon" perustuva hinnoittelu näyttää tuottavan etua markkina-arvoihin verrattuna ja sen myötä valtiontukea, sen voidaan kuitenkin katsoa tasapainottavan finanssikriisiin aiheuttamia markkinoiden ylilyöntejä, jotka ovat johtaneet joidenkin markkinoiden alamäkeen tai jopa romahtamiseen. Mitä enemmän siirtoarvo poikkeaa todellisesta taloudellisesta arvosta ja mitä suuremmaksi tuen määrä näin kasvaa, sitä enemmän tarvitaan korjaavia toimenpiteitä (esimerkiksi valtion tuotto-osuutta kasvattavia palautuslausekkeita, *better fortune clauses*), joilla varmistetaan tarkka hinnoittelu pidemmällä aikavälillä, ja perusteellisempia rakenneuudistuksia. Omaisuuserille, joiden markkinat eivät ole likvidit, olisi sallittava suurempi poikkeaminen arvonmäärittämisprosessin tuloksesta kuin niille omaisuuserille, joiden arvo voidaan määrittää luotettavien markkinatietojen perusteella. Näiden periaatteiden noudattamatta jättäminen lisäisi huomattavasti pitkälle menevien rakenneuudistusten ja korvaavien toimenpiteiden tai jopa likvidaatiomenettelyn tarvetta.

Pankkien ongelmallisiin omaisuuseriin suunnattavien tukitoimien hinnoitteluun on joka tapauksessa sisällytettävä valtiolle maksettava korvaus, jonka määrässä otetaan asianmukaisesti huomioon riski tulevista tappioista, jotka ylittävät todellista taloudellista arvoa määrittäessä arvioidut tappiot. Lisäksi korvauksen määrässä on otettava huomioon lisäriski, joka liittyy todellisen taloudellisen arvon ylittävään siirtoarvoon.

(1) Huutokauppa olisi joka tapauksessa mahdollinen ainoastaan homogeenisten omaisuuseräluokkien osalta, kun potentiaalisia myyjiä on riittävän paljon. Tämän lisäksi olisi otettava käyttöön rajahinta, jolla suojataan valtion edut, ja takaisinperintämenettely siltä varalta, että lopulliset tappiot ylittävät rajahinnan. Näin varmistetaan, että edunsaajapankki osallistuu järjestelyyn riittävän suurella rahoitusosuudella. Näiden menettelyjen arvioimiseksi on toimitettava vertailevat skenaariot vaihtoehtoisista takaus- ja ostojärjestelmistä, stressitestit mukaan lukien, jotta voidaan taata, että kaikkien mekanismien taloudelliset vaikutukset ovat suunnilleen samat.

(2) Valvontaviranomainen käyttää arvonmäärittämisprosessin asiantuntijoiden lausuntoja samalla tavoin kuin muissa valtiontukimenettelyissä, joissa se voi turvautua ulkopuolisten asiantuntijoiden apuun.

(3) Ks. näiden suuntaviivojen 5.2 jakso.

Korvaus voidaan maksaa asettamalla omaisuuserien siirtohintaa riittävän paljon todellista taloudellista arvoa pienemmäksi, jotta valtio saa arvonnousun myötä asianmukaisen vastineen riskin siirtämisestä. Vaihtoehtoisesti takausmaksua voidaan mukauttaa.

Tavoiteltavana tuottona voitaisiin pitää korvausta, joka olisi vaadittu pääomapohjaa vahvistavilta toimilta, jotka vastaavat pankkien ongelmallisille omaisuuserille suunnattujen tukitoimien pääomavaikutusta. Tavoitetuottoa määritettäessä olisi noudatettava pankkien pääomapohjan vahvistamista koskevaa valvontaviranomaisen antamien valtiontuen suuntaviivojen lukua. Lisäksi olisi otettava huomioon pankkien ongelmallisiin omaisuuseriin suunnattujen toimenpiteiden erityispiirteet, erityisesti se tosiseikka, että niihin voi liittyä suurempia riskejä kuin pelkkiin pääomasijoituksiin. ⁽¹⁾

Hinnoittelujärjestelmään voisi myös sisältyä omaisuuserien arvoa vastaava määrä pankkien osakkeiden merkintäoptioita. Tällöin korkeampi maksettu hinta johtaa suurempaan potentiaaliseen omistussuuteen. Yksi vaihtoehto tällaisen hinnoittelujärjestelmän toteuttamiselle on omaisuuserien ostoskenaario, jossa merkintäoptiot palautetaan pankille sen jälkeen kun roska pankki on myynyt omaisuuserät ja niistä on saatu vaadittu tavoitetuotto. Jos omaisuuserät eivät tuota tarpeeksi, pankin pitäisi maksaa erotus rahana, jotta tavoitetuottoon päästään. Jos pankki ei maksa rahasuoritusta, valtio voi saavuttaa tavoitetuoton myymällä merkintäoptiot.

Omaisuuserien takauskenaariossa takausmaksu voitaisiin suorittaa osakkeina, jolloin kiinteä kumulatiivinen tuotto takaisi tavoitetuoton. Jos takaukseen joudutaan vetoamaan, EFTA-valtio voisi hankkia merkintäoptioilla osakkeita, joiden arvo vastaa määriä, joiden maksamista on vaadittu takauksen perusteella.

Hinnoittelujärjestelmällä on aina varmistettava se, että tuensaajapankkien kokonaisrahoitusosuus supistaa valtion nettotuen pienimpään välttämättömään määrään.

⁽¹⁾ Pääomapohjaa vahvistavista toimista poiketen omaisuuserille myönnettävien takausten osalta olisi myös otettava huomioon, että likviditeettiä ei tarjota.

LIITE 5

VALTIONTUKIMENETTELY

EFTA-valtioiden, jotka ilmoittavat pankkien ongelmallisiin omaisuuseriin suunnatuista toimenpiteistä, on toimitettava valvontaviranomaiselle kattavat ja yksityiskohtaiset tiedot kaikista seikoista, jotka ovat merkityksellisiä arvioitaessa julkisia tukitoimenpiteitä tässä valtioneuvoston suuntaviivojen luvussa esitettyjen valtiontukisääntöjen mukaisesti.⁽¹⁾ Tietoihin on erityisesti sisällytettävä yksityiskohtainen kuvaus sovellettavasta arvostusmenetelmästä ja sen suunnitellusta toteutuksesta, johon osallistuu riippumattomia ulkopuolisia asiantuntijoita.⁽²⁾ Valvontaviranomainen hyväksyy järjestelmät kuudeksi kuukaudeksi. Hyväksymisen ehtona on sitoumus toimittaa kustakin tukea saaneesta rahoituslaitoksesta joko rakenneuudistussuunnitelma tai elinkelpoisuuden kartoitus kolmen kuukauden kuluessa rahoituslaitoksen liittymisestä ongelmallisten omaisuuserien hoitoa koskevaan ohjelmaan.

Kun pankkien ongelmallisille omaisuuserille myönnetään tukea joko yksittäisellä toimenpiteellä tai hyväksytyyn ongelmallisten omaisuuserien hoitoa koskevan ohjelman mukaisesti, EFTA-valtion on toimitettava valvontaviranomaiselle viimeistään rakenneuudistussuunnitelmaa tai elinkelpoisuuden kartoitusta koskevassa ilmoituksessa yksityiskohtaiset tiedot ohjelman piiriin kuuluvista omaisuuseristä ja niiden arvostuksesta yksittäisen tuen myöntämisaikana. Lisäksi on esitettävä virallisesti vahvistetut tiedot ongelmallisiin omaisuuseriin suunnattujen toimenpiteiden kohteena olevien omaisuuserien arvonlennuksista.⁽³⁾ Kattavat tiedot pankin toiminnoista ja taseesta olisi toimitettava mahdollisimman pian. Näin voidaan aloittaa neuvottelut rakenneuudistustoimien luonteesta ja laajuudesta hyvissä ajoin ennen virallisen rakenneuudistussuunnitelman esittämistä. Tavoitteena on prosessin nopeuttaminen sekä tilanteen selkiyttäminen ja oikeusvarmuuden luominen mahdollisimman pikaisesti.

Niiden pankkien osalta, jotka ovat jo saaneet muuntotyypistä valtiontukea (hyväksytyt takaus, omaisuuserien vaihto, pääomasijoitusjärjestelyt tai yksittäiset toimenpiteet), ongelmallisten omaisuuserien hoitoa koskevan ohjelman puitteissa myönnetystä tuesta on ensin ilmoitettava jo voimassa olevien raportointivelvoitteiden mukaisesti. Valvontaviranomainen saa näin kattavan käsityksen kaikista yhtä tuensaajaa hyödyttävistä valtiontukitoimenpiteistä, ja se voi tehdä paremman kokonaisarvion aiempien toimenpiteiden vaikuttavuudesta ja EFTA-valtion uusista tukitoimista.

Valvontaviranomainen arvioi tilapäisesti hyväksytyä tukea uudelleen ehdotetun rakenneuudistuksen ja korjaavien toimenpiteiden riittävyyden perusteella.⁽⁴⁾ Valvontaviranomainen tekee uuden päätöksen siitä, soveltuuko tuki yhteismarkkinoille yli kuuden kuukauden ajan.

EFTA-valtioiden on toimitettava valvontaviranomaiselle kuuden kuukauden välein kertomus ongelmallisia omaisuuseriä hoitoa koskevien ohjelmien toiminnasta ja pankkien rakenneuudistussuunnitelmien etenemisestä. Jos EFTA-valtio on jo velvoitettu toimittamaan tiedot muuntotyypisestä pankeille myönnetystä tuesta, kyseisiin tietoihin on liitettävä tarvittavat tiedot ongelmallisiin omaisuuseriin suunnatuista toimenpiteistä ja pankkien rakenneuudistussuunnitelmista.

⁽¹⁾ EFTA-valtioita suositetaan olemaan yhteydessä valvontaviranomaiseen ennen ilmoituksen tekemistä.

⁽²⁾ Ks. edellä 5.5 jakso ja liite 4.

⁽³⁾ EFTA-valtioiden on toimitettava rahoitusvalvontaviranomaisen johtajan allekirjoittama kirje, jossa kyseiset yksityiskohtaiset tiedot vahvistetaan.

⁽⁴⁾ EFTA-valtioiden ja valvontaviranomaisen oman työn helpottamiseksi valvontaviranomainen on valmistautunut tutkimaan useita samankaltaisia rakenneuudistuksia tai likvidaatiomenettelyjä yhtä aikaa. Valvontaviranomainen voi todeta, että suunnitelmaa ei tarvitse toimittaa, jos kyseessä on pelkkä likvidaatiomenettely tai jos rahoituslaitos on kooltaan hyvin pieni.

OIKAISUJA

Oikaistaan komission asetus (EU) N:o 1261/2010, annettu 22 päivänä joulukuuta 2010, väliaikaisen tasoitustullin käyttöönotosta tiettyjen Intiasta peräisin olevien ruostumattomasta teräksestä valmistettujen tankojen tuonnissa

(Euroopan unionin virallinen lehti L 343, 29. joulukuuta 2010)

1. Korvataan sivulla 74, 1 artiklassa oleva taulukko seuraavalla taulukolla:

Yritys	Tulli (%)	Taric-lisäkoodi
Chandan Steel Ltd., Mumbai	3,4	B002
Venus Wire Industries Pvt. Ltd, Mumbai; Precision Metals, Mumbai; Hindustan Inox Ltd., Mumbai; Sieves Manufacturer India Pvt. Ltd., Mumbai	3,3	B003
Viraj Profiles Vpl. Ltd., Thane	4,3	B004
Liitteessä luetellut yritykset	4,0	B005
Kaikki muut yritykset	4,3	B999”

2. Sivulla 75, taulukon otsikossa:

korvataan: ”**TARIC-lisäkoodi AXXX**”

seuraavasti: ”**TARIC-lisäkoodi B005**”.

TILAUSHINNAT 2011 (ilman ALV:a, sisältää normaalit lähetyskulut)

Euroopan unionin virallinen lehti, L- ja C-sarjat, vain paperipainos	22 EU:n virallista kieltä	1 100 euroa/vuosi
Euroopan unionin virallinen lehti, L- ja C-sarjat, paperipainos, vuosittainen DVD	22 EU:n virallista kieltä	1 200 euroa/vuosi
Euroopan unionin virallinen lehti, L-sarja, vain paperipainos	22 EU:n virallista kieltä	770 euroa/vuosi
Euroopan unionin virallinen lehti, L- ja C-sarjat, kuukausittainen (kumulatiivinen) DVD	22 EU:n virallista kieltä	400 euroa/vuosi
Virallisen lehden täydennysosa (S-sarja), tarjouskilpailut ja julkiset hankinnat, DVD, ilmestyy kerran viikossa	Monikielinen: 23 EU:n virallista kieltä	300 euroa/vuosi
Euroopan unionin virallinen lehti, C-sarja – kilpailut	Kilpailua koskevilla kielillä	50 euroa/vuosi

Euroopan unionin virallisilla kielillä ilmestyvästä *Euroopan unionin virallisesta lehdestä* on tilattavissa 22 eri kieliversiota. Tilaus käsittää L-sarjan (Lainsäädäntö) ja C-sarjan (Tiedonannot ja ilmoitukset).

Jokainen kieliversio tilataan erikseen.

Virallisessa lehdessä L 156 18. kesäkuuta 2005 julkaistun neuvoston asetuksen (EY) N:o 920/2005 mukaan velvollisuus laatia kaikki säädökset iirin kielellä ja julkaista ne tällä kielellä ei väliaikaisesti sido Euroopan unionin toimielimiä, joten iirin kielellä julkaistavat viralliset lehdet ovat myynnissä erikseen.

Virallisen lehden täydennysosan (S-sarja – tarjouskilpailut ja julkiset hankinnat) tilaukseen sisältyvät kaikki 23 virallista kieliversiota yhdellä monikielisellä DVD-levyllä.

Euroopan unionin virallisen lehden tilaajat voivat pyynnöstä saada virallisen lehden liitteitä. Tilaajille ilmoitetaan liitteiden ilmestymisestä *Euroopan unionin viralliseen lehteen* sisältyvässä kohdassa ”Huomautus lukijalle”.

Myynti ja tilaukset

Maksulliset julkaisut, kuten *Euroopan unionin virallinen lehti*, ovat tilattavissa jälleenmyyjiltämme. Luettelo jälleenmyyjistä löytyy seuraavasta internet-osoitteesta:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_fi.htm

EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) on suora ja maksuton portti Euroopan unionin lainsäädäntöön. Sivustolla voi tarkastella *Euroopan unionin virallista lehteä* ja siellä ovat nähtävillä myös sopimukset, lainsäädäntö, oikeuskäytäntö ja lainsäädännön valmisteluasiakirjat.

Lisätietoja Euroopan unionista löytyy osoitteesta: <http://europa.eu>

